

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΓΝΩΜΗ

Δ 103/2020

(Της διαδικασίας του άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ' (δδ) ν. 4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα, την 4^η Δεκεμβρίου του έτους δύο χιλιάδες είκοσι (2020) ημέρα Παρασκευή και ώρα 09.30 π.μ. και επί της οδού Κεφαλληνίας 45 και Κορνά Τράκα, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

Προεδρεύων: Αδάμ Καραγλάνης, Αντιπρόεδρος
Μέλη: Δημήτριος Σταθακόπουλος, μέσω τηλεδιάσκεψης
Ερωφίλη Χριστοβασίλη
Κωνσταντίνος Βαρδακαστάνης, μέσω τηλεδιάσκεψης
Βασιλική Σκαρτσούνη

Γραμματέας: Αθανάσιος Λαμπράκης, Π.Ε. Διοικητικού – Οικονομικού.

Εισηγητής: Ευάγγελος Ιατρού, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό (Αυτοτελές Γραφείο Θεσσαλονίκης), ειδικότητας διπλωματούχων μηχανικών.

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης παρέστη ο εισηγητής, μέσω τηλεδιάσκεψης, η Προϊσταμένη του Τμήματος Ελέγχου Αιτημάτων Διαπραγμάτευσης, Μαρία Παναγοηλιοπούλου (αυτοπροσώπως), καθώς και η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ελέγχου, Μαριλένα Σιδέρη, μέσω τηλεδιάσκεψης, οι οποίοι αποδεσμεύτηκαν πριν την έναρξη της διαδικασίας της ψηφοφορίας των μελών της Αρχής και τη λήψη της απόφασης.

Θέμα: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, επί αιτήματος της Περιφέρειας Αττικής για την προσφυγή της σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκειμένου για την ανάθεση της δημόσιας σύμβασης έργου υπό τον τίτλο "Κατασκευή νέας χάραξης και βελτίωση υφιστάμενης στην Π.Ε.Ο. Αθηνών – Θηβών (β' Τμήμα)", προϋπολογισμού 36.774.193,55€ χωρίς ΦΠΑ, κατ' επίκληση κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε απρόβλεπτες περιστάσεις (κατ' αρθ. 32 παρ. 2 περ. γ' ν. 4412/2016)

1. Με το με α.π. 579018/06.08.2020 (α.π. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. **4248/06.08.2020**) έγγραφο του Τμήματος Ειδικών Έργων της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων της Περιφέρειας Αττικής μετά του συνημμένου σε αυτό φακέλου, όπως αυτός συμπληρώθηκε και διευκρινίσθηκε με τα έγγραφα και στοιχεία τα οποία διαβιβάσθηκαν κατά πρώτον με το με α.π. 834899/30.10.2020 (α.π. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. **6149/30.10.2020**) έγγραφο της ίδιας ως άνω Υπηρεσίας της ανωτέρω αιτούσας αναθέτουσας αρχής, σε συνέχεια του με α.π. 4248/25.8.2020 σχετικού εγγράφου της Αρχής για τη συμπλήρωση του φακέλου και την παροχή διευκρινίσεων, και κατά δεύτερον με το από 23.11.2020 συμπληρωματικό της υπόμνημα με α.π. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. **6594/23.11.2020**, η Περιφέρεια Αττικής αιτήθηκε την παροχή της σύμφωνης γνώμης της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (εφεξής και Αρχή) σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, προκειμένου να προβεί σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για την ανάθεση της δημόσιας σύμβασης έργου υπό τον τίτλο "Κατασκευή νέας χάραξης και βελτίωση υφιστάμενης στην Π.Ε.Ο. Αθηνών – Θηβών (β' Τμήμα)", προϋπολογισμού 36.774.193,55€ χωρίς ΦΠΑ και προβλεπόμενης συμβατικής προθεσμίας περάτωσης 24 μηνών από την υπογραφή της, κατ' επίκληση κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε απρόβλεπτες περιστάσεις (κατά τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016).

Το ανωτέρω έργο σκοπείται όπως συγχρηματοδοτηθεί από την Ε.Ε., πλην όμως από τα στοιχεία του υποβληθέντος φακέλου δεν προκύπτει ότι μέχρι και τη σύνταξη της παρούσας έχει εκδοθεί η οικεία απόφαση ένταξης, καθώς, όπως βεβαιώνει η αιτούσα αναθέτουσα αρχή στο από 30.10.2020 ως άνω συμπληρωματικό έγγραφό της, "έχει υποβληθεί αίτημα χρηματοδότησης στο πλαίσιο της πρόσκλησης ΑΠ 1188/27-04-2020 της ΕΥΔΕΠ Περιφέρειας Αττικής και αναμένεται έκδοση σχετικής απόφασης το προσεχές διάστημα".

I. Ιστορικό - πραγματικά περιστατικά

2. Από το φάκελο της υπόθεσης προκύπτουν τα ακόλουθα:

Στο με α.π. 579018/06.08.2020 (α.π. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 4248/06.08.2020) εξεταζόμενο αίτημα της Περιφέρειας Αττικής αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

"Έχοντας υπόψη:

1. [...]

7. Τη με αρ. Πρωτ. 88755/β946/13-9-2019 (ΑΔΑ: ΩΕ87ΟΡ1Κ-21Δ) Απόφαση Τροποποίησης της με αρ. 141011/10.10.2005 ΚΥΑ με την οποία εγκρίθηκαν οι περιβαλλοντικοί όροι για τη βελτίωση της χάραξης και τη διαπλάτυνση του τμήματος Μάνδρας Ερυθρών της Παλαιάς Εθνικής Οδού Αθηνών – Θηβών, στο Νομό Δυτικής Αττικής, όπως τροποποιήθηκε με τις με αρ. πρωτ. οικ. 125730/26.01.2007 και οικ. 129837/06.09.2010 ΚΥΑ και την με αρ. πρωτ. 17805/1118/05-03-2018 Απόφαση Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής.

8. Η με αρ. Πρωτ. 339670/27-05-2020 (ΑΔΑ: 6ΟΘΕ7Λ7-7ΓΗ) Απόφαση έγκρισης Οριστικής μελέτης Οδοποιίας, μελέτης σήμανσης και ασφάλισης οδικών έργων, περιβαλλοντικής μελέτης, γεωτεχνικής μελέτης, προμελέτης και οριστικής μελέτης τεχνικών, οριστικής μελέτης υδραυλικών έργων, μελέτης Σ.Α.Υ. -Φ.Α.Υ., τευχών δημοπράτησης και οριστικής μελέτης Η/Μ Εγκαταστάσεων που εκπονήθηκαν στα πλαίσια της μελέτης με τίτλο: «Μελέτη τροποποίησης της Π.Ε.Ο. Αθηνών Θηβών στο Χ.Θ. 5+500 και για μήκος 3,5χλμ και επικαιροποίηση της Οριστικής Μελέτης Οδοποιίας και των υποστηρικτικών αυτής μελετών από Χ.Θ. 9+984,05 έως Χ.Θ. 17+727»

9. Η με αρ. Πρωτ. 554146/29-07-2020 Απόφαση Έγκρισης 1ης τμηματικής Παραλαβής Οριστικής μελέτης Οδοποιίας, μελέτης σήμανσης και ασφάλισης οδικών έργων, περιβαλλοντικής μελέτης, γεωλογικής μελέτης, Τοπογραφικής μελέτης (αποτυπώσεων & κτηματολογίου οδού), γεωτεχνικής μελέτης, μελέτης τεχνικών έργων, οριστικής μελέτης υδραυλικών έργων, μελέτης Σ.Α.Υ. -Φ.Α.Υ., τευχών δημοπράτησης και οριστικής μελέτης Η/Μ Εγκαταστάσεων που εκπονήθηκαν στα πλαίσια της μελέτης με τίτλο: «Μελέτη τροποποίησης της Π.Ε.Ο. Αθηνών Θηβών στο Χ.Θ. 5+500 και για μήκος 3,5χλμ και

επικαιροποίηση της Οριστικής Μελέτης Οδοποιίας και των υποστηρικτικών αυτής μελετών από Χ.Θ. 9+984,05 έως Χ.Θ. 17+727»

10. Η με αρ. 328/2019 (ΑΔΑ: 6ΗΨ87Λ7-ΔΛΤ) Απόφαση του Περιφερειακό Συμβουλίου της Περιφέρειας Αττικής με την οποία το έργο εντάχθηκε στο Πρόγραμμα Εκτελεστέων Έργων της Περιφέρειας Αττικής για το οικονομικό έτος 2020 με προϋπολογισμό 50.000.000,00€ (ΚΑΕ 9781.06.018).

11. Η με αρ. Πρωτ. 3047/2020 (ΑΔΑ: 9ΒΨΙ46ΜΤΛΒ-ΘΒ1) Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας με την οποία παρατείνεται η κήρυξη σε κατάσταση Έκτακτης Ανάγκης Πολιτικής Προστασίας της Δημοτικής Ενότητας Μάντρας του Δήμου Μάνδρας – Ειδυλλίας της Περιφερειακής Ενότητας Δυτικής Αττικής της Περιφέρειας Αττικής.

Γενικά

Το εν λόγω έργο αφορά σε νέα χάραξη της Παλαιάς Εθνικής Οδού Αθηνών – Θήβας σε σχέση με την εγκεκριμένη μελέτη οδοποιίας που είχε εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους, η αναγκαιότητα για το οποίο προέκυψε μετά από τις φονικές πλημμύρες της 15-11-2017 και την καταστροφή τμημάτων της υπάρχουσας οδού.

Οι εργασίες για την αποκατάσταση και την προσαρμογή του οδικού δικτύου στα νέα δεδομένα είναι απαραίτητες για την εξασφάλιση της προσβασιμότητας και κυκλοφορίας, κυρίως προς και από Θήβα, και συνακόλουθα για την τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας της περιοχής που σήμερα εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σημαντικές δυσχέρειες. Σημειώνεται ότι η Παλαιά Εθνική Οδός Αθηνών – Θήβας παραλαμβάνει σημαντικό κυκλοφοριακό φόρτο, μεγάλο ποσοστό του οποίου αποτελούν τα βαρέα οχήματα, καθώς εξυπηρετεί τόσο την τοπική όσο και την υπερτοπική κυκλοφορία. Η υπόψη οδός που συνδέει την Αττική Οδό με τη Θήβα προτιμάται από τα οχήματα και κυρίως τα βαρέα καθώς όχι μόνο συντομεύεται ο χρόνος διαδρομής όσον αφορά στους προορισμούς της κεντρικής και βόρειας Ελλάδας αλλά είναι οικονομικότερη καθώς δεν έχει διόδια.

Με το παρόν έργο τροποποιείται η χάραξη της υφιστάμενης Παλαιάς Εθνικής Οδού Αθηνών – Θηβών, για μήκος 3,5 χλμ από την χιλιομετρική θέση 5+500 έως 9+000, τμήμα Β, προκειμένου να αποφευχθούν οι πολλαπλές διασταυρώσεις της Π.Ε.Ο. με το ρέμα Σούρες. Με αυτόν τον τρόπο απομπλέκεται πλήρως από το ρέμα, με εξαίρεση μόνο δύο γεφυρώσεις στην αρχή του τμήματος και στο τέλος αυτού, στη θέση όπου το «Σκυλόρεμα» συμβάλει στο ρέμα «Σούρες». Έτσι η βελτιωμένη οδός ανεξαρτητοποιείται από οποιαδήποτε ακραία πλημμυρική συμπεριφορά του ρέματος και αποφεύγεται οριστικά η πιθανότητα καταστροφής του έργου και η συνεπακόλουθη ίσως απώλεια ανθρώπινων ζωών.

Να συμπληρώσουμε εδώ πως για το συγκεκριμένο έργο και ακριβώς λόγω της επείγουσας ανάγκης αποκατάστασης της περιοχής από τις συνέπειες των βροχοπτώσεων του 2017 έχει εκπονηθεί η σχετική ανωτέρω (8) μελέτη που «απομακρύνει» ακριβώς τη χάραξη της οδού από αυτή που υπάρχει σε σχέση με προϋπάρχουσα εγκεκριμένη μελέτη οδοποιίας που είχε εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους και έγινε με κατεπείγουσες διαδικασίες προκειμένου να αποδοθεί τάχιστα ένας δρόμος ασφαλής για τους διερχόμενους στην περιοχή.

Ομοίως με την ίδια διαδικασία του άρθρου 32 παρ. 2.γ του Ν. 4412/2016 δημοπρατήθηκε, εκτελείται και ολοκληρώνεται, σε 2 μήνες περίπου, έργο οδοποιίας που αφορά στο πρώτο τμήμα της συγκεκριμένης οδού από τη Χ.Θ. 0+000 έως τη Χ.Θ. 5+500.

Παρακαλούμε να γνωμοδοτήσετε σχετικά με την προσφυγή της Υπηρεσίας μας στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, σύμφωνα με το άρθρο 32 παρ. 2γ του Ν. 4412/2016, λόγω της κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα λαμβάνοντας υπόψη τα ακόλουθα:

1. Ως προς την εφαρμογή του άρθρου 32 περ. 2 υποπερ. γ' του ν. 4412/2016 και μάλιστα για την εξαίρεση του κατεπείγοντος, η εφαρμογή της τελευταίας εξαρτάται από τη συνδρομή πέντε σωρευτικών προϋποθέσεων.

(α) Συγκεκριμένα, προϋποθέτει: i. την ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες, ii. την ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης, iii. την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει, iv. οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη, και τέλος, v. την ανάθεση της εν λόγω σύμβασης στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο.

(β) Ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται γεγονότα που υπερβαίνουν κατά πολύ τον συνήθη ρου του οικονομικού και κοινωνικού βίου, όπως λ.χ. οι θεομηνίες (πλημμύρες, σεισμοί κλπ.), οι οποίες καθιστούν κατεπειγόντως απαραίτητη την παράδοση διαφόρων υπηρεσιών στους πληγέντες.

Όσον αφορά τις ως άνω πέντε (5) προϋποθέσεις αυτές συντρέχουν στη συγκεκριμένη περίπτωση ως εξής:

i. Ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες

- Τα επικαλούμενα απρόβλεπτα γεγονότα είναι η θεομηνία του Νοεμβρίου του 2017 που προκάλεσε απώλεια ανθρώπινων ζωών και μεγάλες ζημιές σε κατοικίες και εγκαταστάσεις καθώς και οι έντονες βροχοπτώσεις που ακολούθησαν τον Σεπτέμβριο του 2018 και τον Νοέμβριο του 2019, που είχαν ως αποτέλεσμα εκτεταμένες υλικές ζημιές με καταστροφές υφιστάμενων τεχνικών ομβρίων, διαβρώσεις εδαφών και κατολισθήσεις πρανών, που αν δεν ληφθούν άμεσα μέτρα προστασίας τους ενδέχεται να παρασύρουν πληθώρα παραρεμάτιων κατοικιών, οδών, τεχνικών και εγκαταστάσεων Ο.Κ.Ω..
- Οι με αρ.8093/2017, 3487/2018, 8266/2018, 3610/2019, 7992/2019, 3047/2020, αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας, με τις οποίες κηρύχθηκε η Δημοτική Ενότητα Μάντρας - Ειδυλλίας, σε κατάσταση διαρκούς έκτακτης ανάγκης (η οποία εξακολουθεί να ισχύει δυνάμει της 3047/2020 Απόφασης).
- Η άμεση ανάγκη για την εκτέλεση του έργου ώστε να αποφευχθούν οι πολλαπλές διασταυρώσεις της Π.Ε.Ο. με το ρέμα Σούρες λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες όπως αυτές διαμορφώθηκαν μετά τη θεομηνία του 11/2017 και τα πλημμυρικά φαινόμενα που παρατηρήθηκαν τον 9/2018 και τον 11/2019. Με αυτόν τον τρόπο απομπλέκεται τάχιστα και πλήρως από το ρέμα, με εξαίρεση μόνο δύο γεφυρώσεις στην αρχή του τμήματος και στο τέλος αυτού, στη θέση όπου το «Σκυλόρεμα» συμβάλει στο ρέμα «Σούρες».
- Η βελτιωμένη πια οδός θα ανεξαρτητοποιείται από οποιαδήποτε ακραία πλημμυρική συμπεριφορά του ρέματος και θα αποφεύγεται οριστικά η πιθανότητα καταστροφής του έργου και η συνεπακόλουθη ίσως απώλεια ανθρώπινων ζωών.

ii. Ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης

Η κατεπείγουσα ανάγκη προέκυψε από γεγονότα απρόβλεπτα για την Αναθέτουσα Αρχή (θεομηνία τον Νοέμβριο του 2017 και οι έντονες βροχοπτώσεις που ακολούθησαν τον Σεπτέμβριο του 2018 και τον Νοέμβριο του 2019) και προφανώς απορρέει από απρόβλεπτη περίπτωση χωρίς ευθύνη της Υπηρεσίας. Η Υπηρεσία δεν μπορούσε εκ των προτέρων να προβλέψει τη θεομηνία του 11/2017, ούτε τα έντονα πλημμυρικά φαινόμενα που παρατηρήθηκαν τον 9/2018 και τον 11/2019, αλλά ούτε και να προγραμματίσει και να προετοιμάσει μελέτες και έργα τα οποία πριν την εκδήλωση των ως άνω πλημμυρικών φαινομένων, πιθανόν και να μην απαιτούνταν. Η προαναφερθείσα θεομηνία τον 11/2017 και τα επόμενα ανωτέρω πλημμυρικά φαινόμενα, προκάλεσαν τεράστιες καταστροφές στην περιοχή της Μάντρας αποτελώντας απρόβλεπτο γεγονός κατά την έννοια του νόμου.

Τα ως άνω επικαλούμενα αιφνίδια γεγονότα (θεομηνία του Νοεμβρίου του 2017 και οι έντονες βροχοπτώσεις που ακολούθησαν τον Σεπτέμβριο του 2018 και τον Νοέμβριο του 2019) θα πρέπει να εκληφθούν ως απρόβλεπτη περίπτωση, μη αναγόμενη στη σφαίρα ευθύνης της Αναθέτουσας Αρχής.

iii. Υπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει

Στην συγκεκριμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από τα ανωτέρω, το εν λόγω έργο είναι απαραίτητο για την επίτευξη της απεμπλοκής του δρόμου από το ρέμα με το οποίο διασταυρώνεται η σημερινή οδός (με εξαίρεση μόνο δύο γεφυρώσεις στην αρχή του τμήματος και στο τέλος αυτού, στη θέση όπου το «Σκυλόρεμα» συμβάλει στο ρέμα «Σούρες») μετά την θεομηνία του 11/2017 και τις επόμενες έντονες βροχοπτώσεις και συνδέεται ευθέως με τα προπεριγραφέντα γεγονότα που έλαβαν χαρακτήρα θεομηνίας. Έτσι η βελτιωμένη οδός ανεξαρτητοποιείται από οποιαδήποτε ακραία πλημμυρική συμπεριφορά του ρέματος και αποφεύγεται οριστικά η πιθανότητα καταστροφής της οδού και η συνεπακόλουθη ίσως απώλεια ανθρώπινων ζωών.

iv. οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη

Λόγω της θεομηνίας του 11/2017 και των έντονων βροχοπτώσεων του 9/2018 και του Νοεμβρίου 2019, η περιοχή κηρύχθηκε σε κατάσταση διαρκούς έκτακτης ανάγκης με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας (τελευταία απόφαση με αρ. 3047/2020). Είναι επιτακτική και κατεπείγουσα ανάγκη να ξεκινήσουν άμεσα οι εργασίες του ανωτέρω έργου για να απομακρυνθεί το συντομότερο δυνατόν η χάραξη της οδού από το παρακείμενο σε αυτή ρέμα με το οποίο διασταυρώνεται σε αρκετά σημεία προστατεύοντας έτσι του διερχόμενους σε αυτόν, από οποιοδήποτε πιθανό μελλοντικό πλημμυρικό φαινόμενο ώστε να αποφευχθούν κατά το επιμελώς μελετημένα δυνατόν ζημιές στην ίδια την οδό και συνεπακόλουθα ίσως απώλεια ανθρώπινων ζωών. Σίγουρα, πρέπει να ληφθούν υπόψη τα νέα δεδομένα, όπως αυτά διαμορφώθηκαν μετά από την εκδήλωση των παραπάνω αιφνίδιων και καταστροφικών φαινομένων, τα οποία δεν απορρέουν από την ευθύνη της Υπηρεσίας κατά την άσκηση των καθηκόντων της.

v. Ανάθεση της εν λόγω σύμβασης στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο.

Στόχος του έργου είναι η απεμπλοκή του δρόμου από το ρέμα με το οποίο διασταυρώνεται η σημερινή οδός (με εξαίρεση μόνο δύο γεφυρώσεις στην αρχή του τμήματος και στο τέλος αυτού, στη θέση όπου το «Σκυλόρεμα» συμβάλει στο ρέμα «Σούρες») μετά την θεομηνία του 11/2017 και τις επόμενες έντονες βροχοπτώσεις και συνδέεται ευθέως με τα προπεριγραφέντα γεγονότα που έλαβαν χαρακτήρα θεομηνίας. Έτσι η βελτιωμένη οδός ανεξαρτητοποιείται από οποιαδήποτε ακραία πλημμυρική συμπεριφορά του ρέματος και αποφεύγεται οριστικά η πιθανότητα καταστροφής της οδού και η συνεπακόλουθη ίσως απώλεια ανθρώπινων ζωών. Είναι απολύτως απαραίτητο να γίνει το συντομότερο δυνατόν για να αποφευχθούν μελλοντικές πιθανές πλημμυρικές καταστροφές στο ανάντι αυτό τμήμα της οδού.

Επιπρόσθετα το έργο αυτό, σε συνδυασμό με τα δύο άλλα έργα που εκτελεί η Περιφέρεια Αττικής στην περιοχή: 1. Ανακατασκευή του πρώτου τμήματος της οδού από τη Χ.Θ. 0+000 έως τη Χ.Θ. 5+500 και 2. Εκτροπή του Χειμάρρου Αγίας Αικατερίνης και διευθέτηση του χειμάρρου Σούρες συμπληρώνει το πλαίσιο μιας ολιστικής άμεσης επέμβασης στην περιοχή με συνδυασμό αντιπλημμυρικής προστασίας της περιοχής και προστασία των έργων υποδομής (οδικά έργα) με αποτέλεσμα την προστασία των ανθρώπινων ζωών και του δημοσίου συμφέροντος.

Επί πλέον των ανωτέρω για την εφαρμογή του άρθρου 32 περ. 2 υποπερ. γ' του ν. 4412/2016 πρέπει να ληφθούν υπόψη και τα παρακάτω :

i. Η τήρηση του οικονομικού και χρονικού προγραμματισμού των εκτελουμένων εργασιών του έργου, είναι υψηλής προτεραιότητας, δεδομένων των περιορισμών που τίθενται από τους φορείς χρηματοδότησης, τόσο ως προς το ύψος αυτής όσο και ως προς τον χρόνο απορρόφησής της, καθώς και των καταστροφών που έχουν λάβει χώρα στην περιοχή.

ii. Η προκήρυξη του διαγωνισμού του έργου με την προσφυγή σε ανοιχτή διαδικασία ή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης με δημοσίευση ενέχει τον κίνδυνο της καθυστέρησης λόγω πιθανών προσφυγών

μεταξύ των διαγωνιζομένων. Αυτό θα είχε σαν αποτέλεσμα την καθυστέρηση της εκτέλεσης των εργασιών του έργου με πιθανές κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις.”

3. Εν συνεχεία, και λόγω του ότι από τον κατά τα ως άνω υποβληθέντα φάκελο αφενός έλειπε το απαιτούμενο εκ της διάταξης του άρθρου 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011 σχέδιο απόφασης για την προσφυγή της αιτούσας αναθέτουσας αρχής στη σκοπούμενη διαδικασία διαπραγμάτευσης αφετέρου δεν τεκμηριώνονταν ορισμένες από τις προϋποθέσεις συνδρομής της επικαλούμενης νομικής βάσης του εξεταζόμενου αιτήματος, η Αρχή με το με α.π. 4248/25.8.2020 έγγραφό της ζήτησε από την αιτούσα όπως συμπληρώσει τον υποβληθέντα φάκελο και παράσχει τις δέουσες διευκρινίσεις, ειδικότερα δε όπως υποβάλει (σε ηλεκτρονική επεξεργάσιμη μορφή) το ανωτέρω σχέδιο απόφασης “στο οποίο θα περιλαμβάνεται σαφής αναφορά του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της προς ανάθεση σύμβασης, ιδίως δε η εκτιμώμενη αξία (πληρωτέο ποσό χωρίς ΦΠΑ) της υπόψη σύμβασης και η πηγή χρηματοδότησης, τα οποία δεν προκύπτουν από τα στοιχεία του υποβληθέντος φακέλου, όπως και πλήρης αιτιολόγηση των προϋποθέσεων συνδρομής της ως άνω επικαλούμενης νομικής βάσης του αιτήματός σας με βάση τα αναφερόμενα σε αυτό πραγματικά περιστατικά”, καθώς επίσης και τα εξής στοιχεία και διευκρινίσεις:

“4. [...] αναφορικά με την προϋπόθεση της ύπαρξης αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της κατά τα ανωτέρω επικαλούμενης κατεπείγουσας ανάγκης και των επικαλούμενων απρόβλεπτων περιστάσεων (ήτοι θεομηνία του 11ου/2017 (συγκεκριμένα της 15ης.11.2017) και έντονες βροχοπτώσεις τον 9ο/2018 και τον 11ο/2019 στην περιοχή της Μάνδρας Αττικής), καλείσθε, κατά πρώτον, όπως μας υποβάλετε το θεωρημένο και εγκεκριμένο σχέδιο οριζοντιογραφίας του τμήματος Β' (μήκους 3,5 χλμ. από τη χιλιομετρική θέση 5+500 έως 9+000) της υφιστάμενης Παλαιάς Εθνικής Οδού Αθηνών – Θηβών, στο οποίο θα επισημαίνονται με σαφήνεια α) τα σημεία/περιοχές διασταύρωσής της με το ρέμα Σούρες, με συνοδευτική τεχνική έκθεση διά της οποίας θα καθίσταται σαφές το σε ποια από αυτά τα σημεία/περιοχές επήλθαν (και τότε ακριβώς) οι προβαλλόμενες στο αίτημά σας εκτεταμένες υλικές ζημιές της εν λόγω εθνικής οδού (με σύντομη περιγραφή τους) ως συνέπεια τόσο της ως άνω θεομηνίας όσο και των ως άνω βροχοπτώσεων, καθώς επίσης και β) ποιες προκληθείσες λόγω των εν λόγω βροχοπτώσεων ζημιές επί του επίμαχου τμήματος της υπόψη εθνικής οδού σχετίζονται τυχόν με τις αρχικώς προκληθείσες σε αυτό ζημιές λόγω της ως άνω θεομηνίας.

Σε κάθε δε περίπτωση, στο ίδιο ως άνω ζητούμενο σχέδιο οριζοντιογραφίας σκόπιμο κρίνεται να αποτυπώνεται εμφανώς και η προτεινόμενη στο πλαίσιο του εν θέματι έργου νέα - βελτιωμένη χάραξη του επίμαχου τμήματος της ανωτέρω εθνικής οδού προκειμένου να καθίσταται σαφής ο βαθμός στον οποίο θεραπεύεται διά της εκτέλεσης του έργου αυτού η επικαλούμενη κατεπείγουσα ανάγκη, η δε ανωτέρω συνοδευτική αυτού έκθεση θα πρέπει να περιλαμβάνει αναφορά στα σχετικά πρωτόκολλα διαπίστωσης θεομηνίας/τεχνικές εκθέσεις των αρμοδίων Τεχνικών Υπηρεσιών.

5. Κατά δεύτερον, και ενόψει του ότι από τα υποβληθέντα στοιχεία του φακέλου, η επέλευση των επικαλούμενων απρόβλεπτων περιστάσεων δεν διαφαίνεται να παρουσιάζει την αναγκαία από τη νομολογία χρονική εγγύτητα¹ σε σχέση με την ημερομηνία υποβολής στην Αρχή του εξεταζόμενου αιτήματός σας, καλείσθε όπως παράσχετε τις αιτιολογημένες απόψεις σας ως προς το ότι οι προαναφερόμενες επικαλούμενες από εσάς απρόβλεπτες περιστάσεις συνδέονται κατά τη χρονική στιγμή υποβολής του εξεταζόμενου αιτήματός σας με την επικαλούμενη αδυναμία τήρησης των προθεσμιών που επιβάλλουν άλλες (τακτικές) διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, όπως πχ. η ανοικτή επισπευσμένη - για λόγους δεόντως αιτιολογημένης επείγουσας ανάγκης - διαδικασία του άρθρου 27 παρ. 3 ν. 4412/2016, λαμβανομένων υπόψη αφενός του χρονοδιαγράμματος οριστικής παραλαβής της μελέτης του εν θέματι έργου, η οποία όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου

---

¹ πρβλ. και τα διαλαμβανόμενα υπό σελ. 24 επ. της Δ18/13.03.2019 απόφασης Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. σχετικά με τη μη παροχή της σύμφωνης γνώμης της για την ανάθεση με διαπραγμάτευση από την Περιφέρεια Αττικής της μελέτης οριοθέτησης, διευθέτησης και έργων ανάσχεσης ρεμάτων Σούρες και Αγ. Αικατερίνης ανάντι πόλεως Μάνδρας.

δεν έχει παραληφθεί πλήρως αλλά τμηματικώς, και συγκεκριμένα την 29η.07.2020 δυνάμει της υπ' αριθμ. 554146/29.07.2020 απόφασης της αρμόδιας Υπηρεσίας σας, αφετέρου του χρονοδιαγράμματος ολοκλήρωσης της εκτέλεσης των αναφερόμενων στο αίτημά σας συναφών, εν εξελίξει, έργων αντιπλημμυρικής προστασίας της υπόψη περιοχής, ήτοι του έργου της ανακατασκευής του πρώτου τμήματος της εν θέματι εθνικής οδού από τη Χ.Θ 0+000 έως τη Χ.Θ. 5+500 και του έργου της εκτροπής του χειμάρρου Αγίας Αικατερίνης και διευθέτησης του χειμάρρου Σούρες.

6. Περαιτέρω, και προκειμένου να τεκμηριωθεί ότι ο κατεπίγον χαρακτήρας της επικαλούμενης ανάγκης δεν προέκυψε λόγω έλλειψης επιμέλειας του φορέα σας κατά την αντιμετώπιση των συνεπειών της γενεσιουργού θεομηνίας του 11ου/2017 και των έντονων βροχοπτώσεων του 9ου/2018 και του 11ου/2019 στο υπόψη τμήμα της εν θέματι εθνικής οδού, καλείσθε όπως μας υποβάλετε το πλήρες ιστορικό των ενεργειών στις οποίες έχει προβεί ο φορέας σας στο πλαίσιο της αντιμετώπισης των συνεπειών του πλημμυρικού κινδύνου στην υπόψη περιοχή από τη χρονική στιγμή της επέλευσης της θεομηνίας του 11ου/2017 (15.11.2017) έως και την υποβολή του εξεταζόμενου αιτήματος στην Αρχή, με ιδιαίτερη αναφορά στις ενέργειες του φορέα σας που αφορούν:

α) στην ωρίμανση, προκήρυξη, ανάθεση και εκτέλεση της δημόσιας σύμβασης εκπόνησης των αναγκαίων επιμέρους μελετών της σύμβασης της μελέτης τροποποίησης του συγκεκριμένου τμήματος Β' (μήκους 3,5 χλμ. από τη χιλιομετρική θέση 5+500 έως 9+000) της υφιστάμενης Παλαιάς Εθνικής Οδού Αθηνών – Θηβών, οι οποίες εγκρίθηκαν με την υπ' αριθμ. 339670/27.5.2020 απόφαση της αρμόδιας Υπηρεσίας του φορέα σας, καθώς επίσης και παραλήφθηκαν τμηματικώς με την υπ' αριθμ. 554146/29.07.2020 όμοια,

β) στην έκδοση της με α.π. 88755/3946/13.09.2019 απόφασης τροποποίησης των περιβαλλοντικών όρων του έργου βελτίωσης της χάραξης και διαπλάτυνσης του τμήματος Μάνδρας Ερυθρών της Π.Ε.Ο Αθηνών – Θηβών στο Νομό Δυτικής Αττικής, η οποία συνιστά την έγκριση περιβαλλοντικών όρων του εν θέματι έργου."

4. Σε απάντηση του ως άνω εγγράφου της Αρχής, η Περιφέρεια Αττικής με το με α.π. 834899/30.10.2020 (α.π. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 6149/30.10.2020) έγγραφό της, με το οποίο προσκόμισε στην Αρχή συμπληρωματικό φάκελο εγγράφων και στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του ζητούμενου σχεδίου απόφασης της Οικονομικής της Επιτροπής για την προσφυγή της στη σκοπούμενη διαδικασία διαπραγμάτευσης, αναφέρει τα εξής:

"1. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΠΡΑΤΟΥΜΕΝΟΥ ΕΡΓΟΥ (ΦΥΣΙΚΟ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ)

Το δημοπρατούμενο έργο αφορά στην επείγουσα – όπως θα εκτεθεί κατωτέρω – και ασφαλή αποκατάσταση της κυκλοφορίας στην Παλαιά Εθνική Οδό Αθηνών – Θηβών (εφεξής Π.Ε.Ο.Α.Θ.).

Συγκεκριμένα, περιλαμβάνονται εργασίες τροποποίησης της χάραξης για μήκος 11,06 χιλιόμετρα, από Χ.Θ. 5+085,61 έως Χ.Θ. 17+800,40. Για το τμήμα από Χ.Θ. 11+780 έως Χ.Θ. 13+620, ακολουθείται η παλαιά χάραξη, καθώς δεν κατέστη, μέχρι σήμερα, δυνατόν να εγκριθούν περιβαλλοντικοί όροι τροποποίησης της χάραξης, όπως αναλυτικά εκτίθεται στην παράγραφο 3Α κατωτέρω. Επίσης, περιλαμβάνονται οι συναρμογές με την υφιστάμενη Π.Ε.Ο.Α.Θ. στη Χ.Θ. 11+780, για περίπου 170 m και στη Χ.Θ. 13+360, για περίπου 260m. Πέραν της αρτηρίας, στο προς δημοπράτηση έργο προβλέπεται παράπλευρο και κάθετο οδικό δίκτυο για την εξασφάλιση πρόσβασης στις παρόδιες ιδιοκτησίες και την αποκατάσταση της σύνδεσης με το υφιστάμενο τοπικό δίκτυο. Η ταχύτητα μελέτης που έχει ληφθεί υπόψη κατά το σχεδιασμό της αρτηρίας για το υπό μελέτη τμήμα είναι $V_e=80$ χλμ/ώρα. Η τυπική διατομή που θα εφαρμοσθεί είναι δίχνη τύπου «β2σ» λαμβάνοντας υπόψη τις ΟΜΟΕ-Χ, τις εγκυκλίους 41/2006 και 14/2007 της ΔΜΕΟ/α του ΥΠΕΧΩΔΕ.

Ακολουθεί απόσπασμα χάρτη της περιοχής του έργου της Π.Ε.Ο.Α.Θ.

[...]

Τέλος, στο αντικείμενο του έργου περιλαμβάνεται αναδάσωση στη θέση «Φίχθι» Μάνδρας, σε έκταση εμβαδού 408 στρεμμάτων περίπου, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στα σημεία 41 και 42 της με αρ. Πρωτ. 88755/3946/13-9-2019 Τροποποίησης της με αρ. 141011/10.10.2005 ΚΥΑ, με την οποία εγκρίθηκαν περιβαλλοντικοί όροι για τη βελτίωση της χάραξης και τη διαπλάτυνση του τμήματος Μάνδρας Ερυθρών της Παλαιάς Εθνικής Οδού Αθηνών - Θηβών, στο Νομό Δυτικής Αττικής, όπως τροποποιήθηκε με τις με αρ.πρωτ. οικ. 125730/26.01.2007 και οικ. 129837/06.09.2010 ΚΥΑ και την με αρ. πρωτ. 17805/1118/05-03-2018 Απόφαση της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής.

Το οικονομικό αντικείμενο του υπό δημοπράτηση έργου ανέρχεται στο ποσό των 36.774.193,55€ (συμπεριλαμβανομένων απροβλέπτων, αναθεώρησης, απολογιστικών) και 45.600.000,00€ με ΦΠΑ.

Με την υπ' αριθμ. 328/2019 (ΑΔΑ 6ΗΨ87Λ7-ΔΛΤ) Απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου της Περιφέρειας Αττικής, το έργο εντάχθηκε στο Πρόγραμμα Εκτελεστέων Έργων της Περιφέρειας Αττικής για το οικονομικό έτος 2020, με προϋπολογισμό 50.000.000,00€ (ΚΑΕ 9781.06.018)

Έχει επίσης υποβληθεί αίτημα χρηματοδότησης στο πλαίσιο της πρόσκλησης ΑΠ 1188/27-04-2020 της ΕΥΔΕΠ Περιφέρειας Αττικής και αναμένεται έκδοση σχετικής απόφασης το προσεχές διάστημα.

2. ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ ΣΤΗΝ ΠΕΟΑΘ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΛΗΜΜΥΡΕΣ ΤΗΣ 15ης ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2017 - ΕΜΠΛΟΚΗ ΜΕ ΤΟ ΡΕΜΑ ΣΟΥΡΕΣ

Όπως είναι γνωστό, η ακραία κακοκαιρία της 15/11/2017 προκάλεσε εκτεταμένα πλημμυρικά φαινόμενα και είχε ως αποτέλεσμα να χαθούν είκοσι τρεις (23) ανθρώπινες ζωές στην περιοχή της Μάνδρας Αττικής. Ειδικότερα, τη νύχτα της Τρίτης 14/11 προς Τετάρτη 15/11 στο όρος «Πατέρας» οι έντονες βροχοπτώσεις είχαν σαν αποτέλεσμα τη δημιουργία μεγάλων επιφανειακών απορροών και την απόδοση μεγάλων ποσοτήτων νερού στην ευρύτερη περιοχή, με διέξοδο προς τις πεδινές περιοχές της Μάνδρας, Νέας Περάμου, κλπ. Το χαρακτηριστικό του φαινομένου ήταν ότι το ύψος βροχής που σημειώθηκε κατά τόπους σε ένα 24ωρο ξεπέρασε σε κάποιες περιοχές το μέσο μηνιαίο ύψος βροχής τους. Αντίστοιχα, οι εντάσεις βροχόπτωσης ήταν κατά τόπους υψηλές και σε κάποιες περιπτώσεις ξεπέρασαν τις ήδη καταγεγραμμένες μέγιστες, με βάση το κλιματικό αρχείο της ΕΜΥ. Μεταξύ των υλικών ζημιών που προκλήθηκαν ήταν η καταστροφή τμημάτων του οδικού δικτύου της Π.Ε.Ο.Α.Θ., ενώ αρκετοί εκ των νεκρών παρασύρθηκαν από την ορμητικά νερά, καθώς κινούνταν επί της Π.Ε.Ο.Α.Θ., γεγονός που αναδεικνύει την επικινδυνότητα του δρόμου και την άμεση σύνδεσή του με τα πλημμυρικά φαινόμενα.

Ειδικότερα στο τμήμα από τη Χ.Θ. 5+000 έως τη Χ.Θ. 9+000 (βλ. συνημμένο σχέδιο Γενικής Οριζοντιογραφίας Γ.Ο.-1.1α), δηλαδή στο τμήμα από τον οικισμό Νέας Ζωής έως λίγο πριν τον αυχένα του Αγίου Σωτήρος, η υφιστάμενη οδός έχει κατασκευαστεί εντός της κοίτης του χειμάρρου «Σούρες» και για το λόγο αυτό θα χαρακτηριστεί ως ένας «δρόμος – ρέμα». Η οριζοντιογραφική χάραξη της υφιστάμενης Π.Ε.Ο.Α.Θ. είναι τέτοια που σε σχετικά μικρό μήκος (περίπου 3,5 χλμ) είτε διασταυρώνεται με το ρέμα Σούρες σε πολλαπλές θέσεις (7 τεχνικά), είτε γειτνιάζει με αυτό (βλ. συνημμένο σχέδιο Γενικής Οριζοντιογραφίας Γ.Ο.-1.1α). Η πολύ μικρή υψομετρική διαφορά μεταξύ της Π.Ε.Ο.Α.Θ. και της κοίτης του ρέματος Σούρες, στο οποίο υπήρχε διαχρονική απόθεση φερτών υλικών, είχε σαν αποτέλεσμα την πλήρη υδραυλική ανεπάρκεια των υφιστάμενων τεχνικών κυρίως λόγω του πολύ μικρού ύψους τους. Τα τεχνικά αυτά έχουν αρχικά κατασκευασθεί από τότε που ο δρόμος λειτουργούσε ως Εθνική Οδός και επεκτάθηκαν σε μήκος στις μεταγενέστερες διευρύνσεις του οδοστρώματος, πράγμα που επιδείνωσε ακόμα περισσότερο την υδραυλική τους λειτουργία. Αξίζει να σημειωθεί ότι το συγκεκριμένο οδικό τμήμα «ευθύνεται» για τους περισσότερους θανάτους στην περιοχή της Μάνδρας.

Επίσης, παρουσιάστηκαν καταστροφές και στο οδικό τμήμα από Χ.Θ. 8+500 έως Χ.Θ. 9+600, το οποίο έχει αρχή τη συμβολή του Σκυλορέματος με το ρέμα Σούρες και καταλήγει λίγο πριν τον οικισμό Αγίου Σωτήρα. Τα τελευταία χρόνια στη θέση της πλευρικής τάφρου στα ανάντη της οδού κατασκευάστηκε αγωγός ύδρευσης. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με την έντονη κατά μήκος κλίση της οδού,

επιδείνωσε δραστικά τη λειτουργία της απορροής των ομβρίων αυξάνοντας πολύ την ταχύτητα ροής και τη συρτική δύναμή τους.

Σύμφωνα με το Τεύχος καταγραφής βλαβών και μελέτης αποκατάστασης της Π.Ε.Ο.Α.Θ., το οποίο συντάχθηκε από Κλιμάκιο Ελέγχου της Διεύθυνσης Διαχείρισης Μητροπολιτικών Υποδομών (ΔΙΔΙΜΥ) της Περιφέρειας Αττικής το Δεκέμβριο του 2017, εξαιτίας της πλημμύρας της 15/11/2017, στο τμήμα από Νέα Ζωή Μάνδρας έως Άγιο Σωτήρα, διαπιστώθηκαν βλάβες που επικεντρώνονται: α) στην υποσκαφή τόσο του οδοστρώματος όσο και της υποδομής του, β) στην υποσκαφή και καταστροφή των πρανών της οδού, ενώ έχουν υποστεί ζημιές οι διαμορφωμένοι τάφροι αριστερά και δεξιά της οδού.

Σύμφωνα με το ως άνω Τεύχος, το οδικό αυτό τμήμα έχει μήκος 5,5 χλμ., έχει κατασκευαστεί χωρίς μελέτη και έχει βασιστεί «σε παμπάλαιες χαράξεις», ενώ με δεδομένο ότι δεν υπάρχει μελέτη που να διευθετεί συνολικά το ρέμα Σούρες και έχοντας υπόψη ότι οποιαδήποτε τεχνική λύση πρέπει να «οχλεί» όσο το δυνατόν λιγότερο το ρέμα, όπως αυτό διαμορφώθηκε μετά την πλημμύρα, πρότεινε – ως άμεσα προσωρινά μέτρα άρσης της επικινδυνότητας– την αντιστήριξη της οδού με τοίχους αντιστήριξης σπλισμένου σκυροδέματος C20/25. Οι εν λόγω τοίχοι αντιστήριξης έχουν ήδη από 20/12/2018 κατασκευαστεί, μέσω της εργολαβίας «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΧΑΡΑΞΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΠΛΑΤΥΝΣΗ ΤΗΣ Π.Ε.Ο. ΑΘΗΝΩΝ – ΘΗΒΩΝ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΜΑΝΔΡΑ-ΟΙΝΟΗ (ΑΠΟ Χ.Θ. 0+000 ΕΩΣ Χ.Θ. 5+085,61) & ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΦΘΟΡΩΝ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ Π.Ε.Ο. ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΑΠΟ ΝΕΑ ΖΩΗ ΜΑΝΔΡΑΣ ΕΩΣ ΑΓΙΑ ΣΩΤΗΡΑ (ΑΠΟ Χ.Θ. 5+500 ΕΩΣ Χ.Θ. 9+000)» (βλέπε κατωτέρω παράγραφο 3Γ). Ωστόσο πρέπει να σημειωθεί ότι οι ανωτέρω παρεμβάσεις αποτελούν προσωρινά μέτρα, προκειμένου να αποκατασταθεί ΠΡΟΣΩΡΙΝΑ η κυκλοφορία και σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να θεωρηθούν ως μέτρα αποκατάστασης της Π.Ε.Ο.Α.Θ., καθώς με αυτά δεν θεραπεύεται καμία εκ των γενεσιουργών αιτίων πρόκλησης των βλαβών – καταστροφών από πλημμυρικά φαινόμενα, αντίστοιχα αυτών της 15ης Νοεμβρίου 2017.

Μετά τα ακραία πλημμυρικά φαινόμενα της 15-11-2017, που έπληξαν τον οικιστικό ιστό της Μάνδρας και την υφιστάμενη Π.Ε.Ο.Α.Θ., λαμβάνοντας υπόψη και τα παραπάνω, κατέστη επιτακτική ανάγκη η εκπόνηση μελετών οδοποιίας της Π.Ε.Ο.Α.Θ. και διεύθετης του ρέματος «Σούρες» προκειμένου αυτά τα δύο να απεμπλακούν μεταξύ τους. Ειδικότερα για την Π.Ε.Ο.Α.Θ., απαιτήθηκε η διερεύνηση δυνατότητας μετατόπισής της ανάντι της ευρύτερης κοίτης του χειμάρρου, ώστε η νέα βελτιωμένη οδός να ανεξαρτητοποιηθεί από οποιαδήποτε ακραία πλημμυρική συμπεριφορά του ρέματος και να αποφευχθεί οριστικά η πιθανότητα καταστροφής του έργου και η συνεπακόλουθη ίσως απώλεια ανθρώπινων ζωών.

Πράγματι αυτό επετεύχθη με την εκπόνηση μελέτης οδοποιίας και εξεύρεση βέλτιστης χάραξης, σύμφωνα με την οποία οι επτά (7) διασταυρώσεις του ρέματος Σούρες με την υφιστάμενη Π.Ε.Ο.Α.Θ. αποκαθίστανται με νέα μετατοπισμένη χάραξη και την κατασκευή μόνο δύο γεφυρών, στην αρχή (Α) και στο τέλος (Β) της προβληματικής περιοχής. Τα ανοίγματα των γεφυρών αυτών έχουν υπολογιστεί με βάση σημερινά επικαιροποιημένα υδρολογικά δεδομένα και εξασφαλίζουν αφενός την υδραυλική τους επάρκεια και αφετέρου τη δυνατότητα να ενσωματώσουν οποιαδήποτε υδραυλική διατομή προκύψει κατά την εκπόνηση της μελέτης διεύθετης. Το ενδιάμεσο τμήμα της χάραξης μεταξύ των 2 γεφυρών έχει μετατοπιστεί ανάντι της ευρύτερης κοίτης του χειμάρρου (προς τα ριζά του βουνού) και έχει απεμπλακεί πλήρως τόσο οριζοντιογραφικά, όσο και υψομετρικά από αυτό. Επίσης, με το προς δημοπράτηση έργο προβλέπεται η αποκατάσταση της πλευρικής τάφρου και των πλευρικών διαμορφώσεων της οδού, από Χ.Θ. 8+500 έως Χ.Θ. 9+600, όπου όπως προαναφέρθηκε, παρουσιάστηκαν σημαντικές καταστροφές. Ακολούθως, από τη Χ.Θ. 9+600 έως τη Χ.Θ. 11+300 ο οικισμός Αγ. Σωτήρα παρακάμπτεται με νέα χάραξη βελτιωμένων γεωμετρικών χαρακτηριστικών, αυξάνοντας την οδική ασφάλεια, ενώ προβλέπεται η κατασκευή δύο ισόπεδων κόμβων, περί τις Χ.Θ. 10+400 και 11+300, για τη σύνδεση της νέας οδού με τον οικισμό και την εξασφάλιση όλων των απαιτούμενων κινήσεων. Από τη Χ.Θ. 11+300 έως Χ.Θ. 11+780 η χάραξη κινείται επί της υφιστάμενης Π.Ε.Ο.Α.Θ. Για τους λόγους που αναφέρονται κατωτέρω (βλέπε παράγραφο 3Β) το προς δημοπράτηση έργο δεν αδειοδοτήθηκε περιβαλλοντικά για το τμήμα από Χ.Θ. 11+780 έως Χ.Θ. 13+620. Για το λόγο

αυτό, προβλέπονται δύο συναρμογές περί τις χιλιομετρικές αυτές θέσεις μήκους 170 μ. και 260 μ., οι οποίες εξασφαλίζουν την ομαλή μετάβαση από τη νέα οδό στην υφιστάμενη και αντιστρόφως.

Συνοψίζοντας, με το προς δημοπράτηση έργο οδοποιίας της Π.Ε.Ο.Α.Θ. επιτυγχάνονται τα κάτωθι: - Ανεξαρτητοποιείται η οδός από οποιαδήποτε ακραία πλημμυρική συμπεριφορά του ρέματος. - Αποφεύγεται οριστικά η πιθανότητα καταστροφής του έργου και η συνεπακόλουθη ενδεχομένως απώλεια ανθρώπινων ζωών. - Αυξάνεται η βελτίωση της ποιότητας της κυκλοφοριακής ροής. - Αναβαθμίζεται η οδική σύνδεση Μάνδρα – Ερυθρές όσον αφορά τα γεωμετρικά χαρακτηριστικά και το πλάτος της οδού, με στόχο την ενίσχυση της οδικής ασφάλειας προς όφελος των χρηστών της. - Δημιουργούνται προοπτικές για την ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής.

3. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΕΒΗ Ο ΦΟΡΕΑΣ ΜΑΣ ΑΠΟ ΤΗ ΧΡΟΝΙΚΗ ΣΤΙΓΜΗ ΕΠΕΛΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΘΕΟΜΗΝΙΑΣ ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ

Απαντώντας στο 6ο σημείο του εγγράφου σας, με το οποίο μας ζητείται η υποβολή πλήρους ιστορικού των ενεργειών στις οποίες προέβη η Υπηρεσία μας στο πλαίσιο της αντιμετώπισης των συνεπειών του πλημμυρικού κινδύνου στην υπόψη περιοχή από τη χρονική στιγμή της επέλευσης της θεομηνίας του 11ου / 2017 (15.11.2017) έως και την υποβολή του εξεταζόμενου αιτήματος στην Αρχή, αναφέρουμε τα ακόλουθα:

Α' ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΜΕ ΑΡ.ΠΡΩΤ. 88755/13.09.2019 ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΩΡΩΝ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Ήδη 2 χρόνια πριν το αρχικό πλημμυρικό φαινόμενο της θεομηνίας της 15ης Νοεμβρίου 2017, η Υπηρεσία μας με το με αρ. πρωτ. οικ. 192428/07-10-2015 έγγραφο της, υπέβαλλε στη Διεύθυνση Περιβαλλοντικού και Χωρικού Σχεδιασμού (Δ/νση ΠΕ.ΧΩ.ΣΧ.) της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής, αίτημα για ανανέωση - τροποποίηση της με αρ. 141011/12.10.2005 ΚΥΑ, με την οποία εγκρίθηκαν περιβαλλοντικοί όροι για τη βελτίωση της χάραξης και την διαπλάτυνση του τμήματος Μάνδρας Ερυθρών της Παλαιάς Εθνικής Οδού Αθηνών - Θηβών, στο Νομό Δυτικής Αττικής, από Χ.Θ. 0+000 έως Χ.Θ. 17+738, όπως τροποποιήθηκε με τις με αρ. πρωτ. οικ. 125730/26.01.2007 και οικ. 129837/06.09.2010 ΚΥΑ.

Η Δ/νση ΠΕ.ΧΩ.ΣΧ., με το υπ' αριθμ Φ.11/5182/16-02-2016 έγγραφο της, απέστειλε στο Περιφερειακό Συμβούλιο Αττικής, τον φάκελο για δημοσιοποίηση. Η Δ/νση Ανθρωπίνου Δυναμικού της Περιφέρειας Αττικής με το με αρ. πρωτ. 31919/19-02-2016 έγγραφο της, απέστειλε στην εφημερίδα «Το Θριάσιο» την ανακοίνωση ότι στο Περιφερειακό Συμβούλιο Αττικής διαβιβάστηκε από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για το έργο και καλούσε το κοινό να ενημερωθεί από τη Δ/νση Περιβάλλοντος Περιφέρειας Αττικής. Ο Δήμος Μάνδρας Ειδυλλίας με το με αρ. πρωτ. 9649/02-06-2016 έγγραφο του, απέστειλε στην Δ/νση ΠΕ.ΧΩ.ΣΧ. την υπ' αριθμ. 57/18.04.2016 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, σύμφωνα από την οποία δεν προκύπτουν αντιρρήσεις σε σχέση με την Ανανέωση – Τροποποίηση της ΑΕΠΟ. Με το υπ' αριθμ οικ. 49596/3960/22-06-2016 έγγραφο της, η Δ/νση ΠΕ.ΧΩ.ΣΧ. απέστειλε στη Διεύθυνση Συντονισμού & Επιθεώρησης Δασών, τον φάκελο για γνωμοδότηση. Η Δ/νση Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών με το με αρ. πρωτ. 2297/07-09-2016 έγγραφο της, απέστειλε τον φάκελο στο Δασαρχείο Αιγάλεω. Η Δ/νση ΠΕ.ΧΩ.ΣΧ. με το υπ' αριθμ. 72492/5439/23-09-2016 έγγραφο της, ενημέρωσε την Υπηρεσία μας σχετικά με τις παρατηρήσεις του αρμόδιου Δασαρχείου επί του Φακέλου Ανανέωσης και Τροποποίησης ΑΕΠΟ του έργου. Με το με αρ. πρωτ. 396/20-02-2018 έγγραφο της, η Δ/νση Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών απέστειλε προς την Δ/νση ΠΕ.ΧΩ.ΣΧ. γνωμοδότηση επί του Φακέλου Ανανέωσης και Τροποποίησης ΑΕΠΟ. Η Δ/νση ΠΕ.ΧΩ.ΣΧ. με το με αρ. πρωτ. 15103/329/26-02-2018 έγγραφο της, απέστειλε το αίτημα για τροποποίηση της ΑΕΠΟ στο Γραφείο του Περιφερειάρχη Αττικής. Με το με αρ. πρωτ. οικ. 43585/01-03-2018 έγγραφο της προς τον Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης και την Δ/νση ΠΕ.ΧΩ.ΣΧ., η Γενική Δ/νση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού Έργων και Υποδομών της Περιφέρειας Αττικής επισήμανε την επιτακτική ανάγκη να οριστικοποιηθεί το θέμα της ανανέωσης των Περιβαλλοντικών όρων τουλάχιστον για τα πρώτα 5,5 χλμ του έργου.

Έτσι κατόπιν των ανωτέρω και μετά από 4,5 μήνες από τις καταστροφικές πλημμύρες και 2,5 έτη από την αρχική υποβολή από την Υπηρεσία μας, με την με αρ. πρωτ. 17805/1118/05-03-2018 Απόφαση Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής, εγκρίθηκε η Ανανέωση - Τροποποίηση της με αρ. 141011/12.10.2005 ΚΥΑ, με την οποία εγκρίθηκαν περιβαλλοντικοί όροι για τη βελτίωση της χάραξης και την διαπλάτυνση του τμήματος Μάνδρας Ερυθρών της Παλαιάς Εθνικής Οδού Αθηνών - Θηβών, στο Νομό Δυτικής Αττικής, όπως τροποποιήθηκε με τις με αρ. πρωτ. οικ. 125730/26.01.2007 και οικ. 129837/06.09.2010 ΚΥΑ, για το τμήμα της από την Χ.Θ. 0+000 έως τη Χ.Θ. 5+500.

Μετά την ανωτέρω έγκριση κατέστη δυνατή η εκκίνηση των ενεργειών από πλευράς μας για τη δημοπράτηση των αντίστοιχων εργασιών², όπως αναλύεται στην κατωτέρω παράγραφο Γ'.

Παράλληλα η Υπηρεσία μας διενήργησε όλες τις απαραίτητες ενέργειες, για την εκ νέου τροποποίηση της ανωτέρω ΑΕΠΟ για να συμπεριληφθούν οι βελτιώσεις χάραξης για το τμήμα της από Χ.Θ. 5+085,61 έως Χ.Θ. 17+727. Έτσι, με το με αρ. πρωτ. 160549/21-08-2018 έγγραφο μας, αποστείλαμε αίτημα στην Δ/νση ΠΕ.ΧΩ.ΣΧ. για την έκδοση απόφασης Ανανέωσης – Τροποποίησης Περιβαλλοντικών Όρων.

Έκτοτε, υπήρξε αδιάλειπτη αλληλογραφία με τη Διεύθυνση Δασών Δυτικής Αττικής, προκειμένου να εκδοθεί η προαπαιτούμενη άδεια επέμβασης στις εμπλεκόμενες δασικές εκτάσεις, τόσο στις εντός, όσο και στις εκτός σχεδίου περιοχές που επηρεάζονται από τη χάραξη της οδού. Στην αλληλογραφία αυτή φαίνεται ότι έως την 03-04-2019 (γνωμοδότηση της Δ/νσης Δασών Δυτικής Αττικής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής με αρ. πρωτ. 34720/986/3-4-2019) γίνονταν από το Δασαρχείο Αιγάλεω της Διεύθυνσης Δασών Δυτικής Αττικής παρατηρήσεις, σχετικά με τα υπό σύνταξη τοπογραφικά διαγράμματα, στις οποίες η Υπηρεσία μας, σε συνεργασία με τον μελετητή, ανταποκρινόταν και υπέβαλε τα διαγράμματα που κάθε φορά ζητούνταν.

Ωστόσο, στην από 11-04-2019 γνωμοδότηση της Δ/νσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής (αρ. πρωτ. 36890/983) τέθηκε για πρώτη φορά ως προαπαιτούμενο για την τροποποίηση της ΑΕΠΟ, η απαίτηση για προηγούμενη τροποποίηση του ρυμοτομικού σχεδίου του οικισμού ΤΙΤΑΝ. Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην ανωτέρω γνωμοδότηση, έπρεπε να εξαιρεθούν από την περιβαλλοντική αδειοδότηση τα 8,99897 στρέμματα εντός σχεδίου του Οικισμού ΤΙΤΑΝ (έγγραφο με αρ. πρωτ. ΔΤΕΠΑ 128627/22-4-2019), αφού σύμφωνα με την με αρ. πρωτ. 34720/986/3-4-2019 γνωμοδότηση της Δ/νσης Δασών Δυτικής Αττικής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής σε αυτά δεν είναι επιτρεπτή η επέμβαση.

Η Υπηρεσία μας πράγματι γνώριζε ότι έπρεπε να γίνει τροποποίηση του ρυμοτομικού σχεδίου για την κατασκευή του συνόλου του έργου, θέμα το οποίο χειριζόμασταν ταυτόχρονα με την περιβαλλοντική αδειοδότηση του έργου. Το εξειδικευμένο όμως αντικείμενο του επιτρεπτού της επέμβασης στους κοινόχρηστους χώρους του εν λόγω ρυμοτομικού σχεδίου, δεδομένου ότι η ΑΕΠΟ αποτελεί και άδεια επέμβασης, δεν το γνωρίζαμε, και επιπλέον ουδείς από τους εμπλεκόμενους και γνωμοδοτούντες Φορείς δεν το είχε θέσει ως προαπαιτούμενο για την έκδοση της τροποποίησης της ΑΕΠΟ για την υλοποίηση του συνόλου του έργου, αλλά ετέθη το πρώτον 7,5 μήνες μετά την αρχική υποβολή της αίτησης μας για τροποποίηση της ΑΕΠΟ.

Σχετικά με την παρατήρηση των Δασικών Υπηρεσιών για εξαίρεση από την περιβαλλοντική αδειοδότηση των εν λόγω 8,99897 στρεμμάτων εντός σχεδίου του Οικισμού ΤΙΤΑΝ, έγινε προσπάθεια αποσαφήνισής της από την Υπηρεσία μας, σε συνεργασία με την Αποκεντρωμένη Διοίκηση, προκειμένου να εξευρεθεί το ταχύτερο λύση. Με αυτό το σκεπτικό ακολούθησε έγγραφο της Υπηρεσίας μας προς τη Διεύθυνση Δασών Δυτικής Αττικής και τη Διεύθυνση Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής (αρ. πρωτ. εγγράφου 167218/08-05-

---

² σσ: πρόκειται για τις εργασίες του έργου υπό τον τίτλο «Βελτίωση χάραξης και δια πλάτυνση της Π.Ε.Ο. Αθηνών – Θηβών στο τμήμα Μάνδρα - Οινόη (από χ.θ. 0+000 έως χ.θ. 5+085,61) & αποκατάσταση των φθωρών της υψιστάμενης Π.Ε.Ο. στο τμήμα από Νέα Ζωή Μάνδρας έως Αγία Σωτηρία (απο χ.θ. 5+500 έως χ.θ. 9+000)».

2019) με το οποίο αιτούμασταν συμπληρωματική γνωμοδότηση ως προς τις εξαιρούμενες εκτάσεις, προκειμένου να καταστεί δυνατή η Ανανέωση της ΑΕΠΟ, υπό την προϋπόθεση ότι θα ολοκληρωθεί η τροποποίηση του ρυμοτομικού σχεδίου στις εν λόγω εκτάσεις των 8,99897 στρεμμάτων.

Επί αυτού η Διεύθυνση Συντονισμού & Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής απέστειλε γνωμοδότηση στη Δ/νση ΠΕ.ΧΩ.ΣΧ. (έγγραφο με αρ. πρωτ. 51713/1409/24-05-2019), η οποία με τη σειρά της απεύθυνε ερώτημα στη Γενική Διεύθυνση Δασών & Αγροτικών Υποθέσεων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής (έγγραφο με αρ. πρωτ. 55783/2471/26-6-2019), σχετικά με το εάν είναι δυνατή η κατ' εξαίρεση έγκριση επέμβασης, μέσω της έγκρισης περιβαλλοντικών όρων για τα συγκεκριμένα τμήματα εμβαδού 8,99897 στρέμματα.

Η Γενική Διεύθυνση Δασών & Αγροτικών υποθέσεων με τη σειρά της, ζήτησε οδηγίες για το χειρισμό του ζητήματος από τη Γενική Δ/νση Δασών και Περιβάλλοντος του ΥΠΕΝ (αρ. 64072/1189/26-06-2019), η οποία απεφάνθη ότι, δεδομένης της μη προηγηθείσας τροποποίησης του ρυμοτομικού σχεδίου, επί των εν λόγω τμημάτων του ρυμοτομικού σχεδίου, πρέπει να ακολουθηθούν οι διατάξεις του άρθρου 59 του ν.998/1979, ως ισχύει (έγγραφο με αρ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΛΠΛ/58605/471/12-07-2019). Κατόπιν αυτών η Δ/νση ΠΕ.ΧΩ.ΣΧ. απέστειλε στην Υπηρεσία μας τις σχετικές γνωμοδοτήσεις για περαιτέρω ενέργειες (έγγραφο με αρ. πρωτ. 71788/3215/16-07-2019 και με αρ. πρωτ. ΔΤΕΠΑ 394599/18-7-2019).

Στη συνέχεια, η Υπηρεσία μας απέστειλε έγγραφο στον μελετητή (αρ. πρωτ. ΔΤΕΠΑ 434348/31-07-2019) για την εύρεση εναλλακτικού σεναρίου, προκειμένου να αδειοδοτηθεί περιβαλλοντικά το σύνολο του προτεινόμενου έργου.

Ο μελετητής, λαμβάνοντας υπόψη ότι τμήμα της υφιστάμενης ΠΕΟΑΘ, από το πέρας του οικισμού Παλαιοκούνδουρα (Χ.Θ. 11+500 της νέας χάραξης) και για περίπου 1,7χλμ. (Χ.Θ. 13+180 νέας χάραξης), που είχε καταστραφεί από την πλημμύρα στην περιοχή του οικισμού ΤΙΤΑΝ, αποκαταστάθηκε προσφάτως στην προτέρα κατάσταση από την ΔΙΔΙΜΥ, που φέρει την αρμοδιότητα συντήρησης της οδού και συνεκτιμώντας ότι: α) η λύση που προτείνεται στην από 03-08-2018 υποβληθείσα ΜΠΕ θεωρείται βέλτιστη τεχνικά και περιβαλλοντικά, εναρμονίζεται με το φυσικό και δομημένο περιβάλλον, δημιουργεί τις κατά το δυνατόν μικρότερες επεμβάσεις στο φυσικό ανάγλυφο και κυρίως δεν ρυμοτομεί κανένα κτίσμα και β) οι συνγνωμοδοτούσες Υπηρεσίες δίνουν έγκριση επέμβασης σε όλο το μήκος της προτεινόμενης χάραξης, πλην του επίμαχου τμήματος, που χρήζει τροποποίησης ρυμοτομικού σχεδίου, για το οποίο προαπαιτείται και οριοθέτηση του γειτνιάζοντος ρέματος (Λυκόρεμα) και επομένως απαιτείται μεγάλο χρονικό διάστημα για να ολοκληρωθεί, πρότείνε: i. Τη χορήγηση Ανανέωσης/Τροποποίησης της ΑΕΠΟ, λαμβάνοντας υπόψη ότι μέχρις ότου ευρεθεί νέα χάραξη για το τμήμα από τη Χ.Θ. 11+780 έως τη Χ.Θ. 13+620, θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί η προαναφερθείσα υφιστάμενη, προσφάτως επισκευασμένη και παραδοθείσα σε κυκλοφορία από τη ΔΙΔΙΜΥ οδός. ii. Τη διερεύνηση νέας χάραξης στο εν λόγω επίμαχο τμήμα. Κατόπιν δε αυτοψίας που διενήργησε, διαπίστωσε ότι για την εν λόγω νέα χάραξη, θα πρέπει να γίνουν αποδεκτές μεγαλύτερες επιπτώσεις στο φυσικό και δομημένο περιβάλλον, συγκριτικά με τη βέλτιστη λύση που αρχικά υποβλήθηκε, αλλά οπωσδήποτε την πλήρη απεμπλοκή της από το εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο «ΤΙΤΑΝ», ενώ θίγει και ρυμοτομεί ορισμένα κτίσματα, τα περισσότερα εκ των οποίων είναι εγκαταλελειμμένα και ερειπωμένα.

Η Υπηρεσία μας, συνεκτιμώντας τα ανωτέρω, απέστειλε έγγραφο στην Δ/νση ΠΕ.ΧΩ.ΣΧ. και στη Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού Έργων και Υποδομών, προτείνοντας τις εξής ενέργειες (έγγραφο με αρ. πρωτ. 445036/05-08-2019): 1. Συναρμογή από τον Μελετητή της προτεινόμενης χάραξης με την υφιστάμενη οδό ΠΕΟΑΘ στα σημεία που είναι εφικτή και συγκεκριμένα στις Χ.Θ. 11+780 και 13+620 της νέας χάραξης. 2. Διερεύνηση από τον Μελετητή νέας εναλλακτικής λύσης στο εν λόγω τμήμα, αποδεχόμενοι κάποιες μεγαλύτερες επιπτώσεις στο φυσικό και δομημένο περιβάλλον συγκριτικά με τη βέλτιστη λύση που αρχικά υποβλήθηκε, αλλά οπωσδήποτε την πλήρη απεμπλοκή της από το εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο «ΤΙΤΑΝ», θεωρώντας ότι η προτεινόμενη διαδικασία είναι πολύ ταχύτερη της τροποποίησης του ρυμοτομικού. 3. Τη χορήγηση Ανανέωσης/Τροποποίησης της ΑΕΠΟ λαμβάνοντας υπόψη ότι μέχρις ότου ευρεθεί νέα χάραξη από τον μελετητή για το τμήμα από τη Χ.Θ.

11+780 έως τη Χ.Θ. 13+620 θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί η προαναφερθείσα υφιστάμενη επισκευασμένη και παραδομένη σε κυκλοφορία από τη ΔΙΔΙΜΥ οδός.

Η Δ/ση ΠΕ.ΧΩ.ΣΧ. ζήτησε να της προσκομισθούν Περιβαλλοντική Έκθεση, θεωρημένη από την Υπηρεσία μας, στην οποία να περιγράφονται οι αλλαγές στον σχεδιασμό της οδού σε σχέση με τα αναφερόμενα στην από 21-08-2018 αρχικά υποβληθείσα Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και οι τυχόν διαφοροποιήσεις των Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου. Επίσης, ζήτησε να προσκομιστούν, τα απαραίτητα σχέδια και διαγράμματα στα οποία να αποτυπώνονται οι τροποποιήσεις στην υπό αδειοδότηση οδό (σχετ. με αρ.πρωτ. 78733/3582/21-08-2019 και με αρ. πρωτ. ΔΤΕΠΑ 474671/21-8-2019). Ο μελετητής υπέβαλε συμπληρωματικό τεύχος της από 3-8-2018 υποβληθείσας ΜΠΕ και σχέδια οριζοντιογραφίας και μηκοτομής που τη συνοδεύουν (σχετικό με αρ. πρωτ. ΔΤΕΠΑ 487346/28-8-2019), τα οποία διαβιβάστηκαν θεωρημένα στην Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής (σχετικό με αρ. πρωτ. ΔΤΕΠΑ 487928/28-8-2019 έγγραφο).

Εν τέλει, η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής εξέδωσε την με αρ. Πρωτ. 88755/3946/13-9-2019 Τροποποίηση της με αρ. 141011/10.10.2005 ΚΥΑ, με την οποία εγκρίθηκαν περιβαλλοντικοί όροι για τη βελτίωση της χάραξης και τη διαπλάτυνση του τμήματος Μάνδρας Ερυθρών της Παλαιάς Εθνικής Οδού Αθηνών - Θηβών, στο Νομό Δυτικής Αττικής, όπως τροποποιήθηκε με τις με αρ.πρωτ. οικ. 125730/26.01.2007 και οικ. 129837/06.09.2010 ΚΥΑ και την με αρ. πρωτ. 17805/1118/05-03-2018 Απόφαση της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής, για το τμήμα από την Χ.Θ. 5+085,61 έως την Χ.Θ. 17+727. Επισημαίνεται ότι η ανωτέρω Απόφαση βασίστηκε στο γεγονός ότι «συντρέχουν λόγοι δημόσιας ασφάλειας και προστασίας των κατοίκων και των χρηστών της οδού για την κατασκευή των έργων», όπως ρητώς αναφέρεται στο σημείο 54 των σχετικών αυτής.

Β' ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΠΡΑΤΟΥΜΕΝΟΥ ΕΡΓΟΥ

Την 21-12-2017, δηλαδή μόλις ένα μήνα περίπου από τη θεομηνία της 15ης Νοεμβρίου, η Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας Αττικής, με την υπ' αριθμ. 3525/2017 Απόφαση, ενέκρινε α) την προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32, παρ. 2.γ του Ν.4412/2016 και β) τους όρους και την πρόσκληση για την μελέτη «Μελέτη τροποποίησης της Παλαιάς Εθνικής Οδού Αθηνών – Θηβών στο τμήμα από Χ.Θ. 5+500 και για μήκος 3,5 χλμ και επικαιροποίηση της οριστικής μελέτης οδοποιίας και των υποστηρικτικών αυτής μελετών από Χ.Θ. 9+984,05 έως Χ.Θ. 17+727», προϋπολογισμού 750.000,00 € (πλέον Φ.Π.Α.). Την 25-01-2018, με την υπ. αριθμ. 181/2018 Απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής Περιφέρειας Αττικής, εγκρίθηκε η σύσταση της επιτροπής διαγωνισμού του έργου.

Την 02-02-2018, με την με αρ. πρωτ οικ. 24481/2-2-2018 Πρόσκληση της ΔΤΕΠΑ, κλήθηκαν τα γραφεία Μελετών να συμμετέχουν σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης για την ανάθεση εκπόνησης της ως άνω μελέτης. Η διεξαγωγή της διαδικασίας δημοπράτησης έγινε ηλεκτρονικά μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, με καταληκτική ημερομηνία την 14-02-2018 και ως κριτήριο κατακύρωσης ορίστηκε η πλέον συμφέρουσα από οικονομικής άποψης προσφορά, μόνο βάσει τιμής (χαμηλότερη τιμή). Την 06-03-2018, η Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας Αττικής, με την υπ' αριθμ. 530/2018 Απόφαση, ενέκρινε α) το 1ο Πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού και β) την ανάθεση της εκπόνησης της εν λόγω μελέτης στον οικονομικό φορέα «ΠΛΑΝΗΤΙΚΗ ΑΕ – [...] – ΓΕΩΣΥΝΟΛΟ ΙΚΕ – ΑΔΕΝΣ Α.Ε». Την 17-04-2018, η Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας Αττικής, με την υπ' αριθμ. 953/2018 Απόφαση, ενέκρινε το 2ο πρακτικό του ως άνω Διαγωνισμού. Με το υπ' αριθμ. οικ.81272/26-04-2018 έγγραφό της Υπηρεσίας το σχέδιο της σύμβασης υποβλήθηκε στο Ελεγκτικό Συνέδριο για έλεγχο νομιμότητας, το οποίο έκρινε με την υπ' αριθμ. 164/2018 Πράξη του ότι δεν κωλύεται η υπογραφή της σύμβασης.

Την 09-07-2018, υπεγράφη η σύμβαση για την εκπόνηση της εν λόγω μελέτης, μεταξύ της Περιφέρειας Αττικής και των συμπραττόντων γραφείων: 1.ΠΛΑΝΗΤΙΚΗ - ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΧΩΡΟΧΡΟΝΟΥ Α.Ε. 2. [...] 3. ΓΕΩΣΥΝΟΛΟ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ & ΓΕΩΛΟΓΟΙ ΙΚΕ 4. ADENS Α.Ε, με προθεσμία περαίωσης την 03-09-2018.

Την 10-08-2018, η Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας Αττικής, με την υπ' αριθμ. 2239/2018 Απόφαση, ενέκρινε α) την υπέρβαση του καθαρού χρόνου εκπόνησης και υποβολής των γεωερευνητικών εργασιών και της γεωτεχνικής μελέτης και την παράταση υποβολής της έως την 03/09/2018 και β) την παράταση της συνολικής προθεσμίας περαίωσης της μελέτης μέχρι την 01-10-2018, λόγω αναγκαιότητας αντίστοιχης παράτασης του χρόνου για γεωτεχνικές έρευνες και μελέτες.

Κατά τη διάρκεια εκπόνησης της μελέτης και συγκεκριμένα από τα κτηματολογικά στοιχεία που συγκεντρώθηκαν, προέκυψε ανάγκη σύνταξης πρόσθετων μελετών που αφορούν στη βελτίωση της οδοποιίας υφιστάμενων παράπλευρων και κάθετων στην ΠΕΟ οδών, για την εξασφάλιση πρόσβασης σε παρόδιους ιδιοκτήτες. Κατόπιν αυτού, την 02-10-2018, η Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας Αττικής, με την υπ' αριθμ. 2800/2018 Απόφαση, ενέκρινε τη σχετική δαπάνη για τη σύνταξη Συμπληρωματικής Σύμβασης, καθώς και την παράταση για την εκπόνηση των πρόσθετων μελετών. Την 05-10-2018, με το υπ' αριθμ. 175445 έγγραφο της Υπηρεσίας μας, εγκρίθηκε ο 1ος Συγκριτικός Πίνακας, το 1ο ΠΚΤΜΝΕ και η 1η Συμπληρωματική Σύμβαση της μελέτης, σύμφωνα με τα άρθρα 186 και 132 του Ν. 4412/2016. Την 19-10-2018, υπεγράφη η 1η Συμπληρωματική Σύμβαση για την εκπόνηση των ως άνω πρόσθετων μελετών, μεταξύ της Περιφέρειας Αττικής και των συμπραττόντων γραφείων: 1. ΠΛΑΝΗΤΙΚΗ - ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΩΝ ΧΩΡΟΧΡΟΝΟΥ Α.Ε. 2. [...] 3. ΓΕΩΣΥΝΟΛΟ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ & ΓΕΩΛΟΓΟΙ ΙΚΕ 4. ADENS Α.Ε., με συμβατική προθεσμία περαίωσης την 2-11-2018.

Την 30-10-2018, η Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας Αττικής, με την υπ' αριθμ. 3186/2018 Απόφαση, ενέκρινε παράταση της συνολικής προθεσμίας περαίωσης της μελέτης κατά τριάντα (30) ημέρες, ήτοι έως τις 02-12-2018. Ο λόγος της παράτασης προθεσμίας περαίωσης της μελέτης ήταν η αναμονή έγκρισης της ανανέωσης των περιβαλλοντικών όρων της μελέτης από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής (βλέπε παράγραφο Α' ανωτέρω).

Την 04-12-2018, η Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας Αττικής, με την υπ' αριθμ. 3641/2018 Απόφαση, ενέκρινε την παράταση της συνολικής προθεσμίας περαίωσης της μελέτης κατά εξήντα (60) μέρες, ήτοι έως τις 31-01-2019. Ο λόγος της παράτασης προθεσμίας περαίωσης της μελέτης ήταν η αναμονή έγκρισης της ανανέωσης των περιβαλλοντικών όρων της μελέτης από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής.

Την 29-01-2019, η Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας Αττικής, με την υπ' αριθμ. 211/2019 Απόφαση, ενέκρινε την παράταση της συνολικής προθεσμίας περαίωσης της μελέτης κατά εξήντα (60) μέρες, ήτοι έως την 01-04-2019. Ο λόγος της παράτασης προθεσμίας περαίωσης της μελέτης ήταν η αναμονή έγκρισης της ανανέωσης των περιβαλλοντικών όρων της μελέτης από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής.

Την 01-04-2019, η Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας Αττικής, με την υπ' αριθμ. 873/2019 Απόφαση, ενέκρινε την παράταση της συνολικής προθεσμίας περαίωσης της κατά εκατόν είκοσι (120) μέρες, ήτοι έως την 31-07-2019, λαμβάνοντας υπόψη ότι η μελέτη είχε ολοκληρωθεί και αναμενόταν η λήψη των αδειών και η έγκριση του δασαρχείου και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Την 05-08-2019, η Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας Αττικής, με την υπ' αριθμ. 2017/2019 Απόφαση, ενέκρινε α) την παράταση της συνολικής προθεσμίας περαίωσης της μελέτης κατά ενενήντα (90) μέρες, δηλαδή έως 31-10-2019 και β) να ζητηθεί εγγράφως από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής η έκδοση της απαιτούμενης απόφασης Ανανέωσης Περιβαλλοντικών Όρων το ταχύτερο δυνατό που ήταν και ο λόγος χορήγησης της παράτασης.

Την 22-10-2019, η Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας Αττικής, με την υπ' αριθμ. 2652/2019 Απόφαση, ενέκρινε την παράταση της συνολικής προθεσμίας περαίωσης της μελέτης μέχρι την 13-12-2019. Ο λόγος της παράτασης αφορούσε στον απαιτούμενο χρόνο συμμόρφωσης της ήδη

εκπονηθείσας μελέτης στο διατακτικό της από 13-09-2019 Απόφασης έγκρισης της τροποποίησης της ΑΕΠΟ, ως εκτενώς αναλύεται στην ανωτέρω παράγραφο Α'.

Την 17-12-2019, η Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας Αττικής, με την υπ' αριθμ. 3146/2019 Απόφαση, ενέκρινε την παράταση της συνολικής προθεσμίας περαίωσης της μελέτης μέχρι την 13-10-2020. Ο λόγος της παράτασης αφορούσε στον απαιτούμενο χρόνο για την οριοθέτηση του ρέματος «Λυκόρεμα» και την εκπόνηση των απαραίτητων μελετών για την έκδοση ΑΕΠΟ για την οριοθέτηση του ρέματος.

Την 27-05-2020, με το υπ' αριθμ πρωτ. 339670 έγγραφο της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, εγκρίθηκαν η Οριστική μελέτη Οδοποιίας, η μελέτη σήμανσης και ασφάλισης οδικών έργων, η προμελέτη και η οριστική μελέτη τεχνικών, η οριστική μελέτη υδραυλικών έργων, η μελέτη Σ.Α.Υ. -Φ.Α.Υ., τα τεύχη δημοπράτησης και η οριστική μελέτη Η/Μ Εγκαταστάσεων που εκπονήθηκαν στα πλαίσια της ως άνω μελέτης για τα τμήματα: Α) Από Χ.Θ. 5+085,61 έως Χ.Θ. 11+780, Β) Τη συναρμογή με την υφιστάμενη ΠΕΟΑΘ από Χ.Θ. 11+780 και για περίπου 170μ, Γ) Τη συναρμογή με την υφιστάμενη ΠΕΟΑΘ από Χ.Θ. 13+360 και για περίπου 260μ και Δ) Από Χ.Θ. 13+620 έως Χ.Θ. 17+800

Την 29-7-2020, με το υπ' αριθμ. πρωτ. 554146 έγγραφο της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, εγκρίθηκαν η Οριστική μελέτη Οδοποιίας, η μελέτη σήμανσης και ασφάλισης οδικών έργων, η περιβαλλοντική μελέτη, η γεωλογική μελέτη, η Τοπογραφική μελέτη (αποτυπώσεις και κτηματολόγιο οδού), η γεωτεχνική μελέτη, η μελέτη τεχνικών, η οριστική μελέτη υδραυλικών έργων, η μελέτη Σ.Α.Υ. -Φ.Α.Υ., τα τεύχη δημοπράτησης και η οριστική μελέτη Η/Μ στα πλαίσια της ως άνω μελέτης για τα ως άνω τμήματα.

Γ' ΥΛΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ ΕΡΓΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΑΛΕΙΨΗ ΤΟΥ ΠΛΗΜΜΥΡΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Η Περιφέρεια, αναγνωρίζοντας τις ανάγκες των κατοίκων για άμεση αποκατάσταση της ασφαλούς λειτουργίας και την επαναχρησιμοποίηση με ασφαλή τρόπο του δρόμου για την εξυπηρέτηση της κοινωνίας και της τοπικής οικονομίας, κατάφερε μέσω των Υπηρεσιών της, να συντάξει μελέτη που καλύπτει το τμήμα από Χ.Θ. 0+00 έως Χ.Θ. 9+900, σε μόλις τρεις μήνες, λαμβάνοντας υπόψη και τα νέα δεδομένα που προέκυψαν από τις πλημμύρες.

Έτσι, αμέσως μετά την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων (βλ. υπ' αριθμ. 17805/1118/05-03-2018 Απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής με την οποία εγκρίθηκε η Ανανέωση - Τροποποίηση της με αρ. 141011/12.10.2005 ΚΥΑ, με την οποία εγκρίθηκαν περιβαλλοντικοί όροι, για τη βελτίωση της χάραξης και την διαπλάτυνση του τμήματος Μάνδρας Ερυθρών Π.Ε.Ο.Α.Θ., στο Νομό Δυτικής Αττικής, όπως τροποποιήθηκε με τις με αρ. πρωτ. οικ. 125730/26.01.2007 και οικ. 129837/06.09.2010 ΚΥΑ) προέβη στη δημοπράτηση του έργου: «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΧΑΡΑΞΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΠΛΑΤΥΝΣΗ ΤΗΣ Π.Ε.Ο. ΑΘΗΝΩΝ – ΘΗΒΩΝ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΜΑΝΔΡΑ-ΟΙΝΟΗ (ΑΠΟ Χ.Θ. 0+000 ΕΩΣ Χ.Θ. 5+085,61) & ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΦΘΟΡΩΝ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ Π.Ε.Ο. ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΑΠΟ ΝΕΑ ΖΩΗ ΜΑΝΔΡΑΣ ΕΩΣ ΑΓΙΑ ΣΩΤΗΡΑ (ΑΠΟ Χ.Θ. 5+500 ΕΩΣ Χ.Θ. 9+000)» με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32, παράγραφος 2.γ του Ν. 4412/2016, για λόγους ανωτέρας βίας.

Η αρχή του έργου χωροθετείται στη συμβολή της υφιστάμενης Π.Ε.Ο.Α.Θ. με τον ανισόπεδο κόμβο 1 της Αττικής Οδού και αποτελείται από δυο επιμέρους τμήματα:

Τμήμα Α': από Χ.Θ. 0+000 έως Χ.Θ. 5+085,61 που περιλαμβάνει: i. Πλήρη κατασκευή αρτηρίας τετράιχνης διατομής, μήκους περίπου 2,3 χλμ., εκ των οποίων τα δύο πρώτα αφορούν σε βελτίωση της υφιστάμενης Π.Ε.Ο.Α.Θ., με τον κατάλληλο ηλεκτροφωτισμό. ii. Πλήρη κατασκευή αρτηρίας δίχνης διατομής, μήκους περίπου 2,8 χλμ. εκ των οποίων τα 1,4 χλμ. αφορούν σε νέα χάραξη και τα 1,4 χλμ. σε βελτίωση της υφιστάμενης Π.Ε.Ο.Α.Θ. iii. Πλήρη κατασκευή τριών ισόπεδων κυκλικών κόμβων και ενός ισόπεδου μορφής T, με ηλεκτροφωτισμό. iv. Κατασκευή εγκάρσιου οδικού δικτύου μήκους περίπου 1 χλμ. v. Κατασκευή μίας γέφυρας.

Τμήμα Β': από τη Νέα Ζωή Μάνδρας έως την Αγία Σωτήρα και περιλαμβάνει την επισκευή των βλαβών που υπέστη η υφιστάμενη Π.Ε.Ο.Α.Θ. από τα ακραία πλημμυρικά φαινόμενα της 15-11-2017 και συγκεκριμένα: i. Αποκατάσταση των βλαβών με ενιαία επιφάνεια αντιολισθηρού τάπητα σε όλο το

μήκος και πλάτος επέμβασης της οδού, ii. Κατασκευή τοιχίων αντιστήριξης συνολικού μήκους περίπου 1,6 χλμ. για την προστασία της οδού στα τμήματα που οδεύει παράλληλα με το ρέμα Σούρες. Η δημοπρασία έγινε την 07-05-2018 και η σύμβαση κατασκευής του έργου υπογράφηκε την 27-09-2018.

Το Τμήμα Β', λόγω του κατεπείγοντος χαρακτήρα του, ολοκληρώθηκε την 20-12-2018, ενώ το Τμήμα Α' αναμένεται να ολοκληρωθεί περί τα τέλη Σεπτεμβρίου. Σε αυτό το σημείο πρέπει να επαναλάβουμε ότι οι παρεμβάσεις στο Τμήμα Β' αποτελούν προσωρινά μέτρα, με τα οποία αποκαταστάθηκε ΠΡΟΣΩΡΙΝΑ η κυκλοφορία και σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να θεωρηθούν ως μέτρα αποκατάστασης της Π.Ε.Ο.Α.Θ. στη εν λόγω περιοχή, καθώς με αυτά δεν θεραπεύεται καμία εκ των γενεσιουργών αιτιών πρόκλησης των βλαβών – καταστροφών από πλημμυρικά φαινόμενα, αντίστοιχα αυτών της 15ης Νοεμβρίου 2017 (βλέπε ανωτέρω παράγραφο 2), πολλώ δε μάλλον που δεν έχουν ολοκληρωθεί τα αντιπλημμυρικά έργα της περιοχής (υπολείπεται η υλοποίηση των έργων ανάσχεσης των ρεμάτων ανάντη της πόλεως της Μάνδρας). Επομένως, σε πλημμύρα παρόμοια αυτής της 15ης Νοεμβρίου 2017, θα προκληθούν εκ νέου αντίστοιχες βλάβες στην Π.Ε.Ο.Α.Θ. και ενδεχομένως απώλεια ανθρώπινων ζωών (ο κυκλοφοριακός φόρτος της Π.Ε.Ο.Α.Θ. είναι σημαντικός), οικονομικές επιπτώσεις κτλ. Τα ανωτέρω καθιστούν το έργο όχι μόνο επιβεβλημένο, αλλά και κατεπείγον, καθώς με αυτό καλύπτονται οι άμεσες ανάγκες προστασίας της Π.Ε.Ο.Α.Θ.

4. ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΟΥ ΚΑΤΕΠΕΙΓΟΝΤΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από την πλημμύρα της 15ης Νοεμβρίου 2017 σημειώθηκαν μεγάλες καταστροφές στο οδικό δίκτυο της περιοχής της Μάνδρας και ειδικότερα το τμήμα της Π.Ε.Ο.Α.Θ. υπέστη σοβαρές ζημιές, λόγω της κατασκευής της οδού εντός της κοίτης του χειμάρρου «Σούρες». Για τον λόγο αυτό, πρέπει να υλοποιηθεί νέα χάραξη, ώστε να αποφευχθούν οι διασταυρώσεις με το ρέμα. Τα δε νέα τεχνικά έργα και εν γένει η νέα χάραξη θα λαμβάνουν υπόψη τα σημερινά επικαιροποιημένα υδρολογικά δεδομένα, όπως διαμορφώνονται μετά την καταστροφική πλημμύρα. Το έργο αυτό σαφώς έχει τον χαρακτήρα του κατεπείγοντος, καθώς έχει άμεση συνάφεια με το απρόβλεπτο γεγονός της καταστροφικής πλημμύρας και είναι αναγκαίο για την άμεση αποκατάσταση της οδικής ασφάλειας στην περιοχή, όπως αυτή διαμορφώνεται με βάση τα νέα δεδομένα (υδραυλικά) που υπολογίστηκαν μετά την πλημμύρα. Επομένως το έργο ουδόλως εξυπηρετεί τακτικές ανάγκες της Υπηρεσίας μας, αλλά σαφώς η αναγκαιότητα υλοποίησης του προέκυψε από την καταστροφική πλημμύρα.

Περαιτέρω, η περιοχή της Δημοτικής Ενότητας Μάνδρας του Δήμου Μάνδρας Ειδυλλίας της Περιφερειακής Ενότητας Δυτικής Αττικής της Περιφέρειας Αττικής, καθ'όλο το χρονικό διάστημα από την φονική πλημμύρα της 15ης Νοεμβρίου 2017 έως σήμερα, με διαδοχικές Αποφάσεις της Πολιτικής Προστασίας (τελευταία η με αρ. πρωτ. 3047/11-05-2020, που ισχύει έως 15-11-2020) βρίσκεται σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης, καθώς «εξακολουθούν να υφίστανται οι λόγοι κήρυξης και το έργο της διαχείρισης των συνεπειών από τις καταστροφές που προκλήθηκαν από έντονα καιρικά φαινόμενα .... δεν έχει ολοκληρωθεί». Επίσης, στις ως άνω Αποφάσεις αναφέρεται ότι «μετά και από την εκδήλωση νέων έντονων καιρικών φαινομένων .....στις παραπάνω περιοχές ..... Ενισχύονται οι λόγοι παράτασης κήρυξης σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας».

Είναι προφανές ότι η άρση της παραπάνω κατάστασης Έκτακτης Ανάγκης Πολιτικής Προστασίας θα γίνει μόνον όταν θα έχουν ολοκληρωθεί τα Τεχνικά Έργα που απαιτούνται, ώστε οι εν λόγω περιοχές να είναι ασφαλείς, τόσο για τους κατοίκους τους, όσο και για τους διερχόμενους, καθώς και να εξασφαλίζεται η οδική ασφάλεια, σύμφωνα με τους κανόνες της Τέχνης και της Επιστήμης (State of the art).

Σε όλα αυτά, θα πρέπει να προστεθεί το γεγονός ότι λόγω της κλιματικής αλλαγής είναι πιθανό, ανά πάσα στιγμή, να ξανασυμβούν πλημμυρικά φαινόμενα, όπως αυτά της 15ης Νοεμβρίου 2017, με ενδεχομένως παρόμοια αποτελέσματα.

Συνεκτιμώντας όλα τα παραπάνω, κρίνεται ότι η συντόμευση των διαδικασιών υλοποίησης των Έργων αποτελεί μέλημα κάθε εμπλεκόμενου, πάντα βεβαίως εντός των περιθωρίων που προβλέπει η κείμενη Νομοθεσία.

Τέλος, αποδεικνύεται σαφώς ότι η κατεπείγουσα ανάγκη εκτέλεσης του έργου δεν απορρέει σε καμία περίπτωση από υπαιτιότητα της Υπηρεσίας μας, όπως λεπτομερώς αναφέρεται στην ανωτέρω παράγραφο 3. Είναι προφανές πως το επικαλούμενο ως απρόβλεπτο καιρικό φαινόμενο απετέλεσε ένα εξαιρετικά έντονο φαινόμενο το οποίο δεν απορρέει από ευθύνη της Περιφέρειας Αττικής και προφανώς δεν ανάγεται στη σφαίρα επιρροής της.

Περαιτέρω είναι προφανές ότι η επικαλούμενη θεομηνία της 15.11.2017 τελεί σε αιτιώδη συνάφεια με την ανάγκη εκτέλεσης του προς δημοπράτηση έργου για την θωράκιση της αντιπλημμυρικής προστασίας της περιοχής και την ασφαλή κυκλοφορία οχημάτων στην Π.Ε.Ο. Α.Θ.

Τέλος, λαμβανομένου υπόψη του ιστορικού που αναλυτικά ανωτέρω αναφέρθηκε προκύπτει και η χρονική εγγύτητα μεταξύ του απρόβλεπτου γεγονότος και της έναρξης της διαδικασίας διαπραγμάτευσης δεδομένου ότι οι προπαρασκευαστικές ενέργειες προκειμένου να καταστεί δυνατή περαιώθηκαν στις 29.7.2020 με την παραλαβή των αναγκαίων μελετών. Άμεσα μετά την παραλαβή των μελετών και την ωρίμανση του έργου υπεβλήθη εντός οκτώ (8) ημερών αίτημα στην Αρχή σας για παροχή σύμφωνης γνώμης. Η χρονική εγγύτητα δεν εξαρτάται μόνο από αυτό καθ' αυτό το απρόβλεπτο γεγονός, αλλά συναρτάται και με τις ενέργειες που έγιναν το χρονικό διάστημα από την επέλευση του απρόβλεπτου γεγονότος έως και τη δυνατότητα δημοπράτησης του έργου. Εν προκειμένω από 17.11.2017 έως και σήμερα η Περιφέρεια Αττικής κατέβαλε κάθε δυνατή προσπάθεια, χωρίς κανένα κενό χρονικό διάστημα, για την δημιουργία των συνθηκών που θα επέτρεπαν την δημοπράτηση του έργου και την άμεση εκτέλεσή του. Από τα ανωτέρω εκτεθέντα προκύπτει σαφώς ότι το προς δημοπράτηση έργο: «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΝΕΑΣ ΧΑΡΑΞΗΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΣΤΗΝ Π.Ε.Ο. ΑΘΗΝΩΝ – ΘΗΒΩΝ (Β' ΤΜΗΜΑ)» εμπίπτει στις περιπτώσεις του άρθρου 32, παράγραφος 2.γ του Ν. 4412/2016.”

5. Τέλος με το συμπληρωματικό της υπόμνημα της 23^{ης}.11.2020, το οποίο διαβίβασε στην Αρχή με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και έλαβε α.π. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 6594/23.11.2020, η υποβάλλουσα το αίτημα Υπηρεσία της αιτούσας παρείχε διευκρινίσεις και συμπληρωματικά στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης όσον αφορά: α) στην προβλεπόμενη συμβατική προθεσμία περάτωσης του προς ανάθεση έργου αλλά και των συναφών με αυτό εκτελούμενων έργων της για την αντιπλημμυρική προστασία της επίμαχης περιοχής (“1. Ανακατασκευή του πρώτου τμήματος της οδού από τη Χ.Θ. 0+000 έως τη Χ.Θ. 5+500 και 2. Εκτροπή του Χειμάρρου Αγίας Αικατερίνης και διευθέτηση του χειμάρρου Σούρες”) όπως και σχετικά με την ανατιθέμενη στο ίδιο πλαίσιο δημόσια σύμβαση εκπόνησης της μελέτης με τον τίτλο “Οριοθέτηση, διευθέτηση και έργα ανάσχεσης ρεμάτων Σούρες και Αγίας Αικατερίνης ανάντι πόλεως Μάνδρας”, β) στο φυσικό αντικείμενο του προς ανάθεση έργου και γ) στη “χρονολογική παράθεση της εξέλιξης των μελετών και των έργων οδοποιίας σχετικών με την ΠΕΟΑΘ Μάντρας”, προκειμένου να αποσαφηνισθεί η ευθύνη των εμπλεκόμενων φορέων για το μεγάλο χρονικό διάστημα που απαιτήθηκε για την ωρίμανση του προς ανάθεση έργου.

Πιο συγκεκριμένα, στο από 23.11.2020 συμπληρωματικό υπόμνημα της υποβάλλουσας το αίτημα Υπηρεσίας της αιτούσας αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

“ [...] 2002-2004: Η μελέτη για την αναβάθμιση του εν λόγω τμήματος της υφιστάμενης Π.Ε.Ο. «Αθηνών – Θηβών» είχε ανατεθεί το 2002 και εγκριθεί το 2004 από την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Δυτικής Αττικής – Δ/ση Τεχνικών έργων, σε επίπεδο Οριστικής Μελέτης οδοποιίας.

Οκτώβριος 2005: Το έργο αδειοδοτήθηκε περιβαλλοντικά τον Οκτώβριο του 2005 και η ημερομηνία λήξεως των περιβαλλοντικών όρων ήταν την 31.12.2015.

15-12-2015: Με την 2622/2015 (την 15-12-2015) Απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής Περιφέρειας Αττικής (ΑΔΑ: 7Ω967Λ7-15Δ) εγκρίθηκε, μετά από εισήγηση της ΔΤΕ ΠΑ η προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης, για την εκπόνηση της μελέτης «Συμπλήρωση μελετών οδοποιίας, ανανέωση περιβαλλοντικών όρων, επικαιροποίηση κτηματολογικών διαγραμμάτων και πινάκων και υποβοήθηση στη δημοπράτηση του έργου και του τεχνικού συμβούλου για τις ανάγκες του έργου «Βελτίωση χάραξης και διαπλάτυνση της Παλαιάς Εθνικής Οδού Αθηνών – Θηβών στο τμήμα Μάνδρα – Οινόη

(από τη Χ.Θ. 0+000 έως τη Χ.Θ. 17+727,09)» προεκτιμώμενης αμοιβής μέχρι του ποσού των 36.900,00€ (συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α. 23%)». Δηλαδή ζητήθηκε η επικαιροποίηση της υπάρχουσας μελέτης, καθόσον υπήρχε ανάγκη αλλαγών της εγκεκριμένης μελέτης σήμανσης σύμφωνα με τις νέες προδιαγραφές για τα στηθαία ασφάλειας. Επιπλέον ζητήθηκε ο έλεγχος των κτηματολογικών διαγραμμάτων, αφενός γιατί η εφαρμογή της μελέτης σήμανσης ασφάλισης απαιτούσε αλλαγές στο όριο απαλλοτρίωσης και αφετέρου υπήρξε προσθήκη νέων επικειμένων. Με τον τρόπο αυτό επιτεύχθηκε ακριβέστερος προσδιορισμός της δαπάνης απαλλοτρίωσης, προκειμένου να δημοπρατηθεί το έργο.

16-02-2016: Την 16/02/2016 προκηρύχθηκε η Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος της ανωτέρω μελέτης (Α.Π. 29664/16.02.2016), με καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών την 26/02/2016.

31-03-2016: Ο διαγωνισμός ολοκληρώθηκε την 31/3/2016, με την με ΑΠ62304/31.3.2016 αναφορά του Προέδρου της Επιτροπής του Διαγωνισμού.

15-04-2016: Με την 855/2016 (την 15/4/2016) Απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής Περιφέρειας Αττικής (ΑΔΑ: ΩΓΙΜ7Λ7-ΟΟΡ) ανατέθηκε η επικαιροποίηση της εν λόγω μελέτης στο «Γραφείο Μελετών Γεωγραφική».

04-08-2016: Η σύμβαση της επικαιροποίησης της μελέτης για το έργο «Βελτίωση χάραξης και διαπλάτυνση της Παλαιάς Εθνικής Οδού Αθηνών – Θηβών στο τμήμα Μάνδρα – Οινόη (από τη Χ.Θ. 0+000 έως τη Χ.Θ. 17+727,09)» υπογράφηκε την 04/8/2016.

01-02-2017: Η ολοκλήρωση και έγκριση της μελέτης έγινε την 01/02/2017 με την Απόφαση του Τμήματος Οδοποιίας & Μηχανημάτων Έργων της ΔΤΕ ΠΑ (ΑΔΑ: ΩΠ717Λ7-Ζ1Ζ). Στα πλαίσια της παραπάνω μελέτης επικαιροποιήθηκε η μελέτη οδοποιίας για το τμήμα από τη Χ.Θ. 0+000 έως τη Χ.Θ. 9+984,05 καθώς και η αντίστοιχη μελέτη αποχέτευσης – αποστράγγισης της οδού για το τμήμα αυτό. Ειδικότερα έγινε βελτίωση των γεωμετρικών χαρακτηριστικών της υφιστάμενης Π.Ε.Ο., η αναβάθμιση της κυκλοφοριακής της ικανότητας και η βελτίωση της οδικής ασφάλειας χωρίς όμως να διαφοροποιείται πολύ από την υπάρχουσα οδό και την γενική της πορεία, ώστε να εναρμονίζεται με το φυσικό περιβάλλον. Για τις εγκάρσιες διασταυρώσεις με το ρέμα Σούρες είχαν προβλεφθεί τα απαραίτητα τεχνικά έργα, ο σχεδιασμός και η διαστασιολόγηση των οποίων έγινε με βάση τις ισχύουσες προδιαγραφές, κανονισμούς και στοιχεία εγκεκριμένων μελετών της Ε.Υ.Δ.Α.Π.

15-11-2017. Συμβάν στη Μάντρα:

Μετά τα ακραία πλημμυρικά φαινόμενα της 15/11/2017, που έπληξαν τον οικιστικό ιστό της Μάνδρας καθώς και την υφιστάμενη παλαιά Εθνική Οδό Αθηνών – Θηβών, ετέθη εύλογα το ερώτημα, αν μπορεί να υλοποιηθεί η προαναφερθείσα μελέτη [πρόκειται για τη μελέτη του έργου «Βελτίωση χάραξης και διαπλάτυνση της Παλαιάς Εθνικής Οδού Αθηνών – Θηβών στο τμήμα Μάνδρα – Οινόη (από τη Χ.Θ. 0+000 έως τη Χ.Θ. 17+727,09)», η σύμβαση για την επικαιροποίηση της οποίας ολοκληρώθηκε την 1.2.2017, όπως βεβαιώνει η αιτούσα] χωρίς να θρηνήσουμε εκ νέου θύματα από αντίστοιχα φαινόμενα στο μέλλον. Έτσι όπως ήδη έχει επισημανθεί και στην οικεία μελέτη, πριν την κατασκευή του οδικού τμήματος απαιτείται διευθέτηση του ρέματος Σούρες σε όλο το μήκος και όχι μόνο στις περιοχές που γειτνιάζει με τη μελετηθείσα οδό.

Με δεδομένο ότι το ρέμα Σούρες (“Σκυλόρεμα” στο κομμάτι που αφορά την ΠΕΟΑΘ), έχει χαρακτηριστεί ως ιδιαίτερου περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος και γνωρίζοντας τις χρονοβόρες γραφειοκρατικές διαδικασίες για την οριοθέτηση και την έγκριση των έργων διευθέτησης του (τουλάχιστον 3 χρόνια) και λόγω της ανάγκης για άμεση αποκατάσταση του κατεστραμμένου πια οδικού δικτύου προτάθηκε, από τη ΔΤΕ ΠΑ [Διεύθυνση Τεχνικών Έργων Περιφέρειας Αττικής], αλλαγή της όδευσης με νέα χάραξη. Συγκεκριμένα η πρόταση περιλαμβάνει μετάθεση του οδικού άξονα βορειότερα και παράλληλα με την υφιστάμενη Π.Ε.Ο. και το ρέμα, σε μήκος περίπου τριών (3) χιλιομέτρων (από τη ΧΘ 5+500 μέχρι τη ΧΘ 8+500), όπου η Π.Ε.Ο. Αθηνών – Θηβών διασταυρώνεται συνεχώς με το ρέμα Σούρες. Με αυτόν τον τρόπο η οδός απεμπλέκεται πλήρως από το ρέμα, με

εξαιρέση μόνο δύο διασταυρώσεις με αυτό στην αρχή και στο τέλος της προτεινόμενης χάραξης. Στις θέσεις αυτές προτείνονται αντίστοιχα δύο τεχνικά γεφύρωσης του ρέματος.

Για την υλοποίηση της εναλλακτικής αυτής πρότασης απαιτήθηκαν: α) απαραίτητες τεχνικές μελέτες, β) πρόσθετες απαλλοτριώσεις, σχετικά μικρές, αφού η ζώνη κατάληψης του νέου έργου διέρχεται κυρίως από δημόσιες εκτάσεις και γ) τροποποίηση περιβαλλοντικών όρων στο τμήμα αυτό, διαδικασία που εκτιμήθηκε ότι θα είναι σύντομη, λόγω του κατεπείγοντος (κηρυγμένη η περιοχή σε κατάσταση εκτάκτου ανάγκης), συγκρινόμενη με αυτή της έγκρισης περιβαλλοντικών όρων, που απαιτείται για τη διευθέτηση του ρέματος. Έτσι η οδός ανεξαρτητοποιείται από οποιαδήποτε ακραία πλημμυρική συμπεριφορά του ρέματος και αποφεύγεται οριστικά η πιθανότητα καταστροφής του έργου και η συνεπακόλουθη ίσως απώλεια ανθρώπινων ζωών. Επιπρόσθετα με την ανεξαρτητοποίηση οδού και ρέματος, υπάρχει δυνατότητα καλύτερης διαχείρισης του ρέματος Σούρες. Επιπλέον, μετά τα ακραία πλημμυρικά φαινόμενα παρατηρήθηκαν καταστροφές και στο τμήμα μεταξύ των Χ.Θ. 9+984,05 και Χ.Θ. 17+727, όπου η οδός εμπλέκεται κατά τμήματα με τα ρέματα «Λυκόρεμα» και «Παλαιοχωρίου». Για το τμήμα αυτό προτάθηκε από τη ΔΤΕ ΠΑ, η τροποποίηση της μελέτης για το έργο «Βελτίωση χάραξης και διαπλάτυνση της Παλαιάς Εθνικής Οδού Αθηνών – Θηβών στο τμήμα Μάνδρα – Οινόη (από τη Χ.Θ. 0+000 έως τη Χ.Θ. 17+727,09, λαμβάνοντας υπόψη τα νέα δεδομένα. Προέκυψε, λοιπόν, η ανάγκη ενός εκτενούς μελετητικού αντικειμένου αφενός με την τροποποίηση της χάραξης της ΠΕΟΑΘ από τη Χ.Θ. 5+500 έως τη Χ.Θ. 9+000 περίπου και αφετέρου με την τροποποίηση της μελέτης μεταξύ των Χ.Θ. 9+854,05 και Χ.Θ. 17+727.

[...]

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ

07-10-2015: Την 07-10-2015 υπεβλήθη από τη Διεύθυνση Τεχνικών Έργων Περιφέρειας Αττικής αίτημα για την έγκριση ανανέωσης και τροποποίηση των Περιβαλλοντικών Όρων από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής, (αρ. πρωτ. εγγράφου οικ.192428/07.10.15).

27-06-2016: Ο φάκελος ανανέωσης/τροποποίησης διαβιβάστηκε από την Αποκ. Διοίκηση στο Δασαρχείο Αιγάλεω με το υπ' αριθ. 1683/27-06-2016 έγγραφο για να γνωμοδοτήσει, αφού πλέον η έγκριση επέμβασης ενσωματώνεται υποχρεωτικά στην ΑΕΠΟ που εκδίδεται, (σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.998/79 όπως ισχύει μετά την τροποποίηση του με τον Ν.4280/2014, ήτοι τις διατάξεις της παρ.2 του αρθρ.52 καθώς και τις διατάξεις της παρ.4 του αρθρ.45).

15-07-2016: Με το με Αρ.Πρ. 53609/2023/15-7-2016 έγγραφο απάντησε το Δασαρχείο Αιγάλεω ότι δεν δύναται να εκφράσει απόψεις επί της ΜΠΕ επειδή μέχρι τότε δεν είχε διευκρινιστεί ο χαρακτήρας των εκτάσεων (δασικό ή μη), οπότε έπρεπε να γίνει σχετικό αίτημα από τον κύριο του έργου δηλ. την Περιφέρεια για έκδοση πράξης χαρακτηρισμού.

27-07-2016: Με το 60210/2261/27-07-2016 η περιφέρεια Αττικής (Δ.Τ.Ε. Π.Α.) υπέβαλλε αίτηση για την έκδοση πράξης χαρακτηρισμού στο Δασαρχείο Αιγάλεω

31-10-2016: Την 31-10-2016 κατόπιν συνεννοήσεων με τα αρμόδια στελέχη του Δασαρχείου προσκόμισε επιπλέον τοπογραφικά διαγράμματα (3 φύλλα), που ζητήθηκαν από το Δασαρχείο, ώστε να ολοκληρωθεί η παραπάνω διαδικασία. Το διάστημα από 27-07-2016 έως 31-10-2016 σε συνεργασία με υπάλληλους του Δασαρχείου ετοιμάστηκαν τα διαγράμματα κλίμακας 1:5000 για το σύνολο του έργου (από Χ.Θ 0+000 έως Χ.Θ 17+727) .

07-11-2016, 24-04-2017 και 05-05-2017: Τελικά, λόγω του μεγάλου μήκους του έργου, εκδόθηκαν τρεις πράξεις χαρακτηρισμού (Αρ. Πρωτ. 90052/3499/07-11-2016, Αρ. Πρωτ. 32144/1582/24-4-2017 & Αρ. Πρωτ. 35723/1664/05-5-2017) από το Δασαρχείο Αιγάλεω

Με την υπ' αριθμ. οικ. 12060/885/10-02-2017 Απόφαση της Δ/νσης Δασών Δυτικής Αττικής (ΑΔΑ: 6ΧΠ5ΟΡ1Κ-Η04) με θέμα: «Ανάρτηση δασικού χάρτη των Δήμων: Αγίας Βαρβάρας, Αιγάλεω, Αγίων Αναργύρων, Καματερού, Ασπροπύργου, Ιλίου, Μάνδρας, Περιστερίου, Πετρούπολης, Χαϊδαρίου Περιφερειακής Ενότητας Δυτ. Αττικής και πρόσκληση για υποβολή αντιρρήσεων κατά τού

περιεχομένου του» ορίζεται η ημερομηνία έναρξης ανάρτησης των Δασικών χαρτών στην ευρύτερη περιοχή συμπεριλαμβανομένης και αυτής του έργου. Αυτό προκάλεσε μια καθυστέρηση στη διαδικασία έκδοσης έγκρισης επέμβασης, καθόσον το Δασαρχείο Αιγάλεω ζήτησε από τη Δ/νση Δασών Δυτ. Αττικής διευκρινίσεις για το Χαρακτηρισμό των εκτάσεων βάση της Ανάρτησης.

Επειδή σύμφωνα με το αρθ. 45 παρ. 3 του Ν. 998/79 «Η έγκριση επέμβασης, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου, εκδίδεται για συγκεκριμένη έκταση εμφαινομένη σε τοπογραφικό διάγραμμα με συντεταγμένες κορυφών, βασιζόμενες στο Εθνικό Γεωδαιτικό Σύστημα Αναφοράς ΕΓΣΑ '87». Συνεπώς, επειδή όπως έχει προαναφερθεί, στις απεικονιζόμενες για πράξη χαρακτηρισμού εκτάσεις, που κατατέθηκαν εκ μέρους της Περιφέρειας Αττικής (Δ.Τ.Ε ΠΑ..), περιλήφθηκαν περαιτέρω εκτάσεις από αυτές, που θα απαιτούντο για την εκτέλεση του έργου (κατόπιν συνεννοήσεων με στελέχη του Δασαρχείου) έπρεπε στην συνέχεια να προσδιοριστούν από την Περιφέρεια Αττικής επακριβώς οι τελικές εκτάσεις, που απαιτούνται για την εκτέλεση του έργου (τοπογραφικά με υπόβαθρο χάρτη ΓΥΣ κλίμακας 1:5000, συντεταγμένες ΕΓΣΑ '87, εμβαδόν κλπ).

02-06-2017: Με το 45921/1949/02.6.17 έγγραφο του Δασαρχείου Αιγάλεω ζητήθηκαν νέα τοπογραφικά για τον προσδιορισμό των τελικών εκτάσεων που απαιτούνται για την εκτέλεση του έργου.

06-07-2017: Με το Α.Π. οικ. 140607/06.7.2017 έγγραφο Δ.Τ.Ε.Π.Α. υποβλήθηκαν τα απαραίτητα από το Δασαρχείο τοπογραφικά.

06-12-2017: Την 06/12/2017 με το με Α.Π. 103751/3246/06.12.17 έγγραφο της Δ/νσης Δασών/Τμήμα Χαρτογραφίσεων παρέχονται στοιχεία προς το Δασαρχείο Αιγάλεω για τον χαρακτήρα των εκτάσεων του έργου.

09-02-2018: Με το με Α.Π. 10586/301/09.02.2018 έγγραφο του Δασαρχείου Αιγάλεω απεστάλη στη Δ/νση Δασών Δυτικής Αττικής η γνωμοδότηση περί έκδοσης Α.Ε.Π.Ο. του έργου

20-02-2018: Με το Α.Π. 396/20.02.2018 έγγραφο, η Δ/νση Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών απέστειλε στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής την γνωμοδότηση επί του φακέλου τροποποίησης της Α.Ε.Π.Ο.

05-03-2018: Η Ανανέωση/Τροποποίηση των Περιβαλλοντικών όρων εκδόθηκε την 05/3/2018 (αρ. πρωτ. 17805/1118/Δ/νση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού) μόνο για το τμήμα από τη Χ.Θ. 0+000 έως της Χ.Θ. 5+500, το οποίο και δημοπρατήθηκε. Εκδόθηκε μόνο γι' αυτό, καθόσον από τα τέλη του 2017 η Δ.Τ.Ε.Π.Α. είχε ξεκινήσει ήδη τη διαδικασία για την ανάθεση μελέτης (βλ. Ανωτέρω (Α)) με νέα χάραξη³).

[...]

ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ: «Μελέτη τροποποίησης της Παλαιάς Εθνικής Οδού Αθηνών – Θηβών στο τμήμα από Χ.Θ. 5+500 και για μήκος 3,5χλμ και επικαιροποίησης της οριστικής μελέτης οδοποιίας και των υποστηρικτικών αυτής μελετών από Χ.Θ. 9+984,05 έως Χ.Θ. 17+727»

09-07-2018: Η υπογραφή της Σύμβασης (09.07.2018) εκπόνησης μελέτης οδοποιίας και υποστηρικτικών μελετών για το τμήμα από Χ.Θ. 5+500 έως Χ.Θ. 8+500 περίπου (νέα χάραξη) και επικαιροποίησης των μελετών από Χ.Θ. 9+984,05 έως Χ.Θ. 17+727 έγινε την 09/07/2018.

Η εν λόγω μελέτη, αφορά σε νέα χάραξη σε σχέση με την εγκεκριμένη μελέτη οδοποιίας που είχε εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους, η αναγκαιότητα της οποίας προέκυψε μετά από τις φονικές πλημμύρες της 15-11-2017 και την καταστροφή τμημάτων των οδών και έγινε με κατεπείγουσες

---

³ σο: πρόκειται για τη διαδικασία ανάθεσης της μελέτης υπό τον τίτλο «Μελέτη τροποποίησης της Παλαιάς Εθνικής Οδού Αθηνών – Θηβών στο τμήμα από Χ.Θ. 5+500 και για μήκος 3,5 χλμ και επικαιροποίηση της οριστικής μελέτης οδοποιίας και των υποστηρικτικών αυτής μελετών από Χ.Θ. 9+984,05 έως Χ.Θ. 17+727», η οποία εκκίνησε την 21.12.2017 κατά τα αναφερόμενα στο υποβληθέν ιστορικό με το από 30.10.2020 συμπληρωματικό έγγραφο της αιτούσας, βλ. ανωτέρω υπό σελ. 13 της παρούσας.

διαδικασίες προκειμένου να αποδοθεί τάχιστα ένας δρόμος ασφαλής για τους διερχόμενους στην περιοχή.

Στη μελέτη αυτή, τμήμα της αρτηρίας τόσο του αδειοδοτημένου με την εν ισχύ Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων του έργου (εφεξής ΑΕΠΟ), όσο και των προβλεπόμενων από την Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) τροποποίησης έργων, διέρχεται εντός των ορίων του Σχεδίου Πόλης του οικισμού ΤΙΤΑΝ. Επισημαίνεται δε ότι προβλέπεται παραλλαγή της αρτηρίας του αδειοδοτημένου έργου από τη Χ.Θ. 11+950 έως την Χ.Θ. 12+925 με μετάθεση του άξονά της δυτικότερα και προς τα ανάντη, προκειμένου η χάραξη να απεμπλακει πλήρως από το Λυκόρεμα με το οποίο η μελέτη οδοποιίας, της εγκεκριμένης και προς τροποποίηση ΑΕΠΟ, οδεύει παράλληλα και σε πολύ μικρή απόσταση. Με την προτεινόμενη παραλλαγή, μεταξύ των άλλων, μειώνεται το μήκος του τμήματος της αρτηρίας που εμπλέκεται με το εγκεκριμένο Ρυμοτομικό Σχέδιο του εν λόγω οικισμού και κατά συνέπεια μειώνεται η επέμβαση στην τροποποίηση του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου του οικισμού σε μία έκταση 8,99897 στρεμμάτων κοινοχρήστου χώρου πρασίνου εντός του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου. Σημειώνεται ότι εντός του κοινοχρήστου χώρου της ζώνης πρασίνου του εγκεκριμένου Ρυμοτομικού Σχεδίου του οικισμού ΤΙΤΑΝ διέρχεται το Λυκόρεμα και επίσης περιλαμβάνει τμήματα της υφιστάμενης ΠΕΟΑΘ.

Α. Σχετικά με την Περιβαλλοντική Αδειοδότηση του έργου:

21-08-2018: Ο φάκελος για την Ανανέωση/Τροποποίηση της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) απεστάλη στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής τελικώς την 21-8-2018 και έκτοτε υπήρξε αδιάλειπτη αλληλογραφία με τη Διεύθυνση Δασών Δυτικής Αττικής προκειμένου να εκδοθεί η προαπαιτούμενη άδεια επέμβασης στις εμπλεκόμενες δασικές εκτάσεις τόσο στις εντός όσο και στις εκτός σχεδίου περιοχές που επηρεάζονται από τη χάραξη της οδού. Στην αλληλογραφία αυτή φαίνεται πως έως την 03-4-2019 (γνωμοδότηση της Δ/σης Δασών Δυτικής Αττικής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής με αρ. πρωτ. 34720/986/3-4-2019) γίνονταν από το Δασαρχείο Αιγάλεω της Διεύθυνσης Δασών Δυτικής Αττικής παρατηρήσεις σχετικά με τα υπό σύνταξη τοπογραφικά διαγράμματα, στις οποίες η Υπηρεσία μας, σε συνεργασία με τον μελετητή, ανταποκρινόταν και επέβαλε εκ νέου τα διαγράμματα που κάθε φορά ζητήθηκαν.

11-04-2019: Στην γνωμοδότηση με αρ. πρωτ. 36890/983/11-4-2019 της Δ/σης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής την 11-4-2019, τέθηκε πρώτη φορά το θέμα της απαίτησης της τροποποίησης του ρυμοτομικού σχεδίου του οικισμού ΤΙΤΑΝ ως προαπαιτούμενο για την τροποποίηση της ΑΕΠΟ διότι σύμφωνα με τα αναφερόμενα σε αυτή, όφειλαν να εξαιρεθούν από την περιβαλλοντική αδειοδότηση 8,99897 στρέμματα εντός σχεδίου του Οικισμού ΤΙΤΑΝ (έγγραφο με αρ. πρωτ. ΔΤΕΠΑ 128627/22-4-2019), αφού βάσει της άνω γνωμοδότησης της Δ/σης Δασών Δυτικής Αττικής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής (με αρ. πρωτ. 34720/986/3-4-2019) σε αυτά δεν είναι επιτρεπτή η επέμβαση.

Η Υπηρεσία μας γνώριζε ότι έπρεπε να γίνει τροποποίηση του ρυμοτομικού σχεδίου για την κατασκευή του συνόλου του έργου, ζήτημα που όπως θα αναφέρουμε και κατωτέρω στο μέρος Β η υπηρεσία μας το διαχειριζόταν παράλληλα με την περιβαλλοντική αδειοδότηση του έργου. Το εξειδικευμένο όμως αντικείμενο του επιτρεπτού της επέμβασης στους κοινόχρηστους χώρους του εν λόγω ρυμοτομικού σχεδίου, αφού η ΑΕΠΟ αποτελεί και άδεια επέμβασης, δεν το γνώριζε η υπηρεσία μας, και επιπλέον ουδείς από τους εμπλεκόμενους και γνωμοδοτούντες φορείς δεν το είχε θέσει ως προαπαιτούμενο για την έκδοση της τροποποίησης της ΑΕΠΟ για την υλοποίηση του συνόλου του έργου.

Στην παρατήρηση των δασικών υπηρεσιών σχετικά με την εξαίρεση από την περιβαλλοντική αδειοδότηση των εν λόγω 8,99897 στρεμμάτων εντός σχεδίου του Οικισμού ΤΙΤΑΝ, έγινε προσπάθεια από την υπηρεσία μας, σε συνεργασία με την Αποκεντρωμένη Διοίκηση, προκειμένου να εξευρεθεί λύση με τα νέα δεδομένα.

Τροποποίηση του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου του οικισμού ΤΙΤΑΝ

Η Υπηρεσία μας συνεργάστηκε με τη Διεύθυνση Χωρικού Σχεδιασμού της Γενικής Διεύθυνσης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού Έργων & Υποδομών της Περιφέρειας Αττικής προκειμένου να καθοριστούν τα απαιτούμενα για την διαδικασία τροποποίησης του εν λόγω ρυμοτομικού σχεδίου.

Στη συνέχεια οι μελετητές, με βάση και τις οδηγίες της Διεύθυνσης Χωρικού Σχεδιασμού, οριστικοποίησαν αρχικά τη νέα χάραξη της ΠΕΟΑΘ, η οποία υπεβλήθη στην Υπηρεσία στις 18-9-2018 (έγγραφο με αρ. πρωτ. ΔΤΕΠΑ 178598/18-9-2018), και στη συνέχεια εντόπισαν το εύρος κατάληψης των έργων της νέας οδού ώστε να οριστικοποιηθούν οι προτεινόμενες νέες γραμμές του ρυμοτομικού σχεδίου στην γειτνιάζουσα με το δρόμο περιοχή.

Η χάραξη που προτείνεται στη ΜΠΕ και συγκεκριμένα στην περιοχή του οικισμού ΤΙΤΑΝ θεωρείται βέλτιστη από κυκλοφοριακή και περιβαλλοντική άποψη, αφού απεμπλέκεται η ΠΕΟΑΘ από το Λυκόρεμα προκαλεί κατά το δυνατόν μικρότερη επέμβαση στο φυσικό ανάγλυφο (με μικρά σχετικά ορύγματα και επιχώματα) και δεν ρυμοτομεί κανένα κτίσμα.

Ακολούθως, μετά από οδηγία της Διεύθυνσης Χωρικού Σχεδιασμού, συντάχθηκε τοπογραφικό διάγραμμα «Θεώρησης Ρυμοτομικών, Οικοδομικών γραμμών και όρων δόμησης του εγκεκριμένου Ρυμοτομικού σχεδίου του Οικισμού ΤΙΤΑΝ», με τις προτεινόμενες προς τροποποίηση ρυμοτομικές γραμμές, συνοδευόμενο από πίνακα συντεταγμένων των κορυφών τους, προκειμένου να υποβληθούν στην αρμόδια υπηρεσία δόμησης για θεώρηση, ώστε να προχωρήσει η διαδικασία της τροποποίησης. Τα διαγράμματα υπεβλήθησαν από τον ανάδοχο μελετητή την 27-12-2018 (έγγραφο με αρ. πρωτ. ΔΤΕΠΑ 260941/27.12.18) και την 09-01-2019 (έγγραφο με αρ. πρωτ. Δ.Τ.Ε.Π.Α. 260941/09.01.2019) υπεβλήθησαν στην αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης για θεώρηση των ρυμοτομικών γραμμών και των όρων δόμησης του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου του οικισμού ΤΙΤΑΝ. Ταυτόχρονα συντάχθηκαν από τον μελετητή και υποβλήθηκαν (έγγραφα με αρ. πρωτ. ΔΤΕΠΑ 44909/13-02-2019 και 56144/22-02-2019) τοπογραφικά διαγράμματα σε κλίμακα 1:1000 για τον ακριβή προσδιορισμό του ισχύοντα χαρακτηρισμού των θιγόμενων εντός σχεδίου περιοχών του οικισμού, τα οποία υπεβλήθησαν στην αρμόδια υπηρεσία δόμησης του Δήμου Ελευσίνας την 25-02-2019 (έγγραφο με αρ. πρωτ. ΔΤΕΠΑ 44909/25-2-2019). Τα σχέδια θεωρήθηκαν και απεστάλησαν από την ΥΔΟΜ του Δήμου Ελευσίνας την 13-3-2019 (έγγραφο με αρ. πρωτ. ΔΤΕΠΑ 80288/20-3-2019). Στη συνέχεια τα ανωτέρω θεωρημένα σχέδια από την ΥΔΟΜ απεστάλησαν στη Διεύθυνση Χωρικού Σχεδιασμού της Γενικής Διεύθυνσης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού Έργων & Υποδομών την 01-4-2019 (έγγραφο με αρ. πρωτ. ΔΤΕΠΑ 80288/01-4-2019) για την τροποποίηση του ρυμοτομικού σχεδίου του οικισμού.

Σύμφωνα με το έγγραφο της ΥΔΟΜ (αρ. πρωτ. 322/13-3-2019) οι εκτάσεις που θίγονται αποτελούν κοινόχρηστους χώρους δρόμου και ζώνης πρασίνου.

Σημειώνεται ότι εντός του κοινόχρηστου χώρου της ζώνης πρασίνου του εγκεκριμένου Ρυμοτομικού Σχεδίου του οικισμού ΤΙΤΑΝ διέρχεται το Λυκόρεμα και επίσης περιλαμβάνει τμήματα της υφιστάμενης ΠΕΟΑΘ. Προσφάτως δε έγιναν μεγάλες επεμβάσεις στο ρέμα αλλά και την ΠΕΟΑΘ σε αυτό το τμήμα από τη ΔΙΔΙΜΥ για την αποκατάσταση των ζημιών που υπέστησαν από την καταστροφική πλημμύρα της 15-11-2017.

08-05-2019: Ακολούθησε έγγραφο της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων Περιφέρειας Αττικής (ΔΤΕΠΑ) προς τη Διεύθυνση Δασών Δυτικής Αττικής και τη Διεύθυνση Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής (αρ. πρωτ. εγγράφου 167218/08-05-2019) με το οποίο αιτούταν συμπληρωματική γνωμοδότηση ως προς τις εξαιρούμενες εκτάσεις, προκειμένου να καταστεί δυνατή η Ανανέωση και τροποποίηση της ΑΕΠΟ, υπό την προϋπόθεση ότι θα ολοκληρωθεί η τροποποίηση του ρυμοτομικού σχεδίου στις εν λόγω εκτάσεις των 8,99897 στρεμμάτων.

24-05-2019: Επί αυτού η Διεύθυνση Συντονισμού & Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής απέστειλε γνωμοδότηση στη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής (έγγραφο με αρ. πρωτ. 51713/1409/24-05-2019).

26-06-2019: Η τελευταία με τη σειρά της απεύθυνε ερώτημα στη Γενική Διεύθυνση Δασών & Αγροτικών Υποθέσεων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής (έγγραφο με αρ. πρωτ. 55783/2471/26-

6-2019) σχετικά με το εάν είναι δυνατή η κατ' εξαίρεση έγκριση επέμβασης μέσω της έγκρισης περιβαλλοντικών όρων για τα συγκεκριμένα τμήματα εμβαδού 8,99897 στρέμματα.

Η Γενική Διεύθυνση Δασών & Αγροτικών υποθέσεων με τη σειρά της ζήτησε οδηγίες για το χειρισμό του ζητήματος από τη Γενική Δ/νση Δασών και Περιβάλλοντος του ΥΠΕΝ (αρ. 64072/1189/26-6-2019).

12-07-2019: Η Γενική Δ/νση Δασών και Περιβάλλοντος του ΥΠΕΝ θεωρεί ότι δεδομένης της μη προηγουμένης τροποποίησης του ρυμοτομικού σχεδίου, επί των εν λόγω τμημάτων του ρυμοτομικού σχεδίου πρέπει να ακολουθηθούν οι διατάξεις του άρθρου 59 του ν.998/1979 ως ισχύει (έγγραφο με αρ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΛΠΛ/58605/471/12-7-2019).

16-07-2019: Κατόπιν αυτών η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού σχεδιασμού της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής απέστειλε στην Υπηρεσία μας τις σχετικές γνωμοδοτήσεις για περαιτέρω ενέργειες (έγγραφο με αρ. πρωτ. 71788/3215/16-7-2019).

31-07-2019: Στη συνέχεια η Υπηρεσία μας απέστειλε έγγραφο στον μελετητή (αρ. πρωτ. ΔΤΕΠΑ 434348/31-7-2019) για την εύρεση περιβαλλοντικού σεναρίου προκειμένου να αδειοδοτηθεί περιβαλλοντικά το σύνολο του προτεινόμενου έργου. Ο μελετητής επεσήμανε πως εφόσον τμήμα της υφιστάμενης ΠΕΟΑΘ, που είχε καταστραφεί από την πλημμύρα στην περιοχή του οικισμού ΤΙΤΑΝ, αποκαταστάθηκε προσφάτως στην προτέρα κατάσταση από την ΔΙΔΙΜΥ που φέρει την αρμοδιότητα συντήρησης της οδού από το πέρας του οικισμού Παλαιοκούνδουρα (Χ.Θ. 11+500 της νέας χάραξης) και για περίπου 1,7χλμ. (Χ.Θ. 13+180 νέας χάραξης), και με δεδομένο ότι: α) η λύση που προτείνεται στην από 3-8-2018 υποβληθείσα ΜΠΕ θεωρείται βέλτιστη τεχνικά και περιβαλλοντικά, εναρμονίζεται με το φυσικό και δομημένο περιβάλλον, δημιουργεί τις κατά το δυνατόν μικρότερες επεμβάσεις στο φυσικό ανάγλυφο και κυρίως δεν ρυμοτομεί κανένα κτίσμα και β) οι συνγνωμοδοτούσες υπηρεσίες δίνουν έγκριση επέμβασης σε όλο το μήκος της προτεινόμενης χάραξης, πλην του επίμαχου τμήματος που χρήζει τροποποίησης ρυμοτομικού σχεδίου, για το οποίο προαπαιτείται και οριοθέτηση του γειτνιάζοντος ρέματος (Λυκόρεμα) και κατ' επέκταση απαιτείται μεγάλο χρονικό διάστημα για να ολοκληρωθεί, προτείνει: i) Τη χορήγηση Ανανέωσης/Τροποποίησης της ΑΕΠΟ λαμβάνοντας υπόψη ότι μέχρις ότου ευρεθεί νέα χάραξη από τον μελετητή για το τμήμα από τη Χ.Θ. 11+780 έως τη Χ.Θ. 13+620 θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί η προαναφερθείσα υφιστάμενη επισκευασμένη και παραδομένη σε κυκλοφορία από τη ΔΙΔΙΜΥ οδός, ii) Τη διερεύνηση νέας χάραξης στο εν λόγω επίμαχο τμήμα. Κατόπιν δε αυτοψίας που διενήργησε διαπίστωσε πως για την εν λόγω νέα χάραξη, θα πρέπει να δεχτούμε μεγαλύτερες επιπτώσεις στο φυσικό και δομημένο περιβάλλον συγκριτικά με τη βέλτιστη λύση που υποβλήθηκε, αλλά οπωσδήποτε πλήρη απεμπλοκή της από το εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο «ΤΙΤΑΝ», ενώ θίγει και ρυμοτομεί ορισμένα κτίσματα, τα περισσότερα από αυτά είναι εγκαταλελειμμένα και ερειπωμένα.

05-08-2019: Η Υπηρεσία μας, συνεκτιμώντας τα ανωτέρω απέστειλε έγγραφο στην Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής και στη Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού Έργων και Υποδομών, προτείνοντας τις εξής ενέργειες (έγγραφο με αρ. πρωτ. 445036/5-8-2019):

1. Συναρμογή από τον Μελετητή της προτεινόμενης χάραξης με την υφιστάμενη οδό ΠΕΟΑΘ στα σημεία που είναι εφικτή και συγκεκριμένα στις Χ.Θ. 11+780 και 13+620 νέας χάραξης.
2. Διερεύνηση από τον Μελετητή νέας εναλλακτικής λύσης στο εν λόγω τμήμα, δεχόμενος κάποιες μεγαλύτερες επιπτώσεις στο φυσικό και δομημένο περιβάλλον συγκριτικά με τη βέλτιστη λύση που υποβλήθηκε, αλλά οπωσδήποτε πλήρη απεμπλοκή της από το εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο «ΤΙΤΑΝ». Η παρούσα διαδικασία θεωρούμε ότι είναι πολύ συντομότερη της τροποποίησης του ρυμοτομικού.
3. Τη χορήγηση Ανανέωσης/Τροποποίησης της ΑΕΠΟ λαμβάνοντας υπόψη ότι μέχρις ότου ευρεθεί νέα χάραξη από τον μελετητή για το τμήμα από τη Χ.Θ. 11+780 έως τη Χ.Θ. 13+620 θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί η προαναφερθείσα υφιστάμενη επισκευασμένη και παραδομένη σε κυκλοφορία από τη ΔΙΔΙΜΥ οδός.

13-09-2019: Την 13-09-2019 χορηγήθηκε από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής η με αρ. Πρωτ. 88755/3946/13-9-2019 Τροποποίηση της με αρ. 141011/10.10.2005 ΚΥΑ με την οποία εγκρίθηκαν περιβαλλοντικοί όροι για τη βελτίωση της χάραξης και τη διαπλάτυνση του τμήματος Μάνδρας Ερυθρών της Παλαιάς Εθνικής Οδού Αθηνών – Θηβών, στο Νομό Δυτικής Αττικής, όπως τροποποιήθηκε με τις με αρ. πρωτ. οικ. 125730/26.01.2007 και οικ. 129837/06.09.2010 ΚΥΑ και την με αρ. πρωτ. 17805/1118/05-03-2018 Απόφαση της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής και για το τμήμα από την Χ.Θ. 5+085,61 έως την Χ.Θ. 17+727.

Σύμφωνα με την απόφαση αυτή αδειοδοτείται περιβαλλοντικά το έργο με τον όρο ότι από τη Χ.Θ. 11+780 έως τη Χ.Θ. 13+620 (περιοχή που απαιτείται τροποποίηση του ρυμοτομικού σχεδίου του Οικισμού ΤΙΤΑΝ) θα χρησιμοποιηθεί η υφιστάμενη επισκευασμένη και παραδομένη σε κυκλοφορία από τη ΔΙΔΙΜΥ οδός με κατάλληλες συναρμογές του νέου έργου με την υφιστάμενη ΠΕΟΑΘ περί τις Χ.Θ. 11+780 και 13+360. Και τούτο διότι για να αδειοδοτηθεί περιβαλλοντικά και το τμήμα της μελέτης από Χ.Θ. 11+780 και 13+360, προαπαιτούμενο είναι η τροποποίηση του ρυμοτομικού σχεδίου στην περιοχή του οικισμού ΤΙΤΑΝ, για την οποία προϋπόθεση αποτελεί η οριοθέτηση του εμπλεκόμενου με αυτό ρέμα (Λυκόρεμα).

Εξέλιξη της μελέτης μετά την περιβαλλοντική αδειοδότηση.

04-10-2020: Την 04-10-2020 απεστάλη στον μελετητή η από 13-09-2019 Περιβαλλοντική αδειοδότηση του έργου.

01-11-2019: Ο μελετητής υπέβαλε την 1^η αναθεώρηση των μελετών: Οριστική μελέτη Οδοποιίας, οριστική μελέτη υδραυλικών έργων (αποχέτευσης – αποστράγγισης), μελέτη σήμανσης και ασφάλισης, ώστε να είναι συμμορφούμενες με το σχεδιασμό της από 13-09-2019 Περιβαλλοντικής αδειοδότησης του έργου.

27-11-2019: Ο μελετητής υπέβαλε την 1^η αναθεώρηση των μελετών: Κτηματολόγιο οδού, Τεύχη Δημοπράτησης, ΣΑΥ – ΦΑΥ, ώστε να είναι συμμορφούμενες με το σχεδιασμό της από 13-09-2019 Περιβαλλοντικής αδειοδότησης του έργου.

28-11-2019: Την 28-11-2019 ο μελετητής ζήτησε παράταση της υπό εκπόνησης μελέτης για 10 μήνες, διότι με την από 13-11-2019 εκδοθείσα απόφαση περιβαλλοντικής αδειοδότησης εξαιρέθηκε από την αδειοδότηση το τμήμα της οδού από Χ.Θ. 11+780 έως Χ.Θ. 13+360, καθόσον απαιτήθηκε τροποποίηση του ρυμοτομικού σχεδίου του οικισμού ΤΙΤΑΝ. Για την πληρότητα, αρτιότητα και ολοκλήρωση του έργου στο σύνολό του ζήτησε παράταση για την εκπόνηση των απαραίτητων μελετών για την τροποποίηση του ρυμοτομικού σχεδίου.

17-12-2019: Την 17-12-2019 χορηγήθηκε η αιτούμενη παράταση από την Οικονομική Επιτροπή Περιφέρειας Αττικής με την 3146/2019 απόφαση της.

17-12-2019 έως 27-05-2020: Η υπηρεσία σε συνεργασία με τον ανάδοχο μελετητή και τις αρμόδιες υπηρεσίες προέβη σε συζητήσεις σχετικά με τις απαιτούμενες μελέτες για την τροποποίηση του ρυμοτομικού σχεδίου. Έγινε επίσης προεκτίμηση της αμοιβής για την εκπόνηση αυτών των μελετών καθόσον θα απαιτούνταν και σύναψη Συμπληρωματικής Σύμβασης για την εκπόνησή τους. Από τις εν λόγω συνεργασίες προέκυψε ότι ο απαιτούμενος χρόνος για την τροποποίηση του ρυμοτομικού δεν θα επαρκούσε καθόσον απαιτούνταν και οριοθέτηση γειτονικού σε αυτό ρέμα, με αποτέλεσμα την μεγάλη χρονική καθυστέρηση για την έγκριση τελικά της μελέτης και κατ' επέκταση τη δημοπράτηση του έργου και πόσο μάλλον στην περιοχή της Μάντρας που έπαθε μεγάλες καταστροφές από τις πλημμύρες και χάθηκαν ανθρώπινες ζωές. Η Υπηρεσία προχώρησε στην έγκριση της μελέτης χωρίς το τμήμα της οδού από τη Χ.Θ. Χ.Θ. 11+780 έως Χ.Θ. 13+360.

27-05-2020: Την 27-05-2020 με την με αρ. Πρωτ. 339670/27-05-2020 (ΑΔΑ: 6ΟΘΕ7Λ7-7ΓΗ) Απόφαση εγκρίθηκαν η Οριστική μελέτη Οδοποιίας, η μελέτη σήμανσης και ασφάλισης οδικών έργων, η περιβαλλοντική μελέτη, η γεωτεχνική μελέτης, η προμελέτη και οριστική μελέτη τεχνικών, η οριστική μελέτη υδραυλικών έργων, η μελέτη Σ.Α.Υ. -Φ.Α.Υ., τα τεύχη δημοπράτησης και η οριστική μελέτη Η/Μ Εγκαταστάσεων που εκπονήθηκαν στα πλαίσια της μελέτης με τίτλο: «Μελέτη τροποποίησης της Π.Ε.Ο.

Αθηνών Θηβών στο Χ.Θ. 5+500 και για μήκος 3,5χλμ και επικαιροποίηση της Οριστικής Μελέτης Οδοποιίας και των υποστηρικτικών αυτής μελετών από Χ.Θ. 9+984,05 έως Χ.Θ. 17+727» για τα τμήματα: Α) Από Χ.Θ. 5+085,61 έως Χ.Θ. 11+780, Β) Τη συναρμογή με την υφιστάμενη ΠΕΟΑΘ από Χ.Θ. 11+780 και για περίπου 170μ, Γ) Τη συναρμογή με την υφιστάμενη ΠΕΟΑΘ από Χ.Θ. 13+360 και για περίπου 260μ., Δ) Από Χ.Θ. 13+620 έως έως Χ.Θ. 17+800

27-07-2020: Την 27-07-2020 με την με αρ. Πρωτ. 545382/27-07-2020 (ΑΔΑ: 6ΓΩΛ7Λ7-Υ6Β) και η ορθή επανάληψη αυτής με αρ. Πρωτ. 560543/31-07-2020 (ΑΔΑ: ΨΟΚΣ7Λ7-Κ9Δ) έγκριση Κτηματολογίου της Απαλλοτρίωσης ακινήτων που απαιτούνται για την κατασκευή του έργου «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΝΕΑΣ ΧΑΡΑΞΗΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΣΤΗΝ Π.Ε.Ο. ΑΘΗΝΩΝ-ΘΗΒΩΝ (Β΄ ΤΜΗΜΑ).»

29-07-2020: Την 29-07-2020 έγινε η 1η τμηματική Παραλαβή Οριστικής μελέτης Οδοποιίας, μελέτης σήμανσης και ασφάλισης οδικών έργων, περιβαλλοντικής μελέτης, γεωλογικής μελέτης, Τοπογραφικής μελέτης (αποτυπώσεων & κτηματολογίου οδού), γεωτεχνικής μελέτης, μελέτης τεχνικών έργων, οριστικής μελέτης υδραυλικών έργων, μελέτης Σ.Α.Υ. -Φ.Α.Υ., τευχών δημοπράτησης και οριστικής μελέτης Η/Μ Εγκαταστάσεων που εκπονήθηκαν στα πλαίσια της μελέτης με τίτλο: «Μελέτη τροποποίησης της Π.Ε.Ο. Αθηνών Θηβών στο Χ.Θ. 5+500 και για μήκος 3,5χλμ και επικαιροποίηση της Οριστικής Μελέτης Οδοποιίας και των υποστηρικτικών αυτής μελετών από Χ.Θ. 9+984,05 έως Χ.Θ. 17+727» που αφορούσε στα τμήματα της μελέτης: Α) Από Χ.Θ. 5+085,61 έως Χ.Θ. 11+780. Β) Τη συναρμογή με την υφιστάμενη ΠΕΟΑΘ από Χ.Θ. 11+780 και για περίπου 170μ, Γ) Τη συναρμογή με την υφιστάμενη ΠΕΟΑΘ από Χ.Θ. 13+360 και για περίπου 260μ, Δ) Από Χ.Θ. 13+620 έως έως Χ.Θ. 17+800.

31-07-2020: Την 31-07-2020 η Υπηρεσία μας (με το με αρ. πρωτ. 561243/31-07-2020 έγγραφο) ενημέρωσε τον Αντιπεριφερειάρχη Δυτικής Αττικής για την έγκριση των μελετών και για το γεγονός ότι εκκρεμεί η κήρυξη της απαραίτητης για την δημοπράτηση του έργου απαλλοτρίωσης, η δαπάνη για την κήρυξη της οποίας έχει ενταχθεί στην τελευταία αναμόρφωση του προϋπολογισμού της Περιφέρειας Αττικής και με την έγκρισή του θα γίνει ανάληψη της αντίστοιχης πίστωσης ώστε να προχωρήσει η διαδικασία της κήρυξης απαλλοτρίωσης.

03-08-2020: Ο Αντιπεριφερειάρχης Δυτικής Αττικής με το με αρ. πρωτ. 566139/03-08-2020 ζήτησε να διερευνηθεί η δυνατότητα δημοπράτησης του έργου με τη διαδικασία της παραγράφου 4 «Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών», του άρθρου 32 του Ν. 4412/16 (ΦΕΚ 147/08-08-2016 τεύχος Α΄). [...]

II. Νομικό πλαίσιο

6. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 2 περ. γ΄ υποπερ. δδ΄ του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, προβλέπεται ότι:

«2. Η Αρχή έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες: [...] γ) [...] Ειδικότερα: [...] δδ) Οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με την περίπτωση β΄ της παρ. 2 του άρθρου 26 και τα άρθρα 32 και 269 του Ν. 4412/2016 (Α΄ 147) εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπíπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών 2014/24/ΕΚ και 2014/25/ΕΚ, οι οποίες ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη με το Ν. 4412/2016. Κατά την άσκηση της εν λόγω αρμοδιότητας η Αρχή λαμβάνει υπόψη της τις γενικές αρχές του ενωσιακού και εθνικού δικαίου. Η εν λόγω αρμοδιότητα ασκείται μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) εργασίμων ημερών από την περιέλευση του σχεδίου απόφασης στην Αρχή, συνοδευόμενου από όλα τα στοιχεία στα οποία θεμελιώνεται, κατά περίπτωση, η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, με μέριμνα της αναθέτουσας αρχής. Με την άπρακτη παρέλευση της ως άνω προθεσμίας τεκμαίρεται η σύμφωνη γνώμη τη Αρχής. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και ιδίως λόγω της πολυπλοκότητας της υπό ανάθεση σύμβασης, η Αρχή

δύναται με απόφαση της, η οποία κοινοποιείται στην αιτούσα αναθέτουσα αρχή, να παρατείνει άπαξ την ως άνω προθεσμία για δεκαπέντε (15) επιπλέον «εργάσιμες» ημέρες. [...]

7. Στο άρθρο 2 παράγραφος 1 του ν. 4412/2016, το οποίο ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο τις αντίστοιχες διατάξεις του άρθρου 2 και του άρθρου 33 παρ. 1 εδάφιο β' της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

"1. Για τους σκοπούς του παρόντος εφαρμόζονται οι ακόλουθοι ορισμοί:

1) α) ως «αναθέτουσες αρχές» νοούνται το κράτος, οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου ή οι ενώσεις μιας ή περισσότερων από αυτές τις αρχές ή ενός ή περισσότερων από αυτούς τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου [...]

2) ως «κεντρικές κυβερνητικές αρχές (ΚΚΑ)», νοούνται οι αναθέτουσες αρχές που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα I του Προσαρτήματος Α' και, εφόσον έχουν επέλθει διορθώσεις ή τροποποιήσεις, οι φορείς που τις έχουν διαδεχθεί, [...]

5) ως «δημόσιες συμβάσεις» και ως «συμβάσεις έργων, υπηρεσιών και προμηθειών» νοούνται οι συμβάσεις εξ επαχθούς αιτίας οι οποίες συνάπτονται γραπτώς μεταξύ ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων και μιας ή ενός ή περισσότερων αναθετουσών αρχών/ αναθετόντων φορέων, αντίστοιχα, και έχουν ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την προμήθεια αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών,

6) ως «δημόσιες συμβάσεις έργων» και ως «συμβάσεις έργων» νοούνται οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο, ένα από τα κάτωθι: α) την εκτέλεση ή συγχρόνως τη μελέτη και την εκτέλεση εργασιών που αφορούν μία από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο Παράρτημα II του Προσαρτήματος Α' και στο Παράρτημα I του Προσαρτήματος Β', β) την εκτέλεση ή συγχρόνως τη μελέτη και την εκτέλεση έργου, γ) την υλοποίηση, με οποιαδήποτε μέσα, έργου ανταποκρινόμενου στις απαιτήσεις που ορίζει η αναθέτουσα αρχή/αναθέτων φορέας που ασκεί αποφασιστική επιρροή στο είδος ή στη μελέτη του έργου,

7) ως «έργο» νοείται το αποτέλεσμα ενός συνόλου οικοδομικών εργασιών ή εργασιών μηχανικού το οποίο επαρκεί αυτό καθαυτό για την εκπλήρωση μίας οικονομικής ή τεχνικής λειτουργίας. Η εκτέλεση των εργασιών του προηγούμενου εδαφίου απαιτεί ιδίως την εφαρμογή μελέτης κατά την έννοια του παρόντος, με τη χρήση τεχνικών γνώσεων και μεθόδων και αφορά νέες κατασκευές, επεκτάσεις, ανακαινίσεις, επισκευές - συντηρήσεις κατά τη λειτουργία, κατεδαφίσεις υποδομών, ιδίως στις κατηγορίες οδοποιίας, οικοδομικών, υδραυλικών, ηλεκτρομηχανολογικών, λιμενικών, βιομηχανικών - ενεργειακών, δικτύων, πρασίνου, καθαρισμού και επεξεργασίας νερού, υγρών, στερεών και αερίων αποβλήτων, γεωτρήσεων, ειδικών μονώσεων, ανελκυστήρων, ηλεκτρονικού εξοπλισμού, πλωτών έργων και εγκαταστάσεων, ναυπηγείων, αποκαλύψεις μεταλλείων ή όπως οι κατηγορίες αυτές διαμορφώνονται από τις κείμενες διατάξεις και των υποδομών εκ του συνδυασμού των ανωτέρω κατηγοριών,"

8. Σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/1828 της Επιτροπής της 30^{ης} Οκτωβρίου 2019 για την τροποποίηση της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ όσον αφορά στα κατώτατα χρηματικά όρια για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε συνάρτηση προς την εκτιμώμενη αξία τους, χωρίς ΦΠΑ, το χρηματικό όριο του άρθρου 5 στοιχείο α' του ν. 4412/2016, το οποίο αφορά στις δημόσιες συμβάσεις έργων, τροποποιήθηκε και ισχύει από 1.1.2020 στο ποσό των 5.350.000€ χωρίς ΦΠΑ.

9. Στις διατάξεις του άρθρου 6 ("Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης (άρθρο 5 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)") του ν. 4412/2016 προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

"1. Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, χωρίς ΦΠΑ, όπως εκτιμάται από την αναθέτουσα αρχή, συμπεριλαμβανομένου κάθε τυχόν δικαιώματος προαίρεσης ή τυχόν παρατάσεων της σύμβασης, όπως ορίζουν ρητά τα έγγραφα της σύμβασης. [...]

3. Η επιλογή της χρησιμοποιούμενης μεθόδου για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης δεν γίνεται με σκοπό την αποφυγή της εφαρμογής οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου. Η σύμβαση δεν κατατέμεται κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται η εφαρμογή οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου, εκτός αν αυτό δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους.

4. Η εκτιμώμενη αξία ισχύει τη στιγμή της αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού ή, στις περιπτώσεις όπου δεν προβλέπεται προκήρυξη διαγωνισμού, τη στιγμή που η αναθέτουσα αρχή εκκινεί τη διαδικασία σύναψης σύμβασης, για παράδειγμα ερχόμενη σε επαφή με οικονομικούς φορείς για τους σκοπούς της σύναψης της σύμβασης, όπου ενδείκνυται κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 61. [...]”

10. Στη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 προβλέπεται ότι:

“2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: [...] γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη”.

III. Νομική Εκτίμηση

11. Το υπό εξέταση αίτημα της Περιφέρειας Αττικής, η οποία ως Ο.Τ.Α. β' βαθμού αποτελεί αναθέτουσα αρχή κατά τις προπαρατειθείσες διατάξεις του άρθρου 2 παράγραφος 1 περίπτωση (1α) του ν. 4412/2016, αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης έργου κατά την έννοια των προπαρατειθεισών διατάξεων του άρθρου 2 παράγραφος 1 περίπτωση (6) του ίδιου ως άνω νόμου.

Δεδομένου δε ότι η εκτιμώμενη αξία, ποσού 36.774.193,55€ χωρίς ΦΠΑ, της προς σύναψη δημόσιας σύμβασης υπερβαίνει το ισχύον εφαρμοστέο χρηματικό κατώφλι (ποσού 5.350.000€ χωρίς ΦΠΑ) του άρθρου 5 στοιχείο α' του ν. 4412/2016 για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, διαπιστώνεται ότι συντρέχει, καταρχήν, η αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή της σύμφωνης γνώμης της κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011.

12. Με την ίδια ως άνω διάταξη του ν. 4013/2011, συστατικού νόμου της Αρχής, τίθεται εξαίρεση στην άσκηση της συγκεκριμένης γνωμοδοτικής της αρμοδιότητας στις περιπτώσεις κατά τις οποίες συντρέχει ανωτέρα βία (βλ. “εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας”). Η εξαίρεση αυτή παρουσιάζει ερμηνευτικό ενδιαφέρον κατά την άσκηση της αρμοδιότητας παροχής σύμφωνης γνώμης της Αρχής στην περίπτωση κατά την οποία η αναθέτουσα αρχή επικαλείται ως νομική βάση του αιτήματός της τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, όπου κρίσιμη προϋπόθεση για την προσφυγή της στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης είναι η ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή γεγονότα, τα οποία δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική της ευθύνη.

Επομένως, προκειμένου για τη διαπίστωση της συνδρομής της κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, ως ισχύει, αρμοδιότητας της Αρχής στην περίπτωση κατά την οποία αναθέτουσα αρχή προβάλλει ως νομική βάση για την προσφυγή της σε διαδικασία διαπραγμάτευσης τη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, απαιτείται να διευκρινισθεί η διάκριση μεταξύ του γεγονότος που συνιστά ανωτέρα βία και του απρόβλεπτου για την αναθέτουσα αρχή γεγονότος στο οποίο οφείλεται η επικαλούμενη κατεπείγουσα ανάγκη.

13. Όσον αφορά στην οριοθέτηση της έννοιας της ανωτέρας βίας, με την υπ' αριθμ. Δ15/2020 γνώμη της Αρχής, έχουν κριθεί τα εξής:

“Ως ανωτέρα βία θεωρείται κάθε γεγονός απρόβλεπτο και μη δυνάμενο να αποτραπεί ακόμη και με μέτρα άκρας επιμέλειας και συνέσεως και εξ αιτίας του οποίου εμποδίζεται κάποιος, είτε ο ίδιος είτε μέσω τρίτου, να τηρήσει νόμιμη ή συμβατική υποχρέωση, ή να ασκήσει δικαίωμα εμπροθέσμως, ακόμη και αν καταβάλει την επιμέλεια και πρόνοια επιμελούς ανθρώπου.⁴ Η ανωτέρα βία αποτελεί αόριστη νομική έννοια⁵, η οποία ερείδεται στο άρθρο 255 Α.Κ.,⁶ αποτελεί γενική αρχή του δικαίου και εφαρμόζεται χωρίς να απαιτείται ειδική νομοθετική πρόβλεψη.⁷

Η ως άνω αποδιδόμενη έννοια της “ανωτέρας βίας” δε διαφοροποιείται στο πεδίο του διοικητικού δικαίου, καθόσον ως τέτοια νοείται κάθε γεγονός απρόβλεπτο, το οποίο στην εκάστοτε εξεταζόμενη περίπτωση (κρίση *ad hoc*) δε θα μπορούσε να είχε αποτραπεί, ούτε με επίδειξη άκρας επιμέλειας και σύνηθης.⁸

Περαιτέρω, σε ό,τι αφορά στο ενωσιακό δίκαιο, η έννοια της ανωτέρας βίας δεν περιορίζεται στην απόλυτη αδυναμία, αλλά καλύπτει και ξένες προς τον ενδιαφερόμενο περιστάσεις, μη φυσιολογικές και απρόβλεπτες (αντικειμενικό στοιχείο), οι συνέπειες των οποίων δεν θα μπορούσαν να αποφευχθούν ακόμα και με την επίδειξη της δέουσας επιμέλειας, συνδέοντας κατά τον τρόπο αυτόν την ύπαρξη αυτών των περιστάσεων με την υποχρέωση του ενδιαφερομένου να προφυλαχθεί από τις συνέπειες του ακραίου γεγονότος, λαμβάνοντας τα κατάλληλα μέτρα χωρίς να υποβληθεί σε υπέρμετρες θυσίες (υποκειμενικό στοιχείο).⁹ Επιπροσθέτως, ως έχει συναφώς κριθεί, η έννοια της ανωτέρας βίας πρέπει να προσδιορίζεται ανάλογα με το νομικό πλαίσιο εντός του οποίου προορίζεται η παραγωγή των εννόμων αποτελεσμάτων της.¹⁰”

Κατά συνέπεια, η έννοια της ανωτέρας βίας στο πλαίσιο της κατά τα ανωτέρω γνωμοδοτικής αρμοδιότητας της Αρχής αφορά σε περιπτώσεις κατά τις οποίες ακραίες περιστάσεις οι οποίες χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης, όπως πχ. φυσικές καταστροφές, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται και τα ακραία πλημμυρικά φαινόμενα, καθιστούν αναγκαία την υποχώρηση της ανάγκης διενέργειας ελέγχου από την Αρχή των αιτημάτων των αναθετουσών αρχών για την προσφυγή τους σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης (πρβλ. όμοια ερμηνεία της εξαίρεσης λόγω ανωτέρας βίας στο πλαίσιο του ν. 4013/2011 ως έχει κριθεί στην Δ107/2018 απόφαση της Αρχής).

14. Από την άλλη πλευρά, ως προς την ύπαρξη απρόβλεπτης περιστασης κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, για την οποία συντρέχει αρμοδιότητα της Αρχής προς έκδοση σύμφωνης γνώμης κατ' άρθρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, ως ισχύει, επισημαίνονται τα ακόλουθα:

Ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται γεγονότα που υπερβαίνουν κατά πολύ τον συνήθη ρου του

---

⁴ βλ. Α. Γεωργιάδη - Μ. Σταθόπουλου, ΕρμΑΚ, Τομ. Ι, σελ. 454 - 455, σημ. 2, Κ. Σημαντήρα, Γεν. Αρχ. Αστ. Δικαίου, ημ. Β', σελ. 699 επ., ΓνμδΝΣΚ 424/2012, ΑΠ 1372/2002 κ.α.

⁵ ΕΔ 5/2011, ΣτΕ 5419/1987, ΣτΕ 2049/1992, ΣτΕ 4224/1998, ΣτΕ 461, 2747/1999, ΣτΕ 2192/2002, ΣτΕ 2671, 4045, 4110/2010, ΣτΕ 2276/2012, ΣτΕ 540/2015 κ.α.

⁶ ΣτΕ 153/2016, με παραπομπές βλ. επίσης και ΣτΕ 2856/2014, ΓνμδΝΣΚ 488/2004.

⁷ ΓνμδΝΣΚ 488/2004, Τμ. Β', ΟλΣτΕ 2097/1979, ΣτΕ 5015/1987, ΣτΕ 350/1990, Τμ Β', ΣτΕ 2840/ 2000, Τμ. Στ'κ.α.)

⁸ ΓνμδΝΣΚ 252/2017, βλ. ΣτΕ 3559, 3560/2005, σκ. 6η, ΣτΕ 2630/2001, σκ. 9η, εκδοθείσες υπό καθεστώς ν. 1262/1982, πρβλ. ΣτΕ 212/2006, σκ. 9η, ΣτΕ 26/1995 - Τμ. Β', ΣτΕ 461/1999 - Τμ. Στ', ΣτΕ 2977/ 1995-Τμ. Β', ΣτΕ 1097/1994 - Τμ. Β', κ.α.

⁹ Βλ. σχετικά Δ107/2018 απόφαση της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., με παραπομπή στις αποφάσεις ΔΕΚ C - 195/91 P, Bayer κατά Επιτροπής, σκ. 31-32, 2002, C - 208/01, Perras Medina, σκ. 19, C 266/84 Denkavit, C 209/83, Ferriere, Valsabbia, C 314/2006 Société Pipeline Méditerranée et Rhône κατά Administration des douanes et droits indirects σκ. 23- 24 με νομολογία.

¹⁰ Βλ. σχετικά Δ107/2018 απόφαση Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. με εκεί παρατιθέμενη νομολογία.

οικονομικού και κοινωνικού βίου. Γίνεται περαιτέρω δεκτό, σύμφωνα με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας (βλ. ΣτΕ 1747/2011), ότι, κατά την έννοια της προγενέστερης διάταξης του άρθρου 25 περ. 1 υποπερ. γ' του π.δ/τος 60/2007, η οποία έχει ταυτόσημο περιεχόμενο με τη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, η αναθέτουσα αρχή έχει μεν ευχέρεια, κατ' απόκλιση από το γενικό κανόνα διενέργειας ανοικτού ή κλειστού διαγωνισμού, να συνάπτει δημόσια σύμβαση με προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση της σχετικής προκήρυξης, μόνον όμως εφόσον συντρέχουν οι προς τούτο νόμιμες προϋποθέσεις, ήτοι κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε γεγονότα απρόβλεπτα και δη μη απορρέοντα από δική της ευθύνη. Η σχετική απόφαση της αναθέτουσας αρχής πρέπει να φέρει πλήρη και ειδική αιτιολογία, αναφερόμενη στους λόγους για τους οποίους αποφασίζεται η προσφυγή στην εν λόγω εξαιρετική διαδικασία.

Επιπλέον, το Ελεγκτικό Συνέδριο δέχεται ότι ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται τα γεγονότα που δεν μπορούν αντικειμενικά με βάση τα διδάγματα της ανθρώπινης πείρας και λογικής να προβλεφθούν, είναι δε ανεξάρτητα της βούλησης της αναθέτουσας αρχής και δεν πρέπει να απορρέουν από έλλειψη προγραμματισμού και επιμέλειας αυτής (βλ. ενδεικτικά πράξεις ΕλΣυν 91, 105, 171, 191, 200, 205 και 214/2007, 15 και 74/2008 υπό το προϋσχύσαν καθεστώς της διάταξης του άρθρου 25 περ. 1 υποπερ. γ' του π.δ/τος 60/2007).

15. Εν προκειμένω, όπως ισχυρίζεται η αιτούσα αναθέτουσα αρχή στο από 6.8.2020 εξεταζόμενο αίτημά της, η προς ανάθεση δημόσια σύμβαση έργου *“αφορά σε νέα χάραξη της Παλαιάς Εθνικής Οδού Αθηνών – Θήβας σε σχέση με την εγκεκριμένη μελέτη οδοποιίας που είχε εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους, η αναγκαιότητα για το οποίο προέκυψε μετά από τις φονικές πλημμύρες της 15-11-2017 και την καταστροφή τμημάτων της υπάρχουσας οδού”*, ενώ, σύμφωνα με το από 30.10.2020 συμπληρωματικό της έγγραφο, *“μετά τα ακραία πλημμυρικά φαινόμενα της 15-11-2017, που έπληξαν τον οικιστικό ιστό της Μάνδρας και την υφιστάμενη Π.Ε.Ο.Α.Θ., λαμβάνοντας υπόψη και τα παραπάνω, κατέστη επιτακτική ανάγκη η εκπόνηση μελετών οδοποιίας της Π.Ε.Ο.Α.Θ. και διευθέτησης του ρέματος «Σούρες» προκειμένου αυτά τα δύο να απεμπλακούν μεταξύ τους.”*

Μολονότι δε τα εν λόγω ακραία πλημμυρικά φαινόμενα της 15^η.11.2017 στην περιοχή της Μάντρας Αττικής, τα οποία η αιτούσα αναθέτουσα αρχή επικαλείται ως την κύρια γενεσιουργό απρόβλεπτη κατάσταση της προβαλλόμενης κατεπείγουσας ανάγκης για την ανάθεση της εξεταζόμενης σύμβασης, συνιστούν καταρχήν περίπτωση ανωτέρας βίας κατά τα ανωτέρω, εντούτοις διαφαίνεται ότι το εξεταζόμενο αίτημα δεν δύναται να υπαχθεί στην εξαίρεση από την παροχή της κατ' άρθ. 2 παρ. 1 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011 σύμφωνης γνώμης της Αρχής επί τη βάση της συνδρομής περίπτωσης ανωτέρας βίας.

Και τούτο διότι, το εξεταζόμενο αίτημα δεν παρουσιάζει την απαιτούμενη από τη νομολογία¹¹ χρονική εγγύτητα σε σχέση με το χρόνο εκδήλωσης της ανωτέρω επικαλούμενης (κύριας γενεσιουργού της κατεπείγουσας ανάγκης) απρόβλεπτης περίπτωσης, ούτε όμως και σε σχέση με το χρόνο εκδήλωσης

---

¹¹ Βλ. Δ18/13.03.2019 απόφαση Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (σελ. 23 επ.) όπου έχουν κριθεί σχετικώς τα εξής: *“Συναφώς με το ζήτημα της χρονικής εγγύτητας και στο πλαίσιο της νομολογίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου (βλ. ΕλΣυν 468/2011 Τμ. VI, 599/2009 Κλ. Ε' 142/2008 Τμ. VI κοκ), όσον αφορά σε απευθείας ανάθεση ή διαγωνισμό μεταξύ περιορισμένου αριθμού προσκαλούμενων εργοληπτικών επιχειρήσεων χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, που, ως τρόποι επιλογής, συνιστούν εξαιρετική διαδικασία επιτρεπόμενη, μεταξύ άλλων, σε περίπτωση σοβαρού επικείμενου κινδύνου, γίνεται δεκτό ότι προϋπόθεση για τη νομιμότητα της εφαρμογής της εξαιρετικής αυτής διαδικασίας, είναι αυτή να διενεργείται σε απόλυτη χρονική εγγύτητα προς το χρόνο εκδήλωσης του σοβαρού επικείμενου κινδύνου, υπό την έννοια ότι η μεσολαβούσα χρονική περίοδος δεν αρκεί ώστε να ενεργοποιηθεί και να ολοκληρωθεί η κύρια διαδικασία επιλογής, που είναι η ανοικτή δημοπρασία, ενόψει του ότι η σοβαρότητα αυτής της ειδικής περίπτωσης του επικείμενου κινδύνου, καθιστά, ως εκ της έντασής του και του επείγοντος χαρακτήρα του, αδύνατη την τήρηση των διατάξεων, που αφορούν τη διενέργεια της εν λόγω κύριας διαδικασίας (βλ. ΕλΣυν VI Τμ. 2731/2010).”*

των (συμπληρωματικώς επικαλούμενων από την αιτούσα) μικρότερης έκτασης έντονων βροχοπτώσεων του 9^{ου}/2018 και του 11^{ου}/2019 στην υπόψη περιοχή, αναιρώντας με τον τρόπο αυτό την ανάγκη άμεσης αντιμετώπισης του σχετικού με την εκδήλωση των συγκεκριμένων απρόβλεπτων περιστάσεων σοβαρού κινδύνου στο πλαίσιο θεώρησής τους ως περιπτώσεων συνδρομής ανωτέρας βίας.

Άλλωστε, όπως βεβαιώνει η αιτούσα στο από 30.10.2020 συμπληρωματικό της έγγραφο, έχει ήδη αντιμετωπίσει τον ανωτέρω κίνδυνο στην περιοχή εκτέλεσης του προς ανάθεση έργου, έστω και με προσωρινού χαρακτήρα μέτρα, και συγκεκριμένα διά του ολοκληρωθέντος την 20^η.12.2018 Τμήματος Β' του έργου υπό τον τίτλο «Βελτίωση χάραξης και δια πλάτυνση της Π.Ε.Ο. Αθηνών – Θηβών στο τμήμα Μάνδρα - Οινόη (από χ.θ. 0+000 έως χ.θ. 5+085,61) & αποκατάσταση των φθορών της υφιστάμενης Π.Ε.Ο. στο τμήμα από Νέα Ζωή Μάνδρας έως Αγία Σωτηρία (απο χ.θ. 5+500 έως χ.θ. 9+000)», το οποίο αφορά "στην επισκευή των βλαβών που υπέστη η υφιστάμενη Π.Ε.Ο.Α.Θ. από τα ακραία πλημμυρικά φαινόμενα της 15-11-2017".

16. Συνεπώς δεδομένου ότι το εξεταζόμενο αίτημα δεν υπάγεται, ενόψει των προεκτεθέντων, στην εξαίρεση από την παροχή της κατ' άρθρ. 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011 σύμφωνης γνώμης της Αρχής επί τη βάση της συνδρομής περίπτωσης ανωτέρας βίας, εξαίρεση την οποία άλλωστε δεν επικαλείται η αιτούσα, επισημαίνονται τα εξής:

Η διαδικασία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, και ήδη άρθρα 26 και 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, περιπτώσεις (αντίστοιχα παλιότερα άρθρα 24 και 25 π.δ/τος 60/2007 και ήδη άρθρα 26 και 32 του ν. 4412/2016). Περαιτέρω επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω διατάξεις, στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από την βασική ρύθμιση, ήτοι από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αρχής της διαφάνειας, του ελεύθερου ανταγωνισμού, της αποφυγής των διακρίσεων και της ίσης μεταχείρισης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας.

Συγκεκριμένα, προκειμένου η Οδηγία 2004/18/ΕΚ, συναφώς δε και η Οδηγία 2014/24/ΕΕ, να μην απωλέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά της, τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές τους δεν επιτρέπεται να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την εν λόγω οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την οδηγία αυτή περιπτώσεις με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28ης Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13ης Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48).

17. Περαιτέρω, η εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, συνδέεται με τη σωρευτική συνδρομή πέντε προϋποθέσεων και συγκεκριμένα των εξής: i) την ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, όπως πχ. η ανοικτή ή κλειστή διαγωνιστική διαδικασία, ii) την ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης, iii) την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει, iv) το ότι οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη, και τέλος, v) την ανάθεση της εν λόγω σύμβασης στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο.

Σύμφωνα δε με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης εάν δεν πληρούται μία από τις προαναφερθείσες προϋποθέσεις συνδρομής της ως άνω διάταξης, δεν δικαιολογείται η προσφυγή της αναθέτουσας αρχής στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης (βλ. αποφάσεις ΔΕΕ της 2ας Αυγούστου 1993, C-107/92, Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκέψη 12, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, σκέψη 14).

18. Αξιολογώντας, εν προκειμένω, τη συνδρομή των προαναφερομένων προϋποθέσεων εφαρμογής της επικαλούμενης διάταξης του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, διαπιστώνονται τα εξής:

(i) Ως προς την ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης η οποία δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων:

Σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο με α.π. 579018/6.8.2020 εξεταζόμενο αίτημα, με την προς ανάθεση δημόσια σύμβαση έργου “τροποποιείται η χάραξη της υφιστάμενης Παλαιάς Εθνικής Οδού Αθηνών – Θηβών, για μήκος 3,5 χλμ από την χιλιομετρική θέση 5+500 έως 9+000, τμήμα Β”, ήτοι στο τμήμα της υπόψη παλαιάς εθνικής οδού “από τον οικισμό Νέας Ζωής έως λίγο πριν τον αυχένα του Αγίου Σωτήρος”, το οποίο “ευθύνεται για τους περισσότερους [από τους είκοσι τρεις] θανάτους στην περιοχή της Μάνδρας” λόγω της θεομηνίας της 15^{ης}.11.2017, όπως βεβαιώνει η αιτούσα στο με α.π. 834899/30.10.2020 συμπληρωματικό της έγγραφο.

Περαιτέρω, με το ανωτέρω συμπληρωματικό της έγγραφο, η αιτούσα αναθέτουσα αρχή διευκρίνισε ότι το προς ανάθεση έργο “αφορά ... στην ασφαλή αποκατάσταση της κυκλοφορίας στην Παλαιά Εθνική Οδό Αθηνών – Θηβών (εφεξής Π.Ε.Ο.Α.Θ.). Συγκεκριμένα, περιλαμβάνονται εργασίες τροποποίησης της χάραξης για μήκος 11,06 χιλιόμετρα, από Χ.Θ. 5+085,61 έως Χ.Θ. 17+800,40. Για το τμήμα από Χ.Θ. 11+780 έως Χ.Θ. 13+620, ακολουθείται η παλαιά χάραξη, καθώς δεν κατέστη, μέχρι σήμερα, δυνατόν να εγκριθούν περιβαλλοντικοί όροι τροποποίησης της χάραξης, ... Επίσης, περιλαμβάνονται οι συναρμογές με την υφιστάμενη Π.Ε.Ο.Α.Θ. στη Χ.Θ. 11+780, για περίπου 170 m και στη Χ.Θ. 13+360, για περίπου 260m. Πέραν της αρτηρίας, στο ... έργο προβλέπεται παράπλευρο και κάθετο οδικό δίκτυο για την εξασφάλιση πρόσβασης στις παρόδιες ιδιοκτησίες και την αποκατάσταση της σύνδεσης με το υφιστάμενο τοπικό δίκτυο. [...] Τέλος, στο αντικείμενο του έργου περιλαμβάνεται αναδάσωση στη θέση «Φίχτι» Μάνδρας, σε έκταση εμβαδού 408 στρεμμάτων περίπου. ....”

Συνεπώς, λαμβανομένων υπόψη και των διευκρινίσεων επί του αντικειμένου του προς ανάθεση έργου τις οποίες υπέβαλε η αιτούσα με το από 23.11.2020 συμπληρωματικό της υπόμνημα και δεδομένου ότι, όπως βεβαιώνει η αιτούσα στο από 6.8.2020 εξεταζόμενο αίτημά της, η μελέτη του υπόψη έργου έχει τίτλο «Μελέτη τροποποίησης της Π.Ε.Ο. Αθηνών Θηβών στο Χ.Θ. 5+500 και για μήκος 3,5χλμ και επικαιροποίηση της Οριστικής Μελέτης Οδοποιίας και των υποστηρικτικών αυτής μελετών από Χ.Θ. 9+984,05 έως Χ.Θ. 17+727», διαπιστώνεται ότι το προς ανάθεση έργο οδοποιίας αφορά κατά κύριο λόγο στην εκτέλεση εργασιών τροποποίησης ή/και διαπλάτυνσης – βελτίωσης της χάραξης της παλαιάς εθνικής οδού Αθηνών – Θηβών για το ανωτέρω τμήμα της μήκους περίπου 11 χλμ. από τη Χ.Θ. 5+085,61 έως τη Χ.Θ. 17+800,40, στο οποίο δεν περιλαμβάνεται το τμήμα από Χ.Θ. 11+780 έως Χ.Θ. 13+620 της εν λόγω εθνικής οδού για το οποίο ακολουθείται η παλαιά χάραξη, λόγω του ότι δεν κατέστη δυνατή μέχρι σήμερα η έγκριση περιβαλλοντικών όρων για την τροποποίηση της χάραξης αυτού.

Όπως αναφέρει δε η αιτούσα στο από 23.11.2020 συμπληρωματικό της υπόμνημα με α.π. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 6594/23.11.2020, “η προβλεπόμενη από τα τεύχη ημερομηνία περαίωσης του έργου είναι 24 μήνες για τη συνολική προθεσμία και αποκλειστική προθεσμία 10 μηνών από την υπογραφή της σύμβασης να παραδοθεί σε κυκλοφορία το τμήμα από περίπου Χ.Θ. 5+000 έως Χ.Θ. 8+500, που είναι πριν την Αγ. Σωτήρα, και είναι το τμήμα που έγιναν οι μεγάλες καταστροφές (τμήμα Β της μελέτης)”.

Η επικαλούμενη από την αιτούσα κατεπείγουσα ανάγκη, προς θεραπεία της οποίας σκοπείται η ανάθεση του έργου του εξεταζόμενου αιτήματος, έγκειται στο “να αποφευχθούν οι πολλαπλές διασταυρώσεις της Π.Ε.Ο. με το ρέμα Σούρες λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες όπως αυτές διαμορφώθηκαν μετά τη θεομηνία του 11/2017 και τα πλημμυρικά φαινόμενα που παρατηρήθηκαν τον 9/2018 και τον 11/2019” προκειμένου για την πλήρη απεμπλοκή του επίμαχου τμήματος της ως άνω παλαιάς εθνικής οδού από το ρέμα “με εξαίρεση μόνο δύο γεφυρώσεις στην αρχή του τμήματος και στο τέλος αυτού, στη θέση όπου το «Σκυλόρεμα» συμβάλει στο ρέμα «Σούρες»” ώστε “η βελτιωμένη πια οδός .. ανεξαρτητοποιείται από οποιαδήποτε ακραία πλημμυρική συμπεριφορά του ρέματος και .. αποφεύγεται οριστικά η πιθανότητα καταστροφής του έργου και η συνεπακόλουθη ίσως απώλεια ανθρώπινων ζωών.”

Σημειωτέον ότι, όπως βεβαιώνει η αιτούσα στο από 23.11.2020 συμπληρωματικό της υπόμνημα (βλ. ανωτέρω υπό σελ. 17 – 19 της παρούσας), ήδη από τα μέσα Δεκεμβρίου 2015 είχε ξεκινήσει τη διαδικασία επικαιροποίησης της μελέτης του έργου «*Βελτίωση χάραξης και διαπλάτυνση της Παλαιάς Εθνικής Οδού Αθηνών – Θηβών στο τμήμα Μάνδρα – Οινόη (από τη Χ.Θ. 0+000 έως τη Χ.Θ. 17+727,09)*», προκειμένου για τη “*βελτίωση των γεωμετρικών χαρακτηριστικών της υφιστάμενης Π.Ε.Ο., ... αναβάθμιση της κυκλοφοριακής της ικανότητας και ... βελτίωση της οδικής ασφάλειας χωρίς όμως να διαφοροποιείται πολύ από την υπάρχουσα οδό και την γενική της πορεία, ώστε να εναρμονίζεται με το φυσικό περιβάλλον*”, επικαιροποίηση η οποία ολοκληρώθηκε την 1.2.2017 και η οποία προέβλεπε την οριοθέτηση - διευθέτηση του ρέματος Σούρες.

Πλην όμως, μετά την εκδήλωση της θεομηνίας της 15^{ης}.11.2017 στη Μάνδρα Αττικής, και “*λόγω της ανάγκης για άμεση αποκατάσταση του κατεστραμμένου πια οδικού δικτύου*”, προτάθηκε από την αρμόδια Υπηρεσία της αιτούσας (Διεύθυνση Τεχνικών Έργων Περιφέρειας Αττικής) η λύση της πλήρους απεμπλοκής του επίμαχου τμήματος της παλαιάς εθνικής οδού Αθηνών – Θηβών από τις πολλαπλές διασταυρώσεις με το ρέμα Σούρες, βάσει της οποίας, όπως βεβαιώνει η αιτούσα, “*προέκυψε η ανάγκη ενός εκτενούς μελετητικού αντικειμένου αφενός με την τροποποίηση της χάραξης της ΠΕΟΑΘ από τη Χ.Θ. 5+500 έως τη Χ.Θ. 9+000 περίπου και αφετέρου με την τροποποίηση της μελέτης μεταξύ των Χ.Θ. 9+854,05 και Χ.Θ. 17+727 .. λαμβάνοντας υπόψη τα νέα δεδομένα*” όπως αυτά διαμορφώθηκαν μετά την ως άνω θεομηνία.

Βασικά προαπαιτούμενα της έναρξης της διαδικασίας ανάθεσης της εξεταζόμενης δημόσιας σύμβασης έργου ήταν τα εξής:

- Η σύνθετη μελέτη του προς ανάθεση έργου υπό τον τίτλο «*Μελέτη τροποποίησης της Π.Ε.Ο. Αθηνών Θηβών στο Χ.Θ. 5+500 και για μήκος 3,5χλμ και επικαιροποίηση της Οριστικής Μελέτης Οδοποιίας και των υποστηρικτικών αυτής μελετών από Χ.Θ. 9+984,05 έως Χ.Θ. 17+727*», η οποία αποτελείται από οριστική μελέτη οδοποιίας, μελέτη σήμανσης και ασφάλισης οδικών έργων, περιβαλλοντική μελέτη, γεωτεχνική μελέτη, προμελέτη και οριστική μελέτη τεχνικών, οριστική μελέτη υδραυλικών έργων, μελέτη Σ.Α.Υ.-Φ.Α.Υ., τευχών δημοπράτησης και οριστική μελέτη Η/Μ εγκαταστάσεων, εγκρίθηκε από την αρμόδια Υπηρεσία της αιτούσας την 27.5.2020, και συγκεκριμένα με τη με α.π. 339670/27.05.2020 (ΑΔΑ: 60ΘΕ7Λ7-7ΓΗ) απόφαση έγκρισης των ως άνω επιμέρους μελετών της για τα τμήματα: α) από Χ.Θ. 5+085,61 έως Χ.Θ. 11+780, β) τη συναρμογή με την υφιστάμενη ΠΕΟΑΘ από Χ.Θ. 11+780 και για περίπου 170μ , γ) τη συναρμογή με την υφιστάμενη ΠΕΟΑΘ από Χ.Θ. 13+360 και για περίπου 260μ και δ) από Χ.Θ. 13+620 έως Χ.Θ. 17+800, παραλήφθηκε δε την 29.7.2020, και συγκεκριμένα με τη με α.π. 554146/29.07.2020 απόφαση έγκρισης 1^{ης} τμηματικής παραλαβής των ως άνω επιμέρους μελετών της για τα ως άνω τμήματα.

- Η χρηματοδότηση του προς ανάθεση έργου εξασφαλίσθηκε την 11.12.2019 με την ένταξή του στο Πρόγραμμα Εκτελεστέων Έργων της Περιφέρειας Αττικής για το οικονομικό έτος 2020 με προϋπολογισμό 50.000.000€ δυνάμει της 328/2019 (ΑΔΑ: 6ΗΨ87Λ7-ΔΛΤ) απόφασης του Περιφερειακού Συμβουλίου της Περιφέρειας Αττικής.

- Προηγουμένως, το προς ανάθεση έργο είχε λάβει έγκριση περιβαλλοντικών όρων την 13.9.2019, και συγκεκριμένα με τη με α.π. 88755/3946/13.9.2019 (ΑΔΑ: ΩΕ87ΟΡ1Κ-21Δ) απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής περί της τροποποίησης της με αρ. 141011/10.10.2005 ΚΥΑ (με την οποία είχαν εγκριθεί οι περιβαλλοντικοί όροι για τη βελτίωση της χάραξης και τη διαπλάτυνση του τμήματος Μάνδρας Ερυθρών της Παλαιάς Εθνικής Οδού Αθηνών – Θηβών στο Νομό Δυτικής Αττικής, ως η ανωτέρω ΚΥΑ τροποποιήθηκε με τις με αρ. πρωτ. οικ. 125730/26.01.2007 και οικ. 129837/06.09.2010 ΚΥΑ και με τη με αρ. πρωτ. 17805/1118/05.03.2018 απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής) για το τμήμα από τη Χ.Θ. 5+085,61 έως τη Χ.Θ. 17+727.

Όσον αφορά στα μέχρι σήμερα υλοποιημένα έργα για την εξάλειψη του πλημμυρικού κινδύνου στην περιοχή εκτέλεσης του προς ανάθεση έργου, η αιτούσα, με το από 30.10.2020 συμπληρωματικό της έγγραφο, επικαλείται το ολοκληρωθέν ως προς την κατασκευή του την 20^η.12.2018 τμήμα Β' (“*από τη Νέα Ζωή Μάνδρας έως Αγία Σωτηρία*”) του έργου υπό τον τίτλο «*Βελτίωση χάραξης και διαπλάτυνση*

της Π.Ε.Ο. Αθηνών – Θηβών στο τμήμα Μάνδρα - Οινόη (από χ.θ. 0+000 έως χ.θ. 5+085,61) & αποκατάσταση των φθορών της υφιστάμενης Π.Ε.Ο. στο τμήμα από Νέα Ζωή Μάνδρας έως Αγία Σωτηρία (από χ.θ. 5+500 έως χ.θ. 9+000)», το οποίο "περιλαμβάνει την επισκευή των βλαβών που υπέστη η υφιστάμενη Π.Ε.Ο.Α.Θ. από τα ακραία πλημμυρικά φαινόμενα της 15-11-2017 και συγκεκριμένα: i. Αποκατάσταση των βλαβών με ενιαία επιφάνεια αντιολισθηρού τάπητα σε όλο το μήκος και πλάτος επέμβασης της οδού. ii. Κατασκευή τοιχίων αντιστήριξης συνολικού μήκους περίπου 1,6 χλμ. για την προστασία της οδού στα τμήματα που οδεύει παράλληλα με το ρέμα Σούρες".

Πλην όμως, όπως βεβαιώνει η αιτούσα στο ως άνω συμπληρωματικό της έγγραφο, "οι παρεμβάσεις στο Τμήμα Β' [εννοείται του έργου υπό τον τίτλο «Βελτίωση χάραξης και δια πλάτυνση της Π.Ε.Ο. Αθηνών – Θηβών στο τμήμα Μάνδρα - Οινόη (από χ.θ. 0+000 έως χ.θ. 5+085,61) & αποκατάσταση των φθορών της υφιστάμενης Π.Ε.Ο. στο τμήμα από Νέα Ζωή Μάνδρας έως Αγία Σωτηρία (από χ.θ. 5+500 έως χ.θ. 9+000)] αποτελούν προσωρινά μέτρα, με τα οποία αποκαταστάθηκε προσωρινά η κυκλοφορία και σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να θεωρηθούν ως μέτρα αποκατάστασης της Π.Ε.Ο.Α.Θ. στη εν λόγω περιοχή, καθώς με αυτά δεν θεραπεύεται καμία εκ των γενεσιουργών αιτιών πρόκλησης των βλαβών – καταστροφών από πλημμυρικά φαινόμενα, αντίστοιχα αυτών της 15ης Νοεμβρίου 2017 (...), πολλώ δε μάλλον που δεν έχουν ολοκληρωθεί τα αντιπλημμυρικά έργα της περιοχής (υπολείπεται η υλοποίηση των έργων ανάσχεσης των ρεμάτων ανάντη της πόλεως της Μάνδρας). Επομένως, σε πλημμύρα παρόμοια αυτής της 15ης Νοεμβρίου 2017, θα προκληθούν εκ νέου αντίστοιχες βλάβες στην Π.Ε.Ο.Α.Θ. και ενδεχομένως απώλεια ανθρώπινων ζωών (ο κυκλοφοριακός φόρτος της Π.Ε.Ο.Α.Θ. είναι σημαντικός), οικονομικές επιπτώσεις κτλ. Τα ανωτέρω καθιστούν το έργο όχι μόνο επιβεβλημένο, αλλά και κατεπείγον, καθώς με αυτό καλύπτονται οι άμεσες ανάγκες προστασίας της Π.Ε.Ο.Α.Θ."

Περαιτέρω, η αιτούσα αναθέτουσα αρχή συνδέει την κατά τα ανωτέρω επικαλούμενη κατεπείγουσα ανάγκη, κατά κύριο λόγο, με την ανάγκη συνολικής και άμεσης αντιμετώπισης των συνεπειών των προαναφερομένων πλημμυρικών φαινομένων στην πληγείσα περιοχή της Μάνδρας Αττικής, καθώς, όπως αναφέρει στο από 6.8.2020 αίτημά της, το προς ανάθεση έργο "σε συνδυασμό με τα δύο άλλα έργα που εκτελεί η Περιφέρεια Αττικής στην περιοχή, 1. Ανακατασκευή του πρώτου τμήματος της οδού από τη Χ.Θ. 0+000 έως τη Χ.Θ. 5+500 και 2. Εκτροπή του Χειμάρρου Αγίας Αικατερίνης και διευθέτηση του χειμάρρου Σούρες, συμπληρώνει το πλαίσιο μιας ολιστικής άμεσης επέμβασης στην περιοχή με συνδυασμό αντιπλημμυρικής προστασίας της περιοχής και προστασία των έργων υποδομής (οδικά έργα) με αποτέλεσμα την προστασία των ανθρώπινων ζωών και του δημοσίου συμφέροντος".

Διαφαιίνεται, δηλαδή, ότι το προς ανάθεση έργο τελεί σε συνέργεια με τα δύο ως άνω αντιπλημμυρικά έργα της αιτούσας και συγκεκριμένα α) με το έργο ανακατασκευής του πρώτου τμήματος της υπόψη οδού από τη Χ.Θ. 0+000 έως τη Χ.Θ. 5+500 (πρόκειται για το τμήμα Α' [από Χ.Θ. 0+000 έως Χ.Θ. 5+085,61] του έργου «Βελτίωση χάραξης και δια πλάτυνση της Π.Ε.Ο. Αθηνών – Θηβών στο τμήμα Μάνδρα - Οινόη (από χ.θ. 0+000 έως χ.θ. 5+085,61) & αποκατάσταση των φθορών της υφιστάμενης Π.Ε.Ο. στο τμήμα από Νέα Ζωή Μάνδρας έως Αγία Σωτηρία (από χ.θ. 5+500 έως χ.θ. 9+000)», το οποίο περαιώθηκε στις 30.9.2020, όπως βεβαιώνει η αιτούσα στο από 23.11.2020 συμπληρωματικό της υπόμνημα, και β) με το έργο της εκτροπής του χειμάρρου Αγίας Αικατερίνης και διευθέτησης του χειμάρρου Σούρες, το οποίο, όπως διευκρινίσθηκε με το από 23.11.2020 συμπληρωματικό υπόμνημα της αιτούσας, έχει προβλεπόμενη ημερομηνία περάτωσης την 30^η.10.2020.

Συναφώς επισημαίνεται, όπως βεβαιώνει η αιτούσα στο από 23.11.2020 συμπληρωματικό της υπόμνημα ότι "εκκρεμεί η ανάθεση της μελέτης "Οριοθέτηση, διευθέτηση και έργα ανάσχεσης ρεμάτων Σούρες και Αγίας Αικατερίνης ανάντη πόλεως Μάνδρας" που προκηρύχτηκε από την Περιφέρεια Αττικής/Δ/νση Έργων Αντιπλημμυρικής Προστασίας (Παν, Τσαλδάρη 15), με ημερομηνία υποβολής προσφορών την 29.11.2019, και η οποία βρίσκεται ακόμη σε διαγωνιστική διαδικασία" [συναφώς βλ. απόφαση Δ18/13.3.2019 για τη μη παροχή της σύμφωνης γνώμης της Αρχής στο αίτημα της Περιφέρειας Αττικής για την ανάθεση με διαπραγμάτευση από την ίδια της δημόσιας σύμβασης εκπόνησης της ανωτέρω μελέτης υπό τις ίδιες με τις εξεταζόμενες απρόβλεπτες περιστάσεις].

Επιπρόσθετα, η αιτούσα συνδέει τον κατεπείγοντα χαρακτήρα της επικαλούμενης ανάγκης απεμπλοκής του επίμαχου τμήματος των 11 περίπου χλμ. της παλαιάς εθνικής οδού Αθηνών - Θηβών από το ρέμα Σούρες με το γεγονός ότι η Δημοτική Ενότητα Μάνδρας του Δήμου Μάνδρας-Ειδυλλίας της Περιφερειακής Ενότητας Δυτικής Αττικής της Περιφέρειας Αττικής, στην περιοχή της οποίας έλαβαν χώρα τα ως άνω πλημμυρικά φαινόμενα και η οποία κηρύχθηκε σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας με τις υπ' αριθμ. 8093/2017, 3487/2018, 8266/2018, 3610/2019 και 7992/2019 αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας, συνεχίζει να τελεί στην ίδια ως άνω κατάσταση έως και την 15^η.11.2020 δυνάμει της υπ' αριθμ. 3047/11.5.2020 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας, πλην όμως σημειώνεται ότι κατά την υποβολή του εξεταζόμενου αιτήματος ήταν γνωστό στην αιτούσα ότι *“μετά το πέρας του καθορισθέντος χρόνου, θα γίνει, δίχως νέο έγγραφο, άρση της παραπάνω κατάστασης Έκτακτης Ανάγκης Πολιτικής Προστασίας”*, όπως ορίστηκε στην εν ανωτέρω (από 11.5.2020) απόφαση του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας.

Τέλος, η αιτούσα επιχειρεί να αιτιολογήσει τον κατεπείγοντα χαρακτήρα της σκοπούμενης διαδικασίας ανάθεσης του υπόψη έργου αφενός επικαλούμενη το ότι *“η προκήρυξη του διαγωνισμού του έργου με την προσφυγή σε ανοιχτή διαδικασία ή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης με δημοσίευση ενέχει τον κίνδυνο της καθυστέρησης λόγω πιθανών προσφυγών μεταξύ των διαγωνιζομένων. Αυτό θα είχε σαν αποτέλεσμα την καθυστέρηση της εκτέλεσης των εργασιών του έργου με πιθανές κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις”*, αφετέρου επικαλούμενη το ότι *“η τήρηση του οικονομικού και χρονικού προγραμματισμού των εκτελουμένων εργασιών του έργου είναι υψηλής προτεραιότητας, δεδομένων των περιορισμών που τίθενται από τους φορείς χρηματοδότησης, τόσο ως προς το ύψος αυτής όσο και ως προς τον χρόνο απορρόφησής της, καθώς και των καταστροφών που έχουν λάβει χώρα στην περιοχή”*.

Ως προς τον πρώτο ως άνω ισχυρισμό της αιτούσας, θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο (επικαλούμενος κατ' αόριστο τρόπο) χρονοβόρος – ενδεχομένως - χαρακτήρας των διαγωνισμών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων έργων λόγω της υποβολής προσφυγών εκ μέρους των συμμετεχόντων σε διαδικασία κατόπιν δημοσίευσης δεν αποτελεί επιχείρημα υπέρ της προσφυγής της αιτούσας στην απευθείας ανάθεση της εξεταζόμενης σύμβασης έναντι της ανάθεσής της διά ανοικτής ή κλειστής διαγωνιστικής διαδικασίας, με τις οποίες εξασφαλίζεται κατά τεκμήριο μεγαλύτερος βαθμός ανταγωνισμού προς όφελος του δημοσίου συμφέροντος (πρβλ. και Κατευθυντήρια Οδηγία 1/2013 (ΑΔΑ: ΒΙ6ΜΟΞΤΒ-ΔΚΦ) της Αρχής, αναρτημένη στο www.eaadhsy.gr, όπου υπό σελ. 19 αναφέρεται ότι: *“η τήρηση χρονοβόρων, ενδεχομένως, διαδικασιών διενέργειας διαγωνισμών, εξαιτίας της υποβολής προσφυγών και αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων εκ μέρους των συμμετεχόντων σε διαγωνισμό, δε συνιστά απρόβλεπτη περίσταση καθιστάμενης ούτως επείγουσας της ανάγκης προσφυγής στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης”*).

Ως προς το δεύτερο ως άνω ισχυρισμό της αιτούσας, και ενόψει του ότι, όπως βεβαιώνει η ίδια στο από 30.10.2020 ως άνω συμπληρωματικό έγγραφό της, *“έχει υποβληθεί αίτημα χρηματοδότησης στο πλαίσιο της πρόσκλησης ΑΠ 1188/27-04-2020 της ΕΥΔΕΠ Περιφέρειας Αττικής και αναμένεται έκδοση σχετικής απόφασης το προσεχές διάστημα”*, συνεκτιμουμένου δε και του γεγονότος ότι τέτοια απόφαση ένταξης δεν έχει προσκομισθεί στην Αρχή έως σήμερα, είναι σαφές ότι - κατά την παρούσα χρονική στιγμή εξέτασης του αιτήματος - δεν δύναται να θεωρηθεί ότι το υπόψη έργο τελεί σε καθεστώς συγχρηματοδότησης από την ΕΕ και, συνεπώς, δεν δύναται να θεωρηθεί ως βάσιμος ο προβαλλόμενος ισχυρισμός της αιτούσας περί του ότι κατά την παρούσα χρονική στιγμή συντρέχουν λόγοι ταχείας απορρόφησης ενωσιακών πόρων που επιβάλλουν την κατεπείγουσα ανάθεση της υπόψη δημόσιας σύμβασης (πρβλ. και τα διαλαμβανόμενα υπό σελ. 23 του Πρακτικού Οδηγού Προσυμβατικού Ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, αναρτημένου στην ιστοσελίδα <https://www.elsyn.gr>, βάσει των οποίων κατά τον προσυμβατικό έλεγχο ενός δημοσίου έργου από το Ελ. Συν., και αναφορικά με το ζήτημα της εξασφάλισης της οικείας χρηματοδότησης, *“πρέπει να προκύπτει η ένταξη του έργου στο τεχνικό πρόγραμμα του δήμου ... ενώ στις περιπτώσεις των συγχρηματοδοτούμενων από κοινοτικούς πόρους έργων απαιτείται η απόφαση ένταξης σε κοινοτικό πρόγραμμα, καθώς και η απόφαση ένταξης του έργου στον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων”*).

Πολλώ δε μάλλον ο ανωτέρω ισχυρισμός της αιτούσας δεν δύναται να θεωρηθεί ως βάσιμος ενόψει του ότι η ένταξη μίας δημόσιας σύμβασης σε καθεστώς συγχρηματοδότησης από την Ε.Ε. και η συνακόλουθη ανάγκη της απορρόφησης ενωσιακών πόρων βάσει συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος υλοποίησης μίας τέτοιας σύμβασης αποτελεί επιλογή της αναθέτουσας αρχής, εφόσον συντρέχει έλλειψη διαθέσιμων εθνικών πόρων για την υλοποίηση της σύμβασης, η οποία δεν συνδέεται με την έννοια του απρόβλεπτου και του κατεπείγοντος και, ως εκ τούτου, δεν δύναται να στοιχειοθετεί επιχείρημα υπέρ της κατεπείγουσας ανάθεσης τέτοιου τύπου συμβάσεων με εξαιρετικές διαδικασίες, μεταξύ των οποίων και η σκοπούμενη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης κατά το εξεταζόμενο αίτημα (πρβλ. και αναρτημένη στο www.eaadhsy.gr Κατευθυντήρια Οδηγία 1/2013 (ΑΔΑ: ΒΙ6ΜΟΞΤΒ-ΔΚΦ) της Αρχής, όπου (υπό σελ. 19) αναφέρεται ότι: “.. Επίσης δεν στοιχειοθετεί απρόβλεπτο γεγονός η εκτέλεση έργου κατά τμήματα στην διάρκεια περισσότερων ετών, λόγω μη ύπαρξης διαθέσιμων πόρων. Αντίθετα αυτό αποτελεί ένα οργανωτικό σχήμα που δικαιούται να επιλέξει η αναθέτουσα αρχή, αλλά δεν συνδέεται με τις έννοιες του απρόβλεπτου και του κατεπείγοντος.”).

Αναμφισβήτητα, οι πλέον επιτακτικές ανάγκες για την πρόληψη και αντιμετώπιση των πλημμυρικών φαινομένων θα πρέπει να καλύπτονται άμεσα κατά το ταχύτερο δυνατόν. Ωστόσο, θα πρέπει να αξιολογείται κατά περίπτωση εάν η κάλυψη των εν λόγω επιτακτικών αναγκών των αναθετουσών αρχών έχει ως συνέπεια την αδυναμία τήρησης ακόμα και των πολύ σύντομων προθεσμιών της επισπευσμένης ανοικτής διαδικασίας¹² του άρθ. 27 παρ. 3 ν. 4412/2016 ή της επισπευσμένης κλειστής διαδικασίας του άρθρου 28 παρ. 7 ν. 4412/2016.

Εξάλλου, όπως έχει κρίνει και η Αρχή (βλ. ενδεικτικά απόφαση Δ18/13.03.2019), η εξαίρεση λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε απρόβλεπτες περιστάσεις δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως επιχείρημα για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων για τις οποίες απαιτείται περισσότερος χρόνος απ’ ό,τι θα είχε απαιτηθεί αν είχε εφαρμοσθεί διαφανής - ανοικτή ή κλειστή - διαδικασία, συμπεριλαμβανομένης της επισπευσμένης διαδικασίας.

Εν προκειμένω, παρόλο που με την παρούσα δεν αμφισβητείται η σκοπιμότητα ή η ανάγκη άμεσης έναρξης της διαδικασίας ανάθεσης της υπό κρίση δημόσιας σύμβασης έργου, πλην όμως, λαμβανομένης υπόψη και της νομολογίας του Δ.Ε.Ε., βλ. συγκεκριμένα απόφαση C-107/92 (σκέψεις 9 και 13), η οποία αναφέρεται στη σελ. 20 της Κατευθυντήριας Οδηγίας υπ’ αριθμ. 1/2013 της Αρχής και σύμφωνα με την οποία κρίθηκε ότι δεν συνέτρεχε κατεπείγον γιατί μεσολάβησαν τρεις μήνες από τη γνώση της συνδρομής του απρόβλεπτου γεγονότος μέχρι τη διενέργεια της διαπραγμάτευσης από την

---

¹² βλ. σχετικά και Ανακοίνωση COM (2015)454 final της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις σε σχέση με την τρέχουσα κρίση του αύλου, με βάση την οποία οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει, πρώτον, να εξετάζουν κάθε δυνατότητα σύντμησης των προθεσμιών με τη χρήση επισπευσμένης διαδικασίας και αν οι λύσεις αυτές δεν επιτρέπουν επαρκώς ταχεία παροχή προμηθειών και υπηρεσιών, μπορεί να εξεταστεί το ενδεχόμενο χρήσης της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση.

Για παράδειγμα, στην ανοικτή διαδικασία επιτρέπεται, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 27 παρ. 3 ν. 4412/2016, συντεταγμένη προθεσμία παραλαβής προσφορών 15 ημερών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης της σύμβασης, μόνον σε περίπτωση που επείγουσα κατάσταση δεόντως τεκμηριωμένη από την αναθέτουσα αρχή καθιστά αδύνατη την τήρηση της ελάχιστης προθεσμίας που προβλέπεται στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθ. 27, ήτοι των 35 ημερών από την ημερομηνία αποστολής στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης της οικείας προκήρυξης σύμβασης. Για τη δε κλειστή διαδικασία, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 28 ν. 4412/2016, επιτρέπονται συντεταγμένες προθεσμίες: 15 ημερών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης για την παραλαβή των αιτήσεων συμμετοχής και 10 ημερών από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών για την παραλαβή των προσφορών, όταν δεόντως αιτιολογημένη επείγουσα ανάγκη καθιστά αδύνατη την τήρηση των προθεσμιών του ανωτέρω άρθρου.

αναθέτουσα αρχή, διαπιστώνεται ότι το εξεταζόμενο αίτημα της 6^{ης}.8.2020, συνεπώς και η έναρξη της σκοπούμενης διαδικασίας διαπραγμάτευσης η οποία υπόκειται στην προηγούμενη έκδοση σύμφωνης γνώμης της Αρχής επί του ως άνω αιτήματος, δεν παρουσιάζει - αντικειμενικά - χρονική εγγύτητα προς την ημερομηνία εκδήλωσης της γενεσιουργού της κατεπείγουσας ανάγκης απρόβλεπτης περιστασης και συγκεκριμένα προς την ημερομηνία εκδήλωσης των ακραίων πλημμυρικών φαινομένων της 15^{ης}.11.2017 στην περιοχή της Μάνδρας Αττικής (πρβλ. και τα κριθέντα σχετικώς στη Δ18/13.3.2019 απόφαση της Αρχής, βλ. ανωτέρω υπό υποσημείωση 12 στη σελ. 29 της παρούσας).

Και τούτο παρά του εκ του αντιθέτου προβαλλομένου ισχυρισμού της αιτούσας, η οποία με το από 30.10.2020 συμπληρωματικό της έγγραφο ισχυρίζεται ότι από το ιστορικό της κρινόμενης υπόθεσης "προκύπτει και η χρονική εγγύτητα μεταξύ του απρόβλεπτου γεγονότος και της έναρξης της διαδικασίας διαπραγμάτευσης δεδομένου ότι οι προπαρασκευαστικές ενέργειες προκειμένου να καταστεί δυνατή περαιώθηκαν στις 29.7.2020 με την παραλαβή των αναγκαίων μελετών" και "άμεσα μετά την παραλαβή των μελετών και την ωρίμανση του έργου υπεβλήθη εντός οκτώ (8) ημερών αίτημα στην Αρχή σας για παροχή σύμφωνης γνώμης", καθώς "η χρονική εγγύτητα δεν εξαρτάται μόνο από αυτό καθ' αυτό το απρόβλεπτο γεγονός, αλλά συναρτάται και με τις ενέργειες που έγιναν το χρονικό διάστημα από την επέλευση του απρόβλεπτου γεγονότος έως και τη δυνατότητα δημοπράτησης του έργου. Εν προκειμένω από 17.11.2017 έως και σήμερα η Περιφέρεια Αττικής κατέβαλε κάθε δυνατή προσπάθεια, χωρίς κανένα κενό χρονικό διάστημα, για την δημιουργία των συνθηκών που θα επέτρεπαν την δημοπράτηση του έργου και την άμεση εκτέλεσή του".

Σε κάθε δε περίπτωση, επισημαίνεται ότι από τα στοιχεία του υποβληθέντος φακέλου (βλ. κατωτέρω τα υπό προϋπόθεση (iv) αναφερόμενα υπό σελ. 37 επ. της παρούσας) δεν φαίνεται να αιτιολογείται επαρκώς ο ισχυρισμός της αιτούσας περί της μη ύπαρξης ευθύνης της ως προς το ιδιαίτερα μεγάλο χρονικό διάστημα των τριάντα δύο (32) και πλέον μηνών που μεσολάβησε από την ημερομηνία εκδήλωσης της θεομηνίας της 15^{ης}.11.2017 στη Μάνδρα Αττικής έως την ημερομηνία (29.7.2020) της παραλαβής της μελέτης του προς ανάθεση έργου, προ της οποίας δεν ήταν εκ του νόμου δυνατή η έναρξη της υπόψη διαδικασίας ανάθεσης.

Συνεπώς, με βάση τα προεκτεθέντα, δεν φαίνεται να αιτιολογείται επαρκώς ο ισχυρισμός της αιτούσας περί του ότι η ανάθεση της εξεταζόμενης σύμβασης προς θεραπεία της επικαλούμενης κατεπείγουσας ανάγκης δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιβάλλουν οι τακτικές διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένης της επισπευσμένης ανοικτής διαγωνιστικής διαδικασίας του άρθρου 27 παρ. 3 ν. 4412/2016 με χρήση συντετμημένης προθεσμίας παραλαβής προσφορών 15 ημερών από την ημερομηνία αποστολής της οικείας προκήρυξης σύμβασης στην Ε.Ε.Ε., η οποία αποτελεί διαδικασία που πιθανόν να προσελκύσει, υπό συνθήκες μεγαλύτερης διαφάνειας, μεγαλύτερο αριθμό ενδιαφερομένων εργοληπτών στο πλαίσιο της ανάπτυξης ανταγωνισμού (πρβλ. και τα κριθέντα υπό σελ. 21 επ. της απόφασης Δ18/13.3.2019 της Αρχής για τη μη παροχή της σύμφωνης γνώμης της σε αίτημα της Περιφέρειας Αττικής για την ανάθεση με διαπραγμάτευση από την ίδια της δημόσιας σύμβασης εκπόνησης της μελέτης οριοθέτησης, διευθέτησης και έργων ανάσχεσης ρεμάτων Σούρες και Αγ. Αικατερίνης ανάντι πόλεως Μάνδρας για λόγους κατεπείγουσας ανάγκης υπό τις ίδιες με τις εξεταζόμενες απρόβλεπτες περιστάσεις).

Πολλώ δε μάλλον η ανωτέρω διαπίστωση φαίνεται να επιτείνεται ενόψει και του χρονικού διαστήματος των τριών περίπου μηνών το οποίο μεσολάβησε προκειμένου η αιτούσα να απαντήσει – αρχικώς διά του 30.10.2020 συμπληρωματικού της εγγράφου και στη συνέχεια διά του από 23.11.2020 συμπληρωματικού της υπομνήματος - στο με α.π 4248/25.8.2020 έγγραφο της Αρχής σχετικά με την αναγκαία συμπλήρωση και παροχή διευκρινίσεων επί του υποβληθέντος ελλιπούς φακέλου του από 6.8.2020 αιτήματός της, χρονικό διάστημα κατά το οποίο η αιτούσα θα μπορούσε ενδεχομένως να είχε προβεί στη διενέργεια της προαναφερόμενης επισπευσμένης ανοικτής διαγωνιστικής διαδικασίας του άρθρου 27 παρ. 3 ν. 4412/2016.

(ii) Ως προς την ύπαρξη απρόβλεπτης περιστασης

Ως προς τη συγκεκριμένη προϋπόθεση συνδρομής της επικαλούμενης διάταξης, η αιτούσα προβάλλει τα εξής: *“Η κατεπείγουσα ανάγκη προέκυψε από γεγονότα απρόβλεπτα για την Αναθέτουσα Αρχή (θεομηνία τον Νοέμβριο του 2017 και οι έντονες βροχοπτώσεις που ακολούθησαν τον Σεπτέμβριο του 2018 και τον Νοέμβριο του 2019) και προφανώς απορρέει από απρόβλεπτη περίσταση χωρίς ευθύνη της Υπηρεσίας. Η Υπηρεσία δεν μπορούσε εκ των προτέρων να προβλέψει τη θεομηνία του 11/2017, ούτε τα έντονα πλημμυρικά φαινόμενα που παρατηρήθηκαν τον 9/2018 και τον 11/2019, αλλά ούτε και να προγραμματίσει και να προετοιμάσει μελέτες και έργα τα οποία πριν την εκδήλωση των ως άνω πλημμυρικών φαινομένων, πιθανόν και να μην απαιτούνταν. Η προαναφερθείσα θεομηνία τον 11/2017 και τα επόμενα ανωτέρω πλημμυρικά φαινόμενα, προκάλεσαν τεράστιες καταστροφές στην περιοχή της Μάντρας αποτελώντας απρόβλεπτο γεγονός κατά την έννοια του νόμου.*

Εν προκειμένω, με βάση τα διαλαμβανόμενα στην παρ. 2 του από 30.10.2020 συμπληρωματικού εγγράφου της αιτούσας, όπου απαριθμούνται οι καταστροφές στην παλαιά εθνική οδό Αθηνών – Θηβών λόγω των πλημμυρών της 15^{ης}.11.2017 στη Μάνδρα Αττικής, βλ. ανωτέρω υπό σελ. 8 και 9 της παρούσας, αλλά και με βάση τη σχετική δήλωση της αιτούσας στο από 6.8.2020 έγγραφο αίτημά της περί του ότι το προς ανάθεση έργο *“αφορά σε νέα χάραξη της Παλαιάς Εθνικής Οδού Αθηνών – Θήβας σε σχέση με την εγκεκριμένη μελέτη οδοποιίας που είχε εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους, η αναγκαιότητα για το οποίο προέκυψε μετά από τις φονικές πλημμύρες της 15-11-2017 και την καταστροφή τμημάτων της υπάρχουσας οδού”*, διαφαίνεται ότι γενεσιουργός απρόβλεπτη περίσταση της επικαλούμενης κατεπείγουσας ανάγκης πρέπει να θεωρηθεί πρωτίστως η εκδήλωση των ακραίων πλημμυρικών φαινομένων της 15^{ης}.11.2017 στην περιοχή της Μάνδρας Αττικής και δευτερευόντως η μετέπειτα εκδήλωση των έντονων βροχοπτώσεων που έλαβαν χώρα στην υπόψη περιοχή κατά τον 9^ο/2018 (29 και 30.9.2018) και τον 11^ο/2019 (25.11.2019), οι οποίες όμως διαφαίνεται ότι ήταν μικρότερης έκτασης και έντασης έναντι αυτών της 15^{ης}.11.2017 (πρβλ. και σχετική διατύπωση *“... τα σε μικρότερη έκταση καιρικά φαινόμενα που συνέβησαν στις 29-09-2018 και 30-09-2018...”* υπό σελ. 20 της Δ18/13.03.2019 απόφασης της Αρχής).

(iii) Ως προς την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της απρόβλεπτης περιστασης και της επικαλούμενης από την αναθέτουσα αρχή κατεπείγουσας ανάγκης

Προκειμένου για τη συνδρομή της επικαλούμενης διάταξης του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 θα πρέπει η κατεπείγουσα ανάγκη που επικαλείται η αναθέτουσα αρχή να οφείλεται σε αυταπόδεικτα απρόβλεπτες για αυτήν περιστάσεις, με τις οποίες η ανάγκη αυτή να τελεί σε αιτιώδη συνάφεια.

Εν προκειμένω, η αιτούσα αναθέτουσα αρχή ισχυρίζεται ότι *“το εν λόγω έργο είναι απαραίτητο για την επίτευξη της απεμπλοκής του δρόμου από το ρέμα με το οποίο διασταυρώνεται η σημερινή οδός (με εξαίρεση μόνο δύο γεφυρώσεις στην αρχή του τμήματος και στο τέλος αυτού, στη θέση όπου το «Σκυλόρεμα» συμβάλει στο ρέμα «Σούρες») μετά την θεομηνία του 11/2017 και τις επόμενες έντονες βροχοπτώσεις και συνδέεται ευθέως με τα προπεριγραφέντα γεγονότα που έλαβαν χαρακτήρα θεομηνίας. Έτσι η βελτιωμένη οδός ανεξαρτητοποιείται από οποιαδήποτε ακραία πλημμυρική συμπεριφορά του ρέματος και αποφεύγεται οριστικά η πιθανότητα καταστροφής της οδού και η συνεπακόλουθη ίσως απώλεια ανθρώπινων ζωών.”*

Από τα στοιχεία του υποβληθέντος φακέλου δεν δύναται να αμφισβητηθεί ότι η επικαλούμενη κατεπείγουσα ανάγκη οφείλεται στις προκληθείσες εκτεταμένες υλικές ζημιές επί της εν λόγω παλαιάς εθνικής οδού (πρωτίστως) συνεπεία της θεομηνίας της 15^{ης}.11.2017 στην περιοχή της Μάνδρας Αττικής και (δευτερευόντως) συνεπεία των μετέπειτα έντονων βροχοπτώσεων που έλαβαν χώρα στην υπόψη περιοχή κατά τον 9^ο/2018 (29 και 30.9.2018) και τον 11^ο/2019 (25.11.2019).

(iv) Ως προς το ότι οι περιστάσεις που επικαλείται η αιτούσα αναθέτουσα αρχή για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική της ευθύνη

Όσον αφορά στη συγκεκριμένη προϋπόθεση συνδρομής της επικαλούμενης διάταξης, η αιτούσα αναθέτουσα αρχή με το από 6.8.2020 αίτημά της προέβαλε τα εξής:

“Λόγω της θεομηνίας του 11/2017 και των έντονων βροχοπτώσεων του 9/2018 και του Νοεμβρίου 2019, η περιοχή κηρύχθηκε σε κατάσταση διαρκούς έκτακτης ανάγκης με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας (τελευταία απόφαση με αρ. 3047/2020). Είναι επιτακτική και κατεπείγουσα ανάγκη να ξεκινήσουν άμεσα οι εργασίες του ανωτέρω έργου για να απομακρυνθεί το συντομότερο δυνατόν η χάραξη της οδού από το παρακείμενο σε αυτή ρέμα με το οποίο διασταυρώνεται σε αρκετά σημεία προστατεύοντας έτσι του διερχόμενους σε αυτόν, από οποιοδήποτε πιθανό μελλοντικό πλημμυρικό φαινόμενο ώστε να αποφευχθούν κατά το επιμελώς μελετημένα δυνατόν ζημιές στην ίδια την οδό και συνεπακόλουθα ίσως απώλεια ανθρώπινων ζώων. Σίγουρα, πρέπει να ληφθούν υπόψη τα νέα δεδομένα, όπως αυτά διαμορφώθηκαν μετά από την εκδήλωση των παραπάνω αιφνίδιων και καταστροφικών φαινομένων, τα οποία δεν απορρέουν από την ευθύνη της Υπηρεσίας κατά την άσκηση των καθηκόντων της.”

Και ναι μεν είναι προφανές ότι η εκδήλωση των ανωτέρω πλημμυρικών φαινομένων, τα οποία αποτελούν τις γενεσιουργούς της επικαλούμενης κατεπείγουσας ανάγκης απρόβλεπτες περιστάσεις, δεν εμπίπτει στη σφαίρα ευθύνης της αιτούσας αναθέτουσας αρχής, πλην όμως, λόγω του ομολογουμένως αρκετά μεγάλου - με βάση τα διδάγματα της κοινής πείρας - χρονικού διαστήματος των άνω των τριάντα δύο (32) μηνών το οποίο μεσολάβησε από την ημερομηνία εκδήλωσης της θεομηνίας της 15^{ης}.11.2017 στην περιοχή της Μάνδρας έως την ημερομηνία (29.7.2020) κατά την οποία εδύνατο να εκκινήσει η διαδικασία ανάθεσης του υπόψη έργου με ολοκληρωμένη (εγκεκριμένη και παραληφθείσα) μελέτη και εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους, κρίνεται σκόπιμο όπως διερευνηθεί η τυχόν προς τούτο υπαρξη ευθύνης της αιτούσας.

Συναφώς, με το με α.π. 4248/25.8.2020 έγγραφο της Αρχής ζητήθηκε από την αιτούσα όπως υποβάλλει το πλήρες ιστορικό των ενεργειών στις οποίες έχει προβεί στο πλαίσιο της αντιμετώπισης των συνεπειών του πλημμυρικού κινδύνου στην υπόψη περιοχή από τη χρονική στιγμή της επέλευσης της ως άνω θεομηνίας (15.11.2017) έως και την υποβολή στην Αρχή του από 6.8.2020 αιτήματος, με ιδιαίτερη αναφορά στις ενέργειες της αιτούσας όσον αφορά στην ολοκλήρωση της εκπόνησης της μελέτης του έργου και στην περιβαλλοντική του αδειοδότηση.

Με το δε από 30.10.2020 συμπληρωματικό της έγγραφο, η αιτούσα προέβαλε τον ισχυρισμό ότι *“η κατεπείγουσα ανάγκη εκτέλεσης του έργου δεν απορρέει σε καμία περίπτωση από υπαιτιότητα της Υπηρεσίας μας”*, παραθέτοντας - σε απάντηση του ανωτέρω εγγράφου της Αρχής - το ιστορικό των ενεργειών στις οποίες προέβησαν οι Υπηρεσίες της προκειμένου για την ωρίμανση της διαδικασίας ανάθεσης της υπόψη δημόσιας σύμβασης έργου, *“όπως λεπτομερώς αναφέρεται στην ανωτέρω παράγραφο 3”* υπό τον τίτλο *“ιστορικό των ενεργειών που προέβη ο φορέας μας από τη χρονική στιγμή επέλευσης της θεομηνίας έως σήμερα”* του ανωτέρω συμπληρωματικού της εγγράφου (βλ. ανωτέρω υπό παρ. 4, σελ. 10 – 15 της παρούσας), ενώ με το από 23.11.2020 συμπληρωματικό υπόμνημα της αρμόδιας Υπηρεσίας της αιτούσας, βλ. ανωτέρω υπό παρ. 5, σελ. 17 – 25 της παρούσας, επιχειρήθηκε η σαφής παράθεση της χρονικής αλληλουχίας των ενεργειών αυτών και η συμπλήρωση του φακέλου με νέα στοιχεία τα οποία τεκμηριώνουν, κατά τη γνώμη της αιτούσας, τον ως άνω ισχυρισμό της.

Εν προκειμένω, έχοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις¹³ του άρθρου 49 παρ. 2 περ. γ' και δ' του ν. 4412/2016, η ολοκλήρωση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης ενός δημοσίου έργου κατά τις

---

¹³ Βλ. τις εν λόγω διατάξεις του αρθ. 49 (*“Επάρκεια προϋπολογισμού, ωριμότητα, μελέτες”*) ν. 4412/2016: *“2. Ειδικά για τις δημόσιες συμβάσεις έργων και μελετών, πέραν των ανωτέρω, ισχύουν και τα ακόλουθα: [...] “γ) Για την εκτέλεση νέων έργων ..., τα οποία, λόγω της φύσης, του μεγέθους ή της έκτασης τους, είναι πιθανό να προκαλέσουν σοβαρές επιπτώσεις στο περιβάλλον ή τα οποία χωρίς μεν να προκαλούν σοβαρές επιπτώσεις, πρέπει πάντως να διέπονται για την προστασία του περιβάλλοντος από γενικές προδιαγραφές, όρους και περιορισμούς, απαιτείται η έγκριση όρων για την προστασία του περιβάλλοντος. Έγκριση όρων για την προστασία του περιβάλλοντος απαιτείται επίσης για ... την τροποποίηση ... υφιστάμενων έργων ..., που έχουν καταταγεί στις παραπάνω κατηγορίες, εφόσον επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με τις επιπτώσεις τους στο*

διατάξεις του ν. 4014/2011 και των εκτελεστικών αυτού πράξεων αποτελεί προϋπόθεση για την εκκίνηση της διαδικασίας ανάθεσης της οικείας δημόσιας σύμβασης αλλά και για την εκτέλεση της σύμβασης αυτής, επισημαίνεται, κατά πρώτον, ότι η οποιαδήποτε διαδικασία ανάθεσης του έργου του εξεταζομένου αιτήματος δεν εδύνατο να εκκινήσει προ της ολοκλήρωσης της περιβαλλοντικής του αδειοδότησης, η οποία έλαβε χώρα την 13^η.9.2019 με την έκδοση της με α.π. 88755/3946/13.9.2019 απόφασης του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής περί της τροποποίησης της με αρ. 141011/10.10.2005 ΚΥΑ (με την οποία είχαν εγκριθεί οι περιβαλλοντικοί όροι για τη βελτίωση της χάραξης και τη διαπλάτυνση του τμήματος Μάνδρας Ερυθρών της Παλαιάς Εθνικής Οδού Αθηνών – Θηβών στο Νομό Δυτικής Αττικής ως η ανωτέρω ΚΥΑ τροποποιήθηκε με τις με α.π. οικ. 125730/26.01.2007 και οικ. 129837/06.09.2010 ΚΥΑ και με τη με α.π. 17805/1118/05.03.2018 απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής) για το τμήμα από τη Χ.Θ. 5+085,61 έως τη Χ.Θ. 17+727.

Περαιτέρω, και δεδομένου ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 49 παρ. 2 περ. α' του ν. 4412/2016, *“τα δημόσια έργα κατασκευάζονται βάσει της σχετικής εγκεκριμένης μελέτης της αναθέτουσας αρχής, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στο άρθρο 50”*, επιπροσθέτως δε λαμβανομένου υπόψη ότι το προς ανάθεση σύνθετο έργο οδοποιίας δεν δύναται να ανατεθεί ως μελετοκατασκευή του άρθρου 50 ν. 4412/2016 παρά μόνον με εγκεκριμένη μελέτη σε στάδιο οριστικής, επισημαίνεται, κατά δεύτερον, ότι η οποιαδήποτε διαδικασία ανάθεσης του υπόψη έργου δεν εδύνατο να εκκινήσει προ της ολοκλήρωσης (ήτοι έγκρισης και παραλαβής¹⁴) της δημόσιας σύμβασης εκπόνησης της μελέτης του υπό τον τίτλο *«Μελέτη τροποποίησης της Παλαιάς Εθνικής Οδού Αθηνών – Θηβών στο τμήμα από Χ.Θ. 5+500 και για μήκος 3,5χλμ και επικαιροποίησης της οριστικής μελέτης οδοποιίας και των υποστηρικτικών αυτής μελετών από Χ.Θ. 9+984,05 έως Χ.Θ. 17+727»*, η οποία περατώθηκε με την παραλαβή την 29^η.7.2020 από την αρμόδια Υπηρεσία της αιτούσας των επιμέρους – από 27.5.2020 εγκεκριμένων - μελετών της, ήτοι οριστικής μελέτης οδοποιίας, μελέτης σήμανσης και ασφάλισης οδικών έργων, περιβαλλοντικής μελέτης, γεωτεχνικής μελέτης, προμελέτης και οριστικής μελέτη τεχνικών, οριστικής μελέτη υδραυλικών έργων, μελέτης Σ.Α.Υ.-Φ.Α.Υ., τευχών δημοπράτησης και οριστικής μελέτη Η/Μ εγκαταστάσεων.

Πλην όμως, κρίνεται σκόπιμο να επισημανθούν τα εξής:

Όπως προκύπτει από το δοθέν ιστορικό, βλ. ανωτέρω υπό σελ. 13 της αιτούσας, η μελέτη υπό τον τίτλο *«Μελέτη τροποποίησης της Παλαιάς Εθνικής Οδού Αθηνών – Θηβών στο τμήμα από Χ.Θ. 5+500 και για μήκος 3,5χλμ και επικαιροποίησης της οριστικής μελέτης οδοποιίας και των υποστηρικτικών αυτής μελετών από Χ.Θ. 9+984,05 έως Χ.Θ. 17+727»*, εκτιμώμενης αξίας 750.000€ χωρίς ΦΠΑ, του υπόψη έργου, η οποία *“αφορά σε νέα χάραξη σε σχέση με την εγκεκριμένη μελέτη οδοποιίας που είχε*

περιβάλλον. δ) Προϋπόθεση για την εκκίνηση της διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου είναι η ολοκλήρωση της κατά περίπτωση απαιτούμενης διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης, σύμφωνα με την σχετική νομοθεσία και ειδικότερα με τα προβλεπόμενα στο ν. 4014/2011 και στις εκτελεστικές του πράξεις”

¹⁴ Συναφώς πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι υπό το καθεστώς των εφαρμοστέων διατάξεων του άρθρου 189 (περί της έγκρισης και παραλαβής του αντικειμένου δημόσιας σύμβασης εκπόνησης μελέτης) του ν. 4412/2016, η οριστική παραλαβή του αντικειμένου δημόσιας σύμβασης εκπόνησης μελέτης, η οποία συντελείται εντός προθεσμίας *“τριών μηνών από την έγκριση πλήρων των μελετών που προβλέπονται από τη σύμβαση”* *“με απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής, μετά την έγκριση του τελευταίου, κατά τη σύμβαση, σταδίου της μελέτης και την έκδοση βεβαίωσης της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, για την περαίωση των εργασιών της σύμβασης”*, είναι διακριτή της έγκρισης των ενδιάμεσων σταδίων της μελέτης αυτής, η οποία αποτελεί και την προσωρινή παραλαβή της, η δε *“μελέτη εγκρίνεται κατά στάδιο και στο σύνολό της”* με σχετική απόφαση της διευθύνουσας (επιβλέπουσας την εκπόνηση της μελέτης) Υπηρεσίας, η οποία *“εκδίδεται υποχρεωτικά μέσα σε δύο (2) μήνες από την εμπρόθεσμη υποβολή πλήρων των στοιχείων”* της εν λόγω μελέτης.

εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους [σσ: πρόκειται για τους εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους δυνάμει της με α.π. 17805/1118/5.3.2018 ΑΕΠΟ]” και “η αναγκαιότητα της οποίας προέκυψε μετά από τις φονικές πλημμύρες της 15-11-2017 και την καταστροφή τμημάτων των οδών”, προκηρύχθηκε και ανατέθηκε από την αιτούσα με εύλογη χρονική εγγύτητα προς την εκδήλωση την 15^η.11.2017 της ως άνω επικαλούμενης απρόβλεπτης περίπτωσης.

Πιο συγκεκριμένα, την 21.12.2017 εγκρίθηκε η προσφυγή της αιτούσας σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση κατ’ άρθρο 32.2.γ’ ν.4412/2016 για την ανάθεση της ανωτέρω μελέτης, την 2.2.2018 εκκίνησε – σημειωτέον χωρίς τη λήψη της απαιτούμενης σύμφωνης γνώμης της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. - η διαδικασία διαπραγμάτευσης της αιτούσας με τα κληθέντα γραφεία μελετών, την 17.4.2018 εγκρίθηκε από την αιτούσα το πρακτικό ανάδειξης προσωρινού αναδόχου και η σχετική σύμβαση με την ανάδοχο σύμπραξη μελετητικών γραφείων υπεγράφη τελικά, κατόπιν του κατά νόμο απαιτούμενου προσυμβατικού ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, την 9^η.7.2018 με αρχικώς τεθείσα συμβατική προθεσμία περάτωσης της μελέτης την 3^η.9.2018.

Πλην όμως, σύμφωνα με το παρατεθέν υπό σελ. 14-15 της παρούσας ιστορικό, η ως άνω αρχικώς προβλεπόμενη συμβατική προθεσμία περάτωσης της μελέτης του εν θέματι έργου έλαβε τις εξής παρατάσεις: α) πέντε αλληλάλληλες παρατάσεις, και συγκεκριμένα από 2.11.2018 (όπως είχε διαμορφωθεί κατόπιν i) της από 19.10.2018 υπογραφείσας 1^{ης} συμπληρωματικής σύμβασης της υπόψη μελέτης για την εκπόνηση των πρόσθετων μελετών “που αφορούν στη βελτίωση της οδοποιίας υφιστάμενων παράπλευρων και κάθετων στην ΠΕΟ οδών για την εξασφάλιση πρόσβασης σε παρόδιους ιδιοκτήτες”, οι οποίες κρίθηκαν αναγκαίες από την αιτούσα βάσει των συγκεντρωθέντων κτηματολογικών στοιχείων, και ii) της από 10.8.2018 δοθείσας πρώτης παράτασης της ως άνω συμβατικής προθεσμίας μέχρι την 01.10.2018 “λόγω αναγκαιότητας αντίστοιχης παράτασης του χρόνου για γεωτεχνικές έρευνες και μελέτες”) μέχρι 31.10.2019, για λόγους οι οποίοι, όπως βεβαιώνει η αιτούσα, οφείλονται στην “αναμονή έγκρισης της ανανέωσης των περιβαλλοντικών όρων της μελέτης από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής” και στην αναμονή “λήψης των αδειών και της έγκρισης του δασαρχείου και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής”, ήτοι για λόγους που σχετίζονται με τη διαδικασία έκδοσης της με α.π. 88755/3946/13.9.2019 ΑΕΠΟ του προς ανάθεση έργου, με την οποία “εξαιρέθηκε από την αδειοδότηση το τμήμα της οδού από Χ.Θ. 11+780 έως Χ.Θ. 13+360, καθόσον απαιτήθηκε τροποποίηση του ρυμοτομικού σχεδίου του οικισμού ΤΙΤΑΝ”, β) μία επιπρόσθετη παράταση, από 31.10.2019 έως 13.12.2019, η οποία οφείλεται στον “απαιτούμενο χρόνο συμμόρφωσης της ήδη εκπονηθείσας μελέτης [εννοείται των επιμέρους μελετών της μελέτης του υπόψη έργου] στο διατακτικό της από 13-09-2019 Απόφασης έγκρισης της τροποποίησης της ΑΕΠΟ”, και γ) μία τελευταία παράταση, από 13.12.2019 έως 13.10.2020, η οποία οφείλεται “στον απαιτούμενο χρόνο για την οριοθέτηση του ρέματος «Λυκόρεμα» και την εκπόνηση των απαραίτητων μελετών για την έκδοση ΑΕΠΟ για την οριοθέτηση του ρέματος”.

Σημειωτέον ότι η διαδικασία οριοθέτησης και έκδοσης ΑΕΠΟ για την οριοθέτηση του ως άνω ρέματος, το οποίο διέρχεται εντός του κοινόχρηστου χώρου της ζώνης πρασίνου του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου του οικισμού ΤΙΤΑΝ, δεν υλοποιήθηκε τελικά καθώς, για λόγους συντόμευσης της ολοκλήρωσης της μελέτης υπόψη έργου, προκρίθηκε από την αιτούσα η λύση της έγκρισης και παραλαβής της μελέτης του έργου “χωρίς το τμήμα της οδού από τη Χ.Θ. Χ.Θ. 11+780 έως Χ.Θ. 13+360”, για το οποίο δεν εγκρίθηκαν περιβαλλοντικοί όροι στο πλαίσιο της με α.π. 88755/3946/13.9.2019 ΑΕΠΟ του έργου, καθώς η αιτούσα δεν προέβη τελικά στην τροποποίηση του ρυμοτομικού σχεδίου του οικισμού ΤΙΤΑΝ προς εξαίρεση συγκεκριμένης έκτασης κοινοχρήστου πρασίνου εντός σχεδίου του εν λόγω οικισμού από τη ζητούμενη περιβαλλοντική αδειοδότηση του υπόψη έργου, κατά τα κατωτέρω αναφερόμενα στην παρούσα.

Περαιτέρω, όσον αφορά στο γεγονός ότι η αιτούσα εκκίνησε τη διαδικασία της περιβαλλοντικής αδειοδότησης του υπόψη έργου μετά την παρέλευση χρονικού διαστήματος άνω των 9 μηνών από την εκδήλωση την 15^η.11.2017 της θεομηνίας στη Μάνδρα Αττικής, και συγκεκριμένα την 21^η.8.2018 με την υποβολή της σχετικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων διά του με α.π. 160549/21.8.2018 σχετικού της αιτήματος προς την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής προκειμένου για την ανανέωση –

τροποποίηση των εγκεκριμένων με την ως άνω με α.π. 17805/1118/05.03.2018 απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής περιβαλλοντικών όρων ώστε *“να συμπεριληφθούν οι βελτιώσεις χάραξης για το τμήμα της [Π.Ε.Ο.Α.Θ.] από Χ.Θ. 5+085,61 έως Χ.Θ. 17+727”* του προς ανάθεση έργου, διαφαίνεται ότι το ως άνω μεσολαβούν χρονικό διάστημα οφείλεται κυρίως στο χρονικό διάστημα από την 21^η.12.2017 έως την 9^η.7.2018 το οποίο απαιτήθηκε για την προκήρυξη, ανάθεση και υπογραφή της δημόσιας σύμβασης εκπόνησης της ανωτέρω μελέτης του υπόψη έργου, η οποία όπως προαναφέρθηκε, κρίθηκε αναγκαία βάσει της τεχνικής κρίσης της αιτούσας, όπως αυτή προτάθηκε μετά από τις φονικές πλημμύρες της 15^{ης}.11.2017 στην περιοχή της Μάνδρας Αττικής και την καταστροφή τμημάτων τμήματος της Π.Ε.Ο.Α.Θ. προκειμένου για τη νέα χάραξη του υπόψη τμήματος αυτής σε σχέση με την έχουσα εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους δυνάμει της με α.π. 17805/1118/5.3.2018 ΑΕΠΟ προηγούμενη μελέτη οδοποιίας, η δε υποβληθείσα την 21.8.2018 μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων του υπόψη έργου προφανώς και δεν ήταν δυνατό να μην συνάδει πλήρως με την ως άνω προταθείσα λύση.

Τέλος, επισημαίνεται ότι η έκδοση της με α.π. 88755/3946/13.9.2019 ΑΕΠΟ του προς ανάθεση έργου καθυστέρησε σημαντικά λόγω *“της απαίτησης της τροποποίησης του ρυμοτομικού σχεδίου του οικισμού TITAN ως προαπαιτούμενο”* για την έκδοση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης του υπόψη έργου, η οποία, σύμφωνα με την αιτούσα, ανέκυψε κατά την εξέλιξη της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης του υπόψη έργου, και συγκεκριμένα 7,5 περίπου μήνες μετά την από 21.8.2018 υποβολή της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων του υπόψη έργου, όταν με την από 11.4.2019 γνωμοδότηση της αρμόδιας Υπηρεσίας της αδειοδοτούσας αρχής (και συγκεκριμένα της Δ/σης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής) η αιτούσα ενημερώθηκε περί του ως άνω προαπαιτούμενου και ειδικότερα ότι *“έπρεπε να εξαιρεθούν από την περιβαλλοντική αδειοδότηση [εννοείται του προς ανάθεση έργου] τα 8,99897 στρέμματα εντός σχεδίου του Οικισμού TITAN (έγγραφο με αρ. πρωτ. ΔΤΕΠΑ 128627/22-4-2019)”*, τα οποία αποτελούν έκταση κοινοχρήστου πρασίνου, *“αφού σύμφωνα με την με αρ. πρωτ. 34720/986/3-4-2019 γνωμοδότηση της Δ/σης Δασών Δυτικής Αττικής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής σε αυτά δεν είναι επιτρεπτή η επέμβαση”*.

Συναφώς, με το από 30.10.2020 συμπληρωματικό της έγγραφου, η αιτούσα προέβαλε τον ισχυρισμό ότι: *“Η Υπηρεσία μας πράγματι γνώριζε ότι έπρεπε να γίνει τροποποίηση του ρυμοτομικού σχεδίου για την κατασκευή του συνόλου του έργου, θέμα το οποίο χειριζόμασταν ταυτόχρονα με την περιβαλλοντική αδειοδότηση του έργου. Το εξειδικευμένο όμως αντικείμενο του επιτρεπτού της επέμβασης στους κοινόχρηστους χώρους του εν λόγω ρυμοτομικού σχεδίου, δεδομένου ότι η ΑΕΠΟ αποτελεί και άδεια επέμβασης, δεν το γνωρίζαμε, και επιπλέον ουδείς από τους εμπλεκόμενους και γνωμοδοτούντες Φορείς δεν το είχε θέσει ως προαπαιτούμενο για την έκδοση της τροποποίησης της ΑΕΠΟ για την υλοποίηση του συνόλου του έργου, αλλά ετέθη το πρώτον 7,5 μήνες μετά την αρχική υποβολή της αίτησης μας για τροποποίηση της ΑΕΠΟ”*.

Πλην όμως, έχοντας υπόψη ότι η αιτούσα γνώριζε ότι η ΑΕΠΟ του υπόψη έργου συνιστά και άδεια επέμβασης στους κοινόχρηστους χώρους του επίμαχου ρυμοτομικού σχεδίου και είχε εκκινήσει προ της 18^{ης}.9.2018 ενέργειες διά των αρμοδίων Υπηρεσιών της προκειμένου να καθοριστούν τα απαιτούμενα για τη διαδικασία τροποποίησης του εν λόγω ρυμοτομικού σχεδίου (βλ. σχετικό ιστορικό υπό τον τίτλο την *“τροποποίηση του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου του οικισμού TITAN”* κατά το υποβληθέν με το από 23.11.2020 συμπληρωματικό της υπόμνημα, παρατεθέν ανωτέρω υπό σελ. 22 - 24 της παρούσας), διαφαίνεται ότι ο ως άνω ισχυρισμός της αιτούσας δεν δύναται να θεωρηθεί ότι αίρει την ευθύνη της ως προς το ότι όφειλε να αντιμετωπίσει εγκαίρως το ζήτημα της ζητούμενης τροποποίησης του ως άνω ρυμοτομικού σχεδίου, πράγμα που δεν έπραξε τελικά, καθώς την 5^η.8.2019 ζήτησε από την αρμόδια Υπηρεσία της αδειοδοτούσας Αρχής *“τη χορήγηση Ανανέωσης/Τροποποίησης της ΑΕΠΟ λαμβάνοντας υπόψη ότι μέχρις ότου ευρεθεί νέα χάραξη από τον μελετητή για το τμήμα από τη Χ.Θ. 11+780 έως τη Χ.Θ. 13+620 θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί η προαναφερθείσα υφιστάμενη επισκευασμένη και παραδομένη σε κυκλοφορία από τη ΔΙΔΙΜΥ οδός”*, συνακόλουθα δε δεν εγκρίθηκαν περιβαλλοντικοί όροι για το υπόψη *“τμήμα της οδού από τη Χ.Θ. Χ.Θ. 11+780 έως Χ.Θ. 13+360”* στο

πλαίσιο της με α.π. 88755/3946/13.9.2019 ΑΕΠΟ του έργου, εξ'ού και το ότι στο ανωτέρω τμήμα της Π.Ε.Ο.Α.Θ. θα διατηρηθεί τελικά η υφιστάμενη χάραξη.

Συνεπώς, ενόψει των προεκτεθέντων, από τα στοιχεία του φακέλου διαφαίνεται ότι δεν τεκμηριώνεται επαρκώς ο προβαλλόμενος ισχυρισμός της αιτούσας ως προς το ότι δεν φέρει ευθύνη για την κατά τα ως άνω επελθούσα καθυστέρηση κατά την έκδοση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης του προς ανάθεση έργου, στην οποία αποδίδονται οι προαναφερόμενες υπό σελ. 40 της παρούσας επτά δοθείσες παρατάσεις της συμβατικής προθεσμίας εκπόνησης της μελέτης του υπόψη έργου λόγω των οποίων η συγκεκριμένη μελέτη δεν κατέστη δυνατό να παραληφθεί προ της 29^{ης}.7.2020.

19. Εν κατακλείδι, από το συνδυασμό των ως άνω προαναφερομένων, κρίνεται ότι δεν συντρέχουν σωρευτικά οι ανωτέρω προϋποθέσεις εφαρμογής της εξαιρετικής διάταξης της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 32 και ως εκ τούτου παρέλκει η εξέταση της συνδρομής του στοιχείου του αναγκαίου μέτρου.

IV. Συμπέρασμα

Ενόψει των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, η Αρχή **ομόφωνα** αποφασίζει:

Τη **μη παροχή σύμφωνης γνώμης**, κατά το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, επί του εξεταζόμενου αιτήματος της Περιφέρειας Αττικής για την προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκειμένου για την ανάθεση δημόσιας σύμβασης έργου υπό τον τίτλο *“Κατασκευή νέας χάραξης και βελτίωση υφιστάμενης στην Π.Ε.Ο. Αθηνών – Θηβών (β' Τμήμα)”,* προϋπολογισμού 36.774.193,55€ χωρίς ΦΠΑ, κατ' επίκληση κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε απρόβλεπτες περιστάσεις (κατ' αρθ. 32 παρ. 2 περ. γ' ν. 4412/2016), λόγω μη συνδρομής των προς τούτο τασσόμενων υπό του νόμου προϋποθέσεων.

Αθήνα, 4 Δεκεμβρίου 2020

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Αντιπρόεδρος

Αδάμ Καραγλάνης